

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE FALDT FOR FÆDRELANDET

De faldt for Fædrelandet

MINDESKRIFT
OVER DE OFFICERER AF HÆREN,
DER GAV DERES LIV FOR FÆDRELANDET
1940 - 45

VED
Axel Pontoppidan

DYPO-FORLAGET . SØNDERBORG

1955

TRYKT I DYBBØL-POSTEN'S BOGTRYKKERI
SØNDERBORG

*Vi mindes stille de tapre døde,
hvis Navne lever i Danmarks Navn,
og Takken søger til dem, der segned
og dem, der sidder med tunge Savn;
Gud trøste hver, der har lidt og stridt
til det blev Foraar — og Danmark frit.*

Mads Nielsen
(5. Maj 1945)

Forord

Initiativet til Udsendelse af et Mindeskrift over de Officerer af Hæren, der gav deres Liv i

Kampen for Fædrelandet

1940—45

er oprindelig udgaaet fra »Fællesorganisationen af Officerer i Hæren«. Det var Tanken, at det i Form og Indhold skulde slutte sig til Oberstløjtnant Axel F. Hansens i 1909 udgivne Værk over de i 1864 faldne danske Officerer.

Hærens Officerskorps er med Rette stolt af, at mange fra dets Rækker, i nært Samarbejde med Modstandsbevægelsens tapre og dygtige Folk, satte Livet ind i denne Kamp for Fædrelandet, og har med dette Skrift i Ærbødighed villet mindes hver af dem, der faldt paa deres Post. Det skulde være et Minde, der vil holde baade os selv og de unge Kammerater fra de nye Aargange af Officerer for Øje, at det væsentlige i Officersgerningen er: Pligt og Beredvillighed til Offer.

Vore faldne Kammerater fra 1940 til 1945 er traadt ind i Geledet af Faldne fra vort Fædrelands Krige, Side om Side staar de i Historien med Mændene fra Isted og Dybbøl. Lad deres Daad tale til alle Danske og staa os for Øje i vor daglige Færd: vi takker dem, er stolte af dem!

Yderst forskellig var Formen, hvorunder de bragte deres Offer — det største, et Menneske kan bringe sit Land. Nogle af dem faldt i aaben Kamp, nogle blev henrettet, andre døde i

Koncentrationslejre. Atter andre ofrede deres Liv som Frivillige i britisk Tjeneste — en Indsats ogsaa af den største Betydning for Frihedskampens Udvikling og saaledes ogsaa for Befrielsen.

Deres Offer var med til at anspore Landsmænd, der allerede stod i Kampen mod Undertrykkeren, til at fortsætte. For de svage og vaklende blev det en Opfordring til at søge Kampen i Stedet for at afvente den. Ved disse Officerers Død tændtes der for hver enkelts Vedkommende en Fakkell, der vil lyse længere og stærkere, end om de havde levet et langt Liv.

Naar der i Skriftet hos flere fremhæves særlige Egenskaber, er det ikke dermed sagt, at ikke ogsaa andre var i Besiddelse af saadanne. En Sammenligning bør derfor ikke finde Sted. Nogle Biografier er blevet større end andre — alt efter Ønsker af de Efterladte og Materialet, der har været tilgængeligt. Der er heller ikke lagt Vægt paa nogen Ensartethed, lige saa lidt som disse Mindeblade gør Krav paa Fuldstændighed. Skildringerne maa tale for sig selv. Fælles for dem er, at de beretter om Mænd med Forstaaelse af, at det er en Officers Pligt af al Magt og uden Hensyn til sig selv at bekæmpe Landets Fjender — ikke blot, naar han faar Ordre til det eller tvinges i Kamp, men ogsaa naar det staar til ham selv at søge Kampen.

★

Det skyldes »Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen« og Forsvarsministeriet, at denne Bog har kunnet udgives, og jeg bringer derfor Legatets Direktion og Ministeriet min oprigtige Tak.

Ligeledes en hjertelig Tak til de mange Efterladte, Officerskammerater og andre, der har givet mig værdifulde Oplysninger og paa anden Maade hjulpet mig. I denne Forbindelse skal særlig nævnes Hærens Arkiv, Det kgl. Garnisonsbibliotek, Det kgl. Bibliotek, Østasiatisk Kompagni, samt »Dybbøl-Posten«, »Berlingske Tidende«, »Dagens Nyheder« og »Information«.

Nogen personlig, almindelig Henvendelse til de Efterladte har af Hensyn til disse ikke fundet Sted udover til ganske enkelte, som jeg har haft personligt Kendskab til.

Med det for mig til Raadighed værende Materiale er det mit Haab, at alle de Officerer af Hæren, der faldt i Krigen eller døde af deres Saar eller i Fangenskab, er kommet med i dette Skrift. Der er i hvert Fald gjort alt muligt for, at denne Samling af Biografier har kunnet blive fuldtallig.

Klampenborg, den 29. August 1955.

10-Aaret for Danmarks Befrielse.

Axel Pontoppidan.

KONGEN

Det er naturligt, at denne Bog tilegnes

Mindet om Kong Christian X.

Kong Christian var den danske Hærs Øverstbefalende. Han var det ikke blot af Navn som Konge, men i højeste Grad ogsaa af Gavn — som Soldaten, den fødte Soldat. Fra Rekrut i Livgarden havde han gennemgaaet Graderne til Generalmajor og var som saadan i Besiddelse af en virkelig Indsigt i de til enhver Tid aktuelle militære Forhold.

Da Kongen døde den 20. April 1947, kunde det siges om hans Kongegerning, at den dannede Rammen om to af de glædeligste Begivenheder i vort gamle Folks nyere Historie: Nord-slesvigs Genforening med Danmark i 1920 og Danmarks Befrielse fra tysk Besættelse i 1945. Begge havde de haft en Verdenskrig til Forudsætning og saaledes kostet ubeskrivelige Lidelser.

Besættelsens »fem onde Aar« blev den haardeste Prøve, som den 35' aarige Kongegerning paalagde Christian X og stillede hans Folk overfor. Men Kongens mandige og helstøbte Personlighed baade som Menneske og som Regent, hans stærke Ansvarsbevidsthed og udprægede Pligttroskab — Soldatens smukkeste Dyder — placerede ham i denne, den nationale Prøvelsens Stund som »den rankeste Mand i Landet« — det lysende Eksempel for vort Folk i Mørkets Tid.

Paany bekræftedes det da i disse Aar, hvor afgørende en Betydning Kongemagten kan have for et Folk i en skæbnesvanger Periode af dets Historie. Medens de alvorstunge Begivenheder knyttede Konge og Folk tættere sammen end nogensinde før, dybt forbundne i Skæbnefællesskabet, blev Kongen i Kraft af Folkets Hengivenhed og de stærke Følelser, det nærede for ham som Konge og Person, en Magtfaktor i Udviklingen af største Betydning ogsaa for de Styrende, for Regering og Rigsdag.

Kongen var — det følte vi alle under de haarde Tilskikkelser dengang — Symbolet paa, Bæreren af Folkets Styrke og Værdighed — Eksemplet for os alle, hvem ingen Præsident eller Premierminister havde kunnet leve op til. Dels, fordi Kong Christian repræsenterede den nationale Selvbevidsthed i det eneste Folk i Europa med en ubrudt Kongerække . . . men ogsaa i Forholdet til Besættelsesmagten, var det af største Betydning, at det var en *Konge*, de Fremmede stod overfor, ikke en Politiker, der vilde have været lettere at fjærne.

Naar dertil kom, at denne Konge i sjælden Grad ejede Evnen til med faa og jævne Ord ikke blot at faa sit Folk i Tale, men ogsaa til at tolke de Følelser, der i store Stunder besjæler det, skulde han i lykkelige som i sorgtunge Tider blive Samlingsmærket for det danske Folk og dets Nationalfølelse. Med den Guds frygt og Fromhed, der prægede Kongen i hele hans Færd, og det sikre politiske Instinkt han i Situationer, hvor afgørende Beslutninger skulde træffes, viste sig i Besiddelse af, var hans Stilling af uvurderlig Betydning for Regering og Rigsdag, og dermed for Landet og Folket.

Den var medvirkende til, at vi undgik at komme med i den første Verdenskrig, efter hvilken Kongen paa Genforeningsdagen paa den hvide Hest kunde tage imod sin Bedstefaders tabte Land. Den var ogsaa medvirkende til, ja maaske afgørende for, at vi, da Krigen i 1940 med den tyske Besættelse igen

bankede paa vor Dør, kunde møde den fremmede Militærmagt, der støttede sig paa alle Tiders mest umenneskelige politiske System, i enig Foragt og Modstandskamp. Denne Gang slap vi ikke selv for at bringe Ofre for at genvinde vor nationale og politiske Frihed. Det blev en Kamp ogsaa for vort Demokrati, i hvilken Kong Christian kom til at staa som Folkets Samlingsmærke. Med stort personligt Mod og ægte, medfødt kongelig Værdighed, med en dybt forankret Tro paa den »Gud foroven, der raader for Danmarks Sag« blev han Midtpunktet i Bestræbelserne for at føre det danske Statsskib frelst gennem Besættelsestidens Braadsøer ind i Fredens og Frihedens sikre Havn. Sandfærdige Beretninger saavel som Legender om denne Konges dristige Udtalelser til Besættelsesmagtens Koryfæer, om det Mod, han lagde for Dagen over for dem, og den Spot, han udsatte dem for, hjalp i Befolkningen med til at holde Humøret oppe under de tunge Hjemløgelser. Hver Morgen red Kongen ud — ganske som før Besættelsen — for paa sin Tur gennem Hovedstadens travle Gadeliv, venligt besvarende Folks Hilsener, just at manifestere sin Samhørighed med Folket. »Hvem passer paa ham?« spurgte de forbavsede Tyskere. — »Det gør vi alle!« lød den jævne Mands Svar. Alle saa vi hen til Kongen, hentede Inspiration fra hans Eksempel, følte med ham og glædede os med ham, naar der var Grund dertil. Og det hører til de største Stunder i vor Historie, da den gamle Konge og hans Folk i de skønne Majdage i 1945 forenedes i Glæden over Befrielsen fra det tyske Aag.

De, der maatte dø, for at vi andre kan leve i genvunden Frihed, gav Livet ikke blot for Folket, men ogsaa for deres Konge, som var dets Symbol i lyse som i mørke Tider, og som var den første og bedste Soldat i Modstandskampens Hær af kendte og ukendte, som senere ærede deres Konges Minde ved Anbringelsen af Frihedskæmpernes Armbind paa hans Sarkofag i Roskilde Domkirke.

BESÆTTELSEN

Samtidig med, at Tysklands Værnemagt besatte København den 9. April 1940, rykkede tyske motoriserede Tropper under Flyvergeneral v. Kaupisch tidligt om Morgenen over den tyskdanske Grænse og videre via Aabenraa og Esbjerg og besatte hurtigt Jylland, medens de første tyske Jager- og Bombeeskadriller naaede ind over Sjælland.

Efter den danske Regerings Forholdsordre maatte der ikke gøres Modstand.

Tyskerne besatte ligeledes Øerne og den 11. April Bornholm.

VÆRLØSE

Paa Værløse Flyveplads havde den vagthavende Officer, Løjtnant Herluf Gräs, i Daggryet ladet Maskinerne køre frem og gjort dem klar til Start, da det meddeltes, at København var besat.

Ved Modtagelsen af denne Melding gav Flyveledelsen øjeblikkelig Ordre til, at et Recognosceringsluftfartøj skulde starte med den Opgave at undersøge, hvorvidt der var landsat Faldskærmstropper ved Storstrømsbroen.

Besætningen i det valgte Luftfartøj, der hørte til Jydske Flyverafdeling, 5. Eskadrille, bestod af Løjtnant af Reserven *V. Godtfredsen* (Flyver) og Sekondløjtnant *G. F. Brodersen* (Observatør).

De gjorde sig klar og kørte ud til Starten, der foregik mod

Nord. Paa dette Tidspunkt var endnu intet fjendtligt observeret i Værløse.

Under Starten dukkede imidlertid Kl. 5,20 en Gruppe fjendtlige Luftfartøjer op kommende fra Syd, og da det danske Luftfartøj netop var kommet i Luften og befandt sig i lav Højde over Flyvepladsens nordlige Begrænsning, blev det angrebet af et af de fjendtlige Luftfartøjer. Under selve Starten havde Besætningens Opmærksomhed formentlig været rettet fremad — altsaa mod Nord —, og Angrebet kom derfor overraskende. Man mener dog fra Jorden at have iagttaget, at Observatøren opdagede Angrebet i sidste Øjeblik og averterede Flyveren, for at denne kunde foretage Afværgemanøvre; derimod mener man ikke, at Observatøren naaede at faa aabnet Ilden med sit Maskingevær, inden den dødbringende Byge fra to Maskinkanoner og to Maskingeværer traf Luftfartøjet, der straks brød i Brand, svingede rundt til venstre og styrtede ned inden for Flyvepladsens Begrænsning.

Besætningen paa det nedskudte Luftfartøj dræbtes ved Nedstyrtingen. Muligvis var dog Flyveren allerede blevet dræbt eller i hvert Fald haardt saaret ved Beskydningen. Han havde i hvert Fald, i Modsætning til Observatøren, ikke paabegyndt noget Forsøg paa at redde sig i Faldskærm.

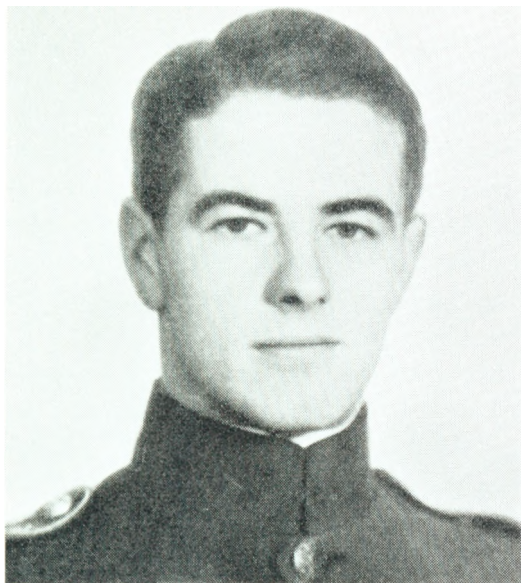
Samtidig bestrøg de andre tyske Maskiner Flyvepladsen med deres Maskingeværer, hvorved de øvrige danske Maskiner blev beskadiget og flere af dem kom i Brand.

De to Officerer, der saaledes fandt Døden for deres Land hin Morgen, var begge afholdte og respekterede indenfor det Vaaben, de tilhørte, og de var begge dygtige i den Gerning, de havde valgt sig. Lige saa lidt som nogen anden inden for Hæren svigtede de deres Pligt den Dag.

Luftværnsskytset ved Værløse Flyveplads havde ikke kunnet optage nogen virkelig Kamp, da man ikke paa det Tidspunkt havde uddannet Mandskab til Betjening af de store

Kanoner og ingen Ammunition til 20 mm Kanonerne. Kun Maskingeværene og de almindelige Geværer kunde betjenes, og de var virkningsløse over for de hurtiggaaende tyske Maskiner. De unge danske Flyversoldater, der kun havde 5 Maaneders Uddannelse bag sig og kun ganske faa Gange havde haft Lejlighed til at betjene Luftmaalsgeværer, blev imidlertid paa deres Poster og skød uden Betænking, mens Projektilerne fra de fjendtlige Maskiner regnede ned om dem.

Under alt dette drønedes Luften over Danmark af tyske Flyvemaskiner, der nedkastede Tusinder af grønne Sedler, hvori den danske Befolkning gjordes bekendt med den tyske Besættelse.

Løjtnant Vilhelm Godtfredsen

Født den 24. Oktober 1914 i Odense som Søn af Postvagtmeister F. O. Godtfredsen og Hustru Marie, født Bang.

Som Barn var han god og nem. Paa Legepladsen var det altid ham, der mæglede, naar der var nogen, der ikke kunde komme ud af det med hinanden.

Han kom i Skole i Odense Kommuneskole, 6 $\frac{1}{2}$ Aar gammel, og da han var 10 Aar, kom han paa Frkn. Jørgensens Mellem- og Realskole, hvor hans bedste Fag var Matematik.

Godtfredsen var interesseret i mange Ting, han holdt af at komme ud paa Ture, bl. a. kom han meget i K.F.U.M.s Yngste-Afdeling, hvor han deltog i Lejrture, hvilket særligt interesserede ham.

Da han var færdig med Skolen og sluttede af med en pæn

Realeksamen, kom han i Lære hos Thomas B. Thrige, hvor han blev Assistent, inden han skulde ind som Soldat. Han tog Handelseksamen og kom som Soldat til 9. Artilleriafdeling i Aarhus. Skønt han ikke havde redet før, blev han en dygtig Rytter. Han gennemgik Kornetskolen og kom tilbage til Aarhus som Kornet, hvorefter han kom ind paa Flyveskolen i Værløse. Han viste udmærkede Anlæg for Flyvning og gennemgik den teoretiske Uddannelse med gode Resultater og udnævntes til Sekondløjtnant ved Jydske Flyverafdeling i 1938 og til Løjtnant i Reserven 1940.

Efter at have faaet sit Certificat blev han udnævnt til Militærflyver. Han var en dygtig Flyver, hvilket bl. a. ses deraf, at han i 1940 i den haarde Vinter blev sendt til Frederikshavn og Aalborg for daglig at besørge Posten og andet livsvigtigt til Læsø i Tiden fra først i Februar til først i Marts. Maskinen var paamonteret Ski, og hver Dag naaede han Øen, undtagen een Dag, hvor det var en frygtelig Snestorm. Han forsøgte at gaa op over Snestormen, hvilket imidlertid ikke lod sig gøre. Han kom op i 45° Frost og maatte gaa tilbage til Aalborg, hvor det viste sig, at han havde faaet Forfrysninger i Ansigtet, paa Halsen og det ene Ben.

Han kom paa Sygehuset i Aalborg, men allerede næste Dag fløj han igen med Ansigt og Hals forbundet, hvilket ikke var det bare Legeværk, da Turen foregik i aaben Maskine.

Foruden Flyvercertifikatet havde han Certifikat som Luftnavigatør og Radiotelegrafist og stod saaledes højt anskrevet i Korpset.

Han havde indgaaet Ægteskab med Grete Bendixen, elskede sit Hjem og var i det hele taget en vakker og varmhjertet Mand, vellidt og respekteret af Foresatte og Kammerater.

Godtfredsen ligger begravet paa Garnisons Kirkegaarden i København — N. 4-12 a.

Sekondløjtnant Gustav Friedrich Brodersen

Født den 13. April 1913 i Sønderborg, Søn af Landmand Asmus Brodersen og Mettine Brodersen, født Poulsen.

Han voksede op i Sønderborg og var Elev i Sønderborg dansksprogede Skole fra 1920 til 1926. Paa Grund af de vanskelige Tider maatte Forældrene flytte paa Landet, til Blansgaardsmark, Avnbøl, hvor de købte et Husmandssted. Han blev derfor flyttet til Blans Skole. Men da Forældrene stadig havde økonomiske Vanskeligheder, maatte han gaa ud af 2. Mellemskoleklasse. Det var ham en stor Skuffelse, da han havde Lyst til at læse og var interesseret og flittig i Skolen. Efter Konfirmationen maatte han derfor tage Plads som Landvæsenselev, indtil han blev indkaldt ved Livgarden den 10. April 1933.

Som Rekrut Nr. 94 ansattes Brodersen ved Livgardens 1. Kompagni med daværende Kaptajn, senere Oberst og Chef for Livgarden, K. H. J. Bruhn som Kompagnichef. Takket være den gode Aand, der prægede Kompagniet, fik han Lyst til at gaa videre som Befalingsmand og gennemgik saa Korporalskolen og senere Sergent- og Oversergentskolen i Sønderborg samt et to Maaneders Stald- og Ridekursus ved den dengang hestetruckne 12. Artilleriafdeling i Holbæk ind imellem med praktisk Tjeneste ved Livgarden.

Af en Garder at være var Brodersen ikke særlig høj. Han havde lige Mindstemaalet, hvilket tit skaffede ham smaa Drillerier. Men de anfægtede ham ikke. Til Gengæld var han i Besiddelse af stor Iver og Interesse for Tjenesten og blev i Livgarden betegnet som en dygtig, energisk og paalidelig Befalingsmand med en fast og bestemt Karakter.

I Efteraaret 1937 maatte Brodersen lide den Tort at blive vraget til Optagelse paa Officersskolens Officiantklasse. Han tog sig det meget nær, men fik dog snart Opvejsning igen. Med sin store Energi og sin ægte sønderjydske Stædighed i Behold gav han sig til i sin Fritid at læse til Realeksamen, hvorefter han søgte Optagelse paa Flyveskolen. Han kom paa Skolen, og efter Overførelse til Flyvetropperne blev han snart udnævnt til Sekondløjtnant.

Med en utrættelig Energi og Ønsket om stadig at dygtiggøre sig fortsatte han med at gaa paa Radiokursus om Aftenen.

Han var altid glad og veloplagt, selv om han var optaget af Arbejde de 14 a 16 Timer i Døgnet.

I Efteraaret 1938 kom han, skønt han endnu kun var Observatøreløv, med til Efteraarsøvelserne som Observatør og blev ved Kritikken fremhævet for sit gode Arbejde. Han havde rekognosceret for og holdt Forbindelse med Gardehusarregimentet under en større Bevægelse, som dette foretog, og havde gjort det paa en Maade, som vidnede højt baade om hans gode

taktiske Forstaaelse og om hans stærke Vilje til at naa det bedst mulige Resultat.

Løjtnant Brodersen kunde virke noget mut og indesluttet, men kendte man ham først, kom man til at sætte megen Pris paa ham. Han nærede en glødende Interesse for sin Gerning og satte meget ind paa at dygtiggøre sig til den, hvilket da ogsaa resulterede i, at han gennemgik Uddannelsen med et særdeles godt Resultat.

Brodersen var som nævnt Sønderjyde med en stejl Natur og et iltert Temperament, glødende Idealist og dansksindet, saa det gnistrede. Hans Modvilje mod alt, hvad der var tysk, fik hans Kammerater tit Syn for. Han kunde fare op, hvis de kom med drillende Bemærkninger, bl. a. om hans sønderjydske Maal — »halvtysk«, som det blev kaldt, selv om det var ganske harmløst ment — men i næste Øjeblik var han atter rolig og den gode, varmhjertede Kammerat.

Under Krigen taltes der Mand og Mand imellem om, at det paa en Maade var godt, at Brodersen faldt allerede den 9. April 1940 og derved fik en Død, som mange Soldater med god Grund kunde være ham misundelig. Han vilde uvægerligt være kommet i Klammeri med Besættelsesmagten paa et meget tidligt Tidspunkt, og han vilde sikkert have endt sine Dage i en Koncentrationslejr eller foran de tyske Geværmundinger. Paa den anden Side vilde Modstandsbevægelsen i ham have haft en Forkæmper, en Mand, der var selvskreven aktiv Deltager i den første vanskeligste Tid.

Løjtnant Kaj Egon Emil Oxlund

Født i København den 5. Juni 1904 som Søn af Husejer C. Sørensen, men havde faaet Navneforandring den 18. Maj 1934.

Han mødte den 9. Marts 1925 som Rekrut ved 4. Artilleri-afdeling og gennemgik i 1925—26 Artilleriets Kornetskole og blev udnævnt til Kornet den 8. Marts 1925, Sekondløjtnant den 9. September 1931 og Løjtnant af Reserven den 1. November 1932, efter at han i 1931—32 havde gennemgaaet Feltartilleriets Løjtnantskole.

Som civil var han Forretningsmand, først Repræsentant og senere beskæftiget ved Automobilhandel og Møbelhandel. Han talte Spansk og havde Studentereksamen, var gift med en Datter af Møbelhandler Schrøder i Ringsted og var som Officer hele Tiden ansat ved 11. Artilleriafdeling. Her var han ogsaa tjenstgørende under Beredskabsstyrken i 1939-40 og oplevede med sit Batteri Besættelsen.

Han deltog i Modstandsbevægelsens Arbejde og omkom under et af denne beordret Forsøg paa sammen med to andre Modstandsfolk at naa over Isen til Sverige ved Falsterbo Natten imellem den 5. og 6. Marts 1942. Vejret var usædvanligt haardt, og til Trods for, at den svenske Kystbevogtning satte ind paa at undsætte de tre Mænd, lykkedes det kun at bjerge een af dem i yderst forkommen Tilstand. Oxlund og den ene Kammerat druknede.

Kaptajn Christian Løbner Wesenberg

Født den 20. Juli 1895 i København som Søn af Kaptajn A. H. Wesenberg og Hustru Olga, f. Løbner-Olsen. Han tilbragte som Dreng nogle Aar i Grønland, hvor hans Stedfader var Kolonibestyrer.

I 1915 blev Wesenberg Rekrut i Aalborg, gennemgik herefter Fodfolkets Kornetskole og 1918-21 Hærens Officersskole; blev 1921 Premierløjtnant, i 32 Kaptajnløjtnant og 37 Kaptajn. Har staaet i Nummer ved 19. og 7. Bataillon, Vordingborg, og ved 6. Bataillon, 9. Regiments Stab og 20. Bataillon, Viborg, hvor han fra 1. November 32 var Chef for 2. Kompagni.

Blev i 1928 i Vordingborg gift med Annemarie Juel-Christensen.

Kaptajn Wesenbergs Evner og Anlæg pegede absolut i Retning af Geledet, og han har uddannet adskillige Hold Rekrutter og Befalingsmandselever. Hans helt rigtige Opfattelse af Tjenestens Væsen, hans fremtrædende Pligt troskab, Ærlighed og Forstaaelse af de undergivne, baade menige og Befalingsmænd, bevirkede, støttet af hans stoute Skikkelse, at der var god Disciplin og en mønsterværdig Orden i Kompagniet. Han var en trofast, hjælpsom Ven for Kammeraterne, som befandt sig særdeles godt i hans lykkelige Hjem.

I 1942 forlagdes hans Regiment, 3., til Kurstedet »Hermon« paa Nyborg Strand, hvor det forblev til 29. August 1943. Der var paa dette Tidspunkt intet Mandskab ved Wesenbergs Kompagni. Tyskernes Overfald paa Kurstedet fandt Sted Kl. 4. Kaptajnen mødte hurtigt paa Bataillonskontoret i Hovedfløjens 1. Sal og tog Del i Kampen. Denne blev imidlertid kort, da Regimentschefen, Oberst E. C. Wølck, i Overensstemmelse med sin Instruktion gav Ordre til at standse Kampen. Af sin Bataillonschef, Oberstløjtnant C. E. Thiede, fik Kaptajn Wesenberg Ordre om at iværksætte dette i en anden Fløj af Kurstedet, Klosterfløjen. Samtidig med, at han paa Vej herover gik ned ad en Trappe, var en tysk Soldat trængt ind paa denne og havde antændt en Sprængladning. Trappen styrtede sammen, og Wesenberg blev slaaget bevidstløs og dødeligt kvæstet.

Efter Overgivelsen blev Wesenberg tilligemed tre andre faldne ført til Nyborg Sygehus, hvor han i Løbet af Eftermiddagen udaandede uden at være kommet til Bevidsthed. Fra Kapellet bisattes faa Dage efter de Faldne.

Bisættelsen maatte kun overværes af de nærmeste Paarørende samt af et Antal danske Befalingsmænd og menige, der af Tyskerne blev kørt til Kapellet. Det var endog forbudt at sende Blomster undtagen fra de Paarørende. Dog blev en Krans fra Kongen tilladt.

Udenfor Kapellet var opstillet et tysk Kommando, der

skulde ledsage Kisterne til Graven, men i Kapellet kom ingen Tyskere. Efter Sørgehøjtideligheden blev Kisterne af danske Befalingsmænd og menige baaret til Rustvogne og kørt til Nyborg nye Kirkegaard, hvor der i det nordøstlige Hjørne var gravet en Fællesgrav. Kisterne blev af de danske Soldater baaret ned i Graven, og Jordpaakastelsen fandt Sted. Tyskerne afgav tre Salver over Graven.

Den 29. August 1945 blev der under stor Højtidelighed med Deltagelse af et Kommando af 3. Regiment med de tre Bataljonsfaner og et Kommando af Søværnet — paa Nyborg Strand afsløret en Mindesten for de Faldne.

Kaptajns Navn findes endvidere paa Mindetavler paa Sorø Akademi og Hærens Officersskole samt paa Kronborg.

Kaptajn Sigurd Snerding

Født den 20. December 1909 i Viborg som Søn af Kaptajn O. C. Snerding og Hustru Harriet, f. Philipsen.

I 1929 blev han Rekrut ved Livgarden, gennemgik derefter Fodfolkets Kornetskole og i 1933-34 Hærens Officersskole; blev Premierløjtnant i 1934, Kaptajnløjtnant i 1940. Stod i hele sin Tjenestetid ved Livgarden, sidst som Adjutant.

Blev den 29. Maj 1939 gift med Bernadette Olive Fortuna Piscatory, f. Vicomtesse de Vaufreland, som han lærte at kende, medens han var tilknyttet en fransk-spansk Ikke-Interventionskomité.

Kaptajn Snerding var udrustet med udpræget soldatermæssige Egenskaber, var glødende interesseret, dygtig og energisk og stillede store Krav til sit Mandskab, men mødte det ogsaa

med Forstaaelse, Velvilje og Humør. Der ventede ham en smuk Fremtid i Hæren. Hans fine Karakter og smukke menneskelige Egenskaber, dertil et stort og flot Mandfolk, som allerede i Kraft af sin Apparition indgød alle Respekt og Tillid, gjorde ham overmaade agtet og afholdt af Kammeraterne.

Den 29. August 1943 Kl. 4 om Morgenen søgte et tysk Kommando at trænge ind paa Livgardens Kaserne, Indgang 2B ved Østervoldgade. Der udspandt sig en heftig Ildkamp, der forårsagede Tab paa begge Sider.

Baade Chefen for Livgarden, Oberst H. Schwarz-Nielsen, og Adjutanten boede paa Kasernen. Umiddelbart før selve Angrebet kom Snerding op i Oberstens Lejlighed for at melde, at han havde faaet telefonisk Meddelelse fra Divisionen, at Tyskerne nu angreb Holmen. I det samme lød der et kraftigt Brag — det var Tyskerne, der sprængte Indgang 2B — og i samme Nu styrtede han ud af Lejligheden, inden det var Obersten muligt at holde ham tilbage. Paa Gangen mødte Snerding Intendant Bratved, greb fat i ham, og med Ordene »Kom saa, nu skal de faa«, løb de sammen ned ad Trappen. Nogle Trin nede aabnede de Ild med deres Pistoler, men straks efter ramtes Snerding i Brystet og Underlivet og styrtede død om. Han fandt Soldatens — ja Heltens — Død i Kamp for sit Land.

Kort efter kom Obersten til Stede og standsede ifølge sin Instruks Skydningen, hvorefter Befalingsmænd og Mandskab maatte aflevere deres Vaaben og blev internerede.

Tjenesten som Officer førte ikke alene Sigurd Snerding til Geledet, hvor hans Karakteregenskaber og soldatermæssige Duelighed snart placerede ham højt i baade foresattes og undergives Agtelse og til den — ikke mindst ved Livgarden — meget betroede Stilling som Regimentsadjutant, men ogsaa til hans Tjeneste ved den fransk-spanske Grænse.

Sigurd Snerding ligger begravet på Bispebjerg Kirkegaard, og hans Navn findes paa Mindepladen paa Kronborg.

Premierløjtnant Poul Arne Hansen-Nord

Født den 7. Marts 1916 paa Nordgaarden ved Ringsted, som hans Fader ejede. Han var opvokset i et stærkt nationalt Hjem, og da han var mødt ved Gardehusarregimentet som Rekrut den 20. Oktober 1935, besluttede han at vælge Officersgerningen til Livsgjerning.

Han var ualmindelig velbegavet og dertil meget praktisk og desuden den fødte Soldat, altid den bedste ved alle Øvelser og en flink, rask og hjælpsom Kammerat. Saavel paa Rekrutskolen, paa Rytteriets Kornetskole som i Officersklassens yngste Afdeling bestod han stedse som Nr. 1, medens han ved Afgangsprøven fra Officersklassens ældste Afdeling maatte nøjes med at være Nr. 2, Resultater, der gav Løfte om en meget smuk Fremtid.

Den 2. September 1939 ved Beredskabsstyrkens Indkaldelse udnævntes han til Sekondløjtnant og den 1. November 1941 til Premierløjtnant ved Gardehusarregimentet.

Hansen-Nord var en aaben og frygtløs, livsglad og fornøjelig, viljestærk og beslutsom Officer. Han havde et særdeles godt Greb paa alle Tjenestens Grene og arbejdede med en sjælden Ildhu. Han stillede betydelige Krav til sine undergivne, men fordrede mest af sig selv og var altid forrest i Eskadronen under anstrengende Øvelser. Han var strengt retfærdig og i høj Grad respekteret og afholdt af sit Mandskab, som han forstod at rive med sig, og som villigt fulgte ham.

I Kammeraternes Kreds var han festlig, hurtig i Replikken, altid med i Diskussionen og havde sine Meningers Mod. Man maatte vente, at han vilde naa langt paa den militære Løbebane.

Hansen-Nord's Optræden under Tyskernes Angreb paa Gardehusarkasernen om Natten den 29. August 1943 giver et karakteristisk Billede af ham og skal derfor refereres her.

Han havde Kommandoen over Posten ved Kasernens østre Hovedindgang og over en Rekylgeværgruppe, der til Støtte for Posten var anbragt ved Gymnastikhuset. Det regnede stærkt og var meget mørkt. Rekylgeværgruppens Mandskab begyndte at fryse hen paa Natten og fik derfor Tilladelse til at bevæge sig mellem Gymnastikhuset og østre Hovedindgang.

Hansen-Nord, der havde været fremme med en Patrouille for at undersøge den nærliggende Kalbyris' Skovkant og intet fundet, havde efter Ordre taget den direkte Kommando over Posten ved østre Hovedindgang, da han skimtede nogle Skikkelser i Buskadset ca. 30 m Øst for Posten. Rekylgeværgruppen var paa Vandring og just paa det Tidspunkt kun ca. 10 m fra Posten og ret langt fra sin Standplads.

Efter Raabet: »Holdt! Hvem der?«, hvilket besvaredes med en Maskingeværsalve, faldt Hansen-Nord ned og besvarede

Ilden med sin Maskinpistol og kommanderede Rekylgeværgruppens og Postens Mandskab tilbage til Standpladsen ved Gymnastikhuset, idet han sagde, at han vilde dække Tilbagegangen. Der udviklede sig en rasende Ildkamp. Han blev truffet af 7 Skud. Et Skud havde strejft Hjernen. Han var bevidstløs og døde senere paa Dagen.

Premierløjtnant Hansen-Nord's uforfærdede og opofrende Optræden skaffede den nødvendige Tid for Rekylgeværgruppen til at komme i Stilling, men den kom til at koste ham selv Livet.

Denne Beretning om hans sidste Timer vidner om hans glimrende Befalingsmandsegenskaber: Omsorgen for den ham betroede Styrke ved gennem egen farefuld Indsats at dække Styrkens Tilbagegang og derigennem skabe Mulighed for, at denne kunde løse sin Opgave som Led i Kasernens Forsvar.

Hans Mod, Opofrelse og Pligttroskab er et lysende Eksempel for os alle paa en omsorgsfuld og dygtig Officer, der ofrer sig for Helheden.

Sekondløjtnant Kai Hannibal Hoff

Født 23. April 1912 i Skagen som Søn af Fuldmægtig i Fængselsvæsenet, cand. jur. Birger Hoff og Ingeborg Marie, f. Grüner. Faldet i Randers 30. November 1943.

Hoff voksede op som den yngste af 4 Søskende i et københavnsk Embedsmandshjem, hvor de økonomiske Kaar var meget beskedne. Der levedes imidlertid et rigt Familieliv med Sang og Musiceren, Højtlesning og litterære og filologiske Diskussioner. Det var derfor en naturlig Ting, at Hoff efter veloverstaaet Studentereksamen valgte at studere Sprog og i 1938 blev cand. mag. i Engelsk og Fransk. Kort efter sin Embeds-eksamen mødte Hoff, der i meget af sin Studietid havde gjort Tjeneste i Akademisk Skyttekorps, som Rekrut ved 12. Bataillon i Sønderborg. Herfra sendtes han Vinteren 1938-39 paa Kor-

nettskolen paa Kronborg, som han forlod som en smuk Nr. 1. Som Kornet (og fra Okt. 1939 som Sekondløjtnant) stod Hoff ved 10. Bataillon og oplevede her de kortvarige Beredskabsforanstaltninger ved 2. Verdenskrigs Udbrud.

Skuffet over Regeringens valne Holdning i Forsvarssagen og stærkt grebet af bl. a. Kaj Munks Opfordring til at støtte det finske Broderfolk, da det i November 1939 blev overfaldet af Rusland, søgte Hoff at blive hjemsendt for at kunne melde sig som frivillig i den finske Hær. Da dette blev umuliggjort, forlod han under sin Nytaarsorlov Landet og meldte sig i Begyndelsen af Januar 1940 ved det danske Korps i Uleaaborg. Snart blev han udnævnt til finsk Færnik og ansat som Delingsfører ved Korpset. Netop som den danske Bataillon skulde have været indsat, kom Fredsslutningen i Marts, hvorefter Hoff ligesom Størstedelen af Korpset blev i Finland som Dækningsstyrke.

Den 9. April kom som et Chok for de danske Finlands-kæmpere, der paa nært Hold havde oplevet Finlands stolte Reaktion, da det blev overfaldet. Adskillige af dem søgte nu at komme til at kæmpe videre mod Tyskerne. Hoff lod sig saaledes sammen med et Par Kammerater hverve til den franske Hær, men da der blev lagt dem alle mulige Hindringer i Vejen, lykkedes det ikke at komme til Narvik inden Nordmændenes Kapitulation. Efter at have revet de paagældende Sider ud af sit Pas rejste Hoff derfor hjem og meldte sig tilbage til sin Bataillon, hvor han Dagen efter fik Lov at føre den i 6. Juli-Festen deltagende Styrke, inden han hjemsendtes. Nogen Tid senere modtog han det finske Frihedskors af 4. Klasse og Mindemedaljen for Vinterkrigen 1939-40.

Efter at have taget Pædagogikum ansattes Hoff som Time-lærer og senere Adjunkt ved Randers Statsskole. I sin Fritid var han en ivrig Dyrker af Terrainsport, og det lykkedes ham at samle bl. a. en Del af sine ældre Elever i denne Bevægelse.

Da Modstandsbevægelsen kom i Gang i Randers, kom Hoff snart ind i Arbejdet og deltog saaledes i den bekendte Sprængning af Jernbanebroerne ved Langaa i Oktober 1943. Kort efter maatte Sabotagechefen i Randers flygte, og Hoff overtog Ledelsen. Faa Dage efter, den 30. November, blev han imidlertid selv taget af Tyskerne, da han om Morgenen ville gaa til Skolen, og i hans Lejlighed fandtes en Kuffert med Sprængstof.

Hoff blev nu ført til Thorsgades Kaserne, hvor han holdtes under Bevogtning af to tyske Soldater. Da han ikke var i Tvivl om, hvad der ventede ham, kastede han sig efter et Par Timers Forløb over sine Vogtere for at undslippe, men saaredes ved et Geværskud. Nu forsøgte han at springe ud ad Vinduet, men ramtes af et Skud til, der medførte Døden.

Paa tysk Ordre begravedes han straks samme Aften. Kun Rektor, Politimesteren og en Præst fik Lov at overvære Jordfæstelsen. Efter Krigen flyttedes hans Kiste til Mindelunden paa Randers' nordre Kirkegaard. Hans Navn findes paa Mindeplader i Randers Statsskole, Østre Borgerdydsskole i København, Jydske Fodregiments Kaserne i Fredericia, Fodfolkets Sergentskole paa Kronborg og i Sandbjerglejren.

Hoff var et hurtigt Hoved, meget flittig og meget nidkær i sin Tjeneste. I det daglige var han noget indesluttet, men gav han sig selv fri, kunde han være overraskende morsom, sprudlende fuld af muntre Paafund. Han var forlovet med Husholdningslærerinde Frk. Elisabeth Bohm og skulde have været gift i Vinteren 1943-44.

Kaptajn Gustav Blom Mackeprang

Fødtes den 19. Maj 1885 paa Borgeskov under Juelsberg, Aunslev Sogn, som Søn af Forpagter Emil Mackeprang og Hustru, født Hofflund.

Han indkaldtes den 11. April 1904 ved 7. Bataillon i Nyborg, gennemgik 1904-06 Officersskolens næstældste Klasse og udnævntes den 28. Januar 1906 til Sekondløjtnant, den 1. Oktober samme Aar til Premierløjtnant og 1. Januar 1919 til Kaptajn.

Han har gjort Tjeneste ved skiftende Regimentter og Skoler; sidst stod han ved 2. Regiment i Haderslev.

Den 21. December 1909 indgik han Ægteskab med Anna Schack, Datter af Oberst M. C. Schack og Hustru Nielsine Christine, f. Weber.

Kaptajn Mackeprang var i Besiddelse af de Egenskaber, der i særlig Grad gjorde ham velegnet til at have med de unge at gøre; han satte en Ære i at behandle sit Mandskab, ikke som Numre, men som Mennesker og var altid villig til at anerkende Handlekraft og Arbejdsvilje. De unge Officerer, der kom lige fra Officersskolen, fandt i ham en myndig, dygtig og forstaaende Chef, der ud fra sin Erfaring hjalp dem med mangt et praktisk, fornuftigt Raad i deres Gerning.

Den Udvikling, som vor Hær prægedes af i Aarene efter den 1. Verdenskrig, var imidlertid Kaptajn Mackeprang imod, og i 1923 traadte han derfor ud af Hæren og tog med Sorg foreløbigt Afsked med sit Arbejde og sin nære Kontakt med Ungdommen. Han gik ind i praktisk Erhvervsvirksomhed, men hans aarlige Tjeneste som Kompagnichef i Forstærkningen var den bærende Interesse i hans Tilværelse.

Den 9. April 1940 og Begivenhederne derefter kaldte ogsaa paa Kaptajn Mackeprang; det var hans Ønske at skabe en aandelig Modstandskraft og Maalbevidsthed, — og Midlet hertil fandt han i Terrainsporten. Støttet af andre gode, danske Mænd kastede Kaptajn Mackeprang sig ivrigt ud i Arbejdet for at samle Ungdommen i Terrainsportafdelinger og herigennem skabe Fællesskab og den Samarbejdsaand, som maatte være Grundlaget for en dansk Samling under Fremmedstyret og Forudsætningen for en duelig dansk Hær, der i Fremtiden effektivt kunde værne vort Land.

Ved sit Arbejde inden for Terrainsporten og senere tillige i »Det frie Nord«, af hvis Kontor han blev Leder, havde Kaptajn Mackeprang henledt Tyskernes Opmærksomhed paa sig, og han modtog anonyme Opfordringer til at holde op med sin »landsskadelige« Virksomhed, saa truende, at hans Venner tilsidst søgte at overtale ham til at rejse til Sverige; dette vilde Mackeprang dog ikke høre Tale om, og han vedblev uforfærdet med sit Arbejde og sine Rejser rundt i Landet.

Den 4. Marts 1944 om Aftenen var Kaptajn Mackeprang paa Vej hjem fra en af disse Rejser til sin Villa i Charlottenlund, hvor han boede med sin Hustru; da han var ud for Hjemmet, sprang pludselig to Mænd frem, der Dagen igennem havde holdt Huset under Observation, rettede deres Vaaben imod ham og skød ham ned for Øjnene af hans rædselsslagne Hustru. — De frygtelige Clearingmord havde krævet endnu et Offer. Gerningsmændene tilhørte den senere saa berygtede Peter-Gruppe.

Paa Officersskolen — og paa Herlufsholm, hvor Gustav Blom Mackeprang gik i Skole fra 1896 til han dimitteredes i 1903 — er opsat Mindeplader. Han begravedes fra Messiaskirken, hvor han var stadig Kirkegænger og havde sin faste Plads.

Paa den Gravsten, som hans Kammerater satte ham, staar efter hans Hustrus Ønske de Ord, som han saa hyppigt citerede:

»Lad mig kun flagre hen som Blad i Høst,
naar du, mit Land, min Stamme, frit maa leve«.

Premierløjtnant Svend Aage Larsen

Født den 21. Marts 1920 i Helsingør som Søn af Officiant L. A. Larsen, der blev dræbt under en militær Flyvning i Tønder i 1931.

Larsen blev Menig ved 15. Bataillons 4. Kompagni den 21. April 1939 og gennemgik Fodfolkets Kornetskole i 1939 til 1940, blev udnævnt til Kornet den 10. April 1940. Fra 25. Juni 1940 til 21. April 1942 gennemgik han Hærens Officersskole og blev den 22. April 1942 udnævnt til Sekondløjtnant og den 1. November 1942 til Premierløjtnant.

Som Officer stod han hele Tiden i Nummer ved 19. Bataillon. I 1942 gennemgik han Skydeskolen for Haandvaaben og i Marts-April 1943 en Pioner- og Telegrafskole.

Ifølge Oplysning fra Generalstabens Efterretningssektion

(J. Nr. G. E. 108) udførte Premierløjtnant Larsen illegal Kurertjeneste i Kajak imellem Danmark og Sverige for Generalkommandoen. Under en saadan Kajaktur omkom han ved Drukning 18. Marts 1944 i Øresund.

Sammen med Løjtnant Jørgen Østergaard havde han fra Hveen Natten mellem 17. og 18. Marts 1944 i Vedbæk hentet nogle fortrolige Papirer fra Modstandsbevægelsen, som skulde bringes til Sverige. Næste Formiddag fandt en Arbejder fra Hveen paa Øens sydvestlige Kyst to Kajakker, der efter alt at dømme ikke var kuldsejlede.

Den 24. September 1944 drev Liget af en ukendt Mand i Land nord for Landskrona. Efter Befrielsen blev det identificeret som Premierløjtnant S. A. Larsen og ført hjem fra Graven paa Hørslev Kirkegaard.

Premierløjtnant Larsen blev begravet paa Bispebjerg Kirkegaard den 29. April 1946.

Hans Navn er anført paa Mindevæggen paa Gladsaxe Raadhus og paa en Mindeplade paa Officersskolen og paa Kronborg.

Løjtnant Jørgen Østergaard

Født den 27. Juni 1916 i Varde som Søn af Manufakturhandler C. Østergaard og Hustru Elly født Larsen. Uddannet ved Handelen. Den 11. Maj 1937 Menig ved 3. Bataillon. Gennemgik fra 15. Oktober 1937 til 10. April 1938 Fodfolkets Kornetskole. Udnævnt til Kornet den 19. April 1938 og til Sekondløjtnant den 8. Maj 1939 og fra samme Dato sat i Nummer ved 10. Bataillon, hvor han forblev. Den 11. April 1940 udnævnt til Løjtnant af Reserven.

Fra 1940 til 1942 gennemgik Østergaard Officersskolens Officersklassens yngste Afdeling, og fra 1942 til 1944 ældste Afdeling.

Fra den 29. August 1943 var hans Opholdssted ukendt, idet han »gik under Jorden«.

Sammen med den førnævnte Løjtnant S. A. Larsen tog han i September 1943 i sin Kajak til Sverige og blev i Stockholm knyttet til den danske Efterretningstjeneste, i hvilken Egenskab de begge pr. Kajak opretholdt Forbindelse over Sundet. Turen, paa hvilken de omkom, var deres første og sidste. Hvilket Drama, der den Nat blev udspillet paa Sundet, er aldrig blevet opklaret.

Medens man som nævnt senere fandt Larsens Lig er Østergaard aldrig blevet fundet.

Hans Navn findes paa en Mindesten ved Kasernen i Fredericia, en Mindeplade paa Officersskolen samt paa Kornetskolen paa Kronborg.

Løjtnant Østergaard var ugift.

Sekondløjtnant Holger With Otto Søderberg

Holger With Otto Søderberg fødtes i Brabrand 29. Juli 1912 som Søn af afd. Trafikassistent Otto Søderberg og Hustru Margrethe, f. With Christoffersen. Faderen døde, da Drengen var 10 Aar, og denne kom derefter til Brønderslev, hvor han blev opdraget af en Faster og en Onkel, Dyrslæge Axel Møller, der selv faldt for tyske Kugler under Besættelsen.

Efter at have taget Realeksamen var Søderberg i nogle Aar ved Landbruget. Den 9. Marts 1933 mødte han i Holbæk for at aftjene sin Værnepligt ved 11. Artilleriafdeling, hvor han siden forblev staaende i Nummer. Fra den 18. Oktober 1933 til den 11. Maj 1934 gennemgik han Artilleriets Kornetskole og udnævntes til Kornet den 12. Maj 1934. Indtil den 11. Oktober s. Aa. forrettede han Tjeneste ved 5. Artilleriafdeling.

Efter Militærtjenesten vendte Søderberg for nogle Aar tilbage til Landbruget; herfra søgte han over i Politiet, hvor han den 16. Februar 1936 ansattes i København med Tjeneste ved Station 2; senere gjorde han Tjeneste paa Station 1 og i Københavns Politis I Afdeling.

I 1936 indgik han Ægteskab med Frk. Ebba Haugsted; Aaret efter udnævntes han, den 17. September, til Sekondløjtnant og forrettede som Løjtnant Tjeneste fra 17. September til 9. Oktober 1937 og fra 4. September til 15. December 1939, begge Gange ved sin Stamafdeling.

Under Besættelsen tilsluttede Søderberg sig tidligt Modstandsbevægelsen; han tog som Medlem af den illegale Organisation »Holger Danske« ivrigt og aktivt Del i Arbejdet, søgte saaledes om og fik Forflyttelse indenfor Politiet til Udrykningstjenesten for at kunne benytte de store Udrykningsvogne til Afhentning af nedkastede Vaaben, ligesom han fra 1943 til Stadighed opbevarede Vaaben, Ammunition og illegale Blade i sin Lejlighed i Hovgaardsgade og her havde Folk boende, der var tvunget til at »gaa under Jorden«.

Da Jødeforfølgelserne begyndte, ydede Søderberg ogsaa her al den Hjælp, han kunde, han deltog i flere illegale Transporter over Øresund og gav rede Penge i et saadant Omfang, at det mærkedes føleligt i hans egen beskedne Husholdning.

I Midten af Maj Maaned 1944 tilbragte Søderberg i Nordsjælland med sin Hustru og to Sønner, der dengang var 4 og 5 Aar gamle, en haardt tiltrængt Ferie fra det enerverende illegale Arbejde. Den 21. Maj om Aftenen ankom Søderberg med sin Familie til Hovedbanegaarden og foretog herfra en Kontroloprøngning til Lejligheden. Denne skulle efter Aftale være rømmet paa det Tidspunkt, og da der ikke blev svaret, gik Søderberg ud fra, at alt var i Orden. Paa Nordhavn-Station skiltes Familien, Fru Søderberg og Børnene for at gaa til Børnenes Mormoder, Søderberg selv vilde først anbringe sine

Kufferter i Lejligheden i Hovgaardsgade og derefter slutte sig til sin Hustru og Børn. De saa ham aldrig mere.

I de faa Dage, Søderberg havde været borte, var næsten hele den illegale Gruppe, hvortil han hørte, blevet rullet op af det tyske Sikkerhedspoliti, der herunder var blevet opmærksom paa ham; der blev foretaget en Ransagning af Lejligheden, hvorved der fandtes Vaaben, Ammunition m. v.

Da Søderberg ved 21-Tiden om Aftenen den 21. Maj kom hjem til Lejligheden og aabnede Entredøren, blev han, efter Vidneudsagn, dræbt øjeblikkelig ved Pistolskud; samme Nat fjernede Tyskerne hans Lig, der først et Aar efter blev fundet i Ryvangen.

Søderberg havde blandt Kolleger, Venner og Familie det bedste Skudsmaal; han var en rask og modig Mand, uselvisk og hjælpsom til det yderste og med en meget tydelig Fornemmelse af, hvad der var Ret og Uret.

I Holbæk og i Ringsted er der opsat Mindeplader for Holger Otto With Søderberg, ligesom hans Navn ogsaa staar paa Politigaardens Mindetavle over de under Frihedskampen faldne Politimænd.

Oberst Svend Bartholin Paludan-Müller

PRO PATRIA MORTUUS EST — død for Fædrelandet. . .
Saadan skrev Kredslægen i Kolding paa Oberst Svend Bartholin Paludan-Müllers Dødsattest, da Tyskerne omsider indvilligede i at udlevere Oberstens Lig til Familien.

Det var Dagen efter den 26. Maj 1944. Oberstens af Ruinerne fremdragne Lig var den foregaaende Aften paa en Værnemagts-Lastbil blevet ført til Gestapo-Hovedkvarteret i Kolding. Det skulde begraves paa et ukendt Sted, sagde Tyskerne. Det lykkedes dog de danske Myndigheder at faa det overgivet til Familien, og den 1. Juni blev Obersten begravet i Snese, hvor der siden er rejst en Mindesten paa hans Grav. Mindestenen med det smukke Relief, udført af Billedhugger Joh. Galster og støbt i Bronze, satte Oberstinde P.-M. over sin Mand.

Svend Bartholin Paludan-Müllers Far og Farfar havde været Præster i Snesere. Bedstefaderen var Broder til Frederik P.-M., »Adam Homo«s Digter, der i 1864 skrev: »Brat af Slaget rammet. .« med de kendte Verselinier:

»Ynglinge i Plade,
Drenge klædt i Staal,
Mænd med faste Hjerter,
Det er Danmarks Maal.«

Oberst Paludan-Müllers Moder var født Jensenius.

Svend P.-M. var født den 30. Oktober 1885 i Mou, Aalborg Amt, hvorfra Familien Aaret efter flyttede til Snesere Præstegaard, der blev hans Barndomshjem. En streng, men ogsaa paa mange Maader fri Opdragelse var her med til at forme hans stærke Personlighed. Sammen med sine to Brødre fik han Undervisning af dygtige Huslærere, ligesom Drengene blev opøvet i Gymnastik. 17 Aar gammel tog Svend P.-M. Adgangs-eksamen til Polyteknisk Lærestalt, men da han som 18-aarig blev Soldat, valgte han at blive i Hæren. I 1906 blev han Premierløjtnant og var bl. a. Lærer paa Kornetskolen paa Kronborg for Holdet 1910-11. Efter Befrielsen satte dette Elevhold med Fabrikant, Sekondløjtnant E. Landsberg, Nyborg, sig i Bevægelse og indsamlede et ikke ubetydeligt Beløb til Opsætning paa Skolen af en Mindeplade for de under Krigen faldne og døde Lærere og Elever fra Skolen, ialt 52. Fra 1914 til 1917 gennemgik Premierløjtnant P.-M. ældste Klasse paa Officersskolen og var udset til i Tilfælde af Krig at være Adjutant hos den kommanderende General. I 1917 blev han Kaptajn og Kompagnichef ved 20. Bataillon i Slagelse, men efter Hærordningen i 1922, der skuffede ham dybt, gik han over i Reserven samtidig med, at han en Tid som Landmand paatog sig et Arbejde paa Det kgl. Bibliotek og som Sekretær i Tilsynet med Folkehøjskolen.

I 1930 udnævntes P.-M. til Oberstløjtnant og Chef for 28.

Bataillon. I 1933 blev han Næstkommanderende ved Grænsegendarmeriet (der hører under Finansministeriet) og Aaret efter Korpsets Chef med Tjenestebolig i Graasten lige over for Slottet, hvor Kronprinseparret, vort nuværende Kongepar, paa omtrent samme Tid fik Sommerresidens.

En Søn og to Døtre var der i Oberstens Ægteskab med Ragna Emilie Just, Datter af Grosserer Julius Just og Hustru Laura født Andersen. Obersten var elsket som Familiefader og afholdt og beundret som Chef for sit Korps, og der blev Tid for ham til udover Arbejdet at dyrke et Par hobbies: Jagt og Fiskeri, ligesom han tillige syslede med Poesi. — —

Det trak i disse Aar op til det store Uvejr sydpaa. I Italien befæstede det fascistiske Diktatur sin Stilling, og i Tyskland erobrede Hitler og hans Nazister Magten. Denne Udvikling ængstede Paludan-Müller, som før de fleste var paa det rene med, hvad det vilde føre til. Han klyngede sig dog til Haabet om, at det dengang endnu eksisterende Folkenes Forbund vilde kunne hindre Italiens Overfald paa Abessinien. I et Avisindlæg paatalte han *Voldsmanden* Mussolinis Adfærd over for Abessinierne. Det herværende italienske Gesandtskab gjorde Forestillinger i Anledning af denne Artikel, der derfor kom til at koste P.-M. tre Maaneders »Orlov« og en halv Maanedes Gage.

I sin Bitterhed over, hvor lidt man rundt omkring forstod, hvad det trak op til, greb han Pennen igen. Abessinierne Modstand inspirerede ham, Ætling af »Adam Homo«'s Digter, til dette Digt, som findes optrykt i et lille Mindeblad, som Familien umiddelbart efter hans Død udsendte til Vennerne. Digtet er fra 1939, da Verdenskrig Nr. 2, fremkaldt af et nyt Diktatur lige Syd for vor Grænse, var paa Tærskelen. Det lyder saadan:

»ET FOLK I NØD«.

»Fra de vilde Tigres Bjerge
og til Rudolfsøens Bredder

kæmped mørke Mænd for Frihed
 i det sidste Oldtidsrige.
 Glemmes skal ej disse Helte:
 Mulageta, Kassa, Imru,
 Seyum, Nazibu og Vehib
 og den trofaste Ras Desta,
 som i haabløs Kamp omringet
 for sin fjerne Kejser døde.
 Hil dig, simple, vilde Kriger,
 som med knuste Lemmer stønnet,
 uden Hjælp i øde Kløfter,
 til du under Nattens Stjerner
 for Hyænnens Bid forblødte.
 Hil dig, ædle, tapre Kejser,
 som paa dine spinkle Skuldre
 bar dit Kæmperiges Byrde.«

Han vandt Førsteprisen blandt 1000 Konkurrenter for Oversættelse til Dansk af den engelske Mabel Freer Loveridges »Bange Anelser«. Det vakte megen Opsigt, at netop en Officer saaledes bedst havde været i Stand til at tolke dette Digt om den moderne Krigs Vederstyggelighed. — —

Hans gamle Far, der døde i 1940, sagde, da ogsaa han saa Krigen trække op: — »Naar den kommer, saa falder Svend. Han staar Vagt ved Grænsen, og han viger ikke. . .«. — —

Paludan-Müller og hans Grænsegendarmer fik den 8. April 1940 Ordre til ikke at gøre Modstand. Alligevel blev tre Overgendarmer skudt ned fra tysk Baghold tidligt om Morgenen den 9. April af civilklædte Abwehr-Folk. Det harmede P.-M. stærkt. Han talte gribende ved deres Begravelse, og da der senere blev rejst en Mindesten for dem, insisterede han *mod* Myndighedernes Ønske paa, at der i Indskriften skulde staa: *Skudt af Civilpersoner*. Det var for ham noget afgørende, at Tyskerne førte Krig paa den Maade. Det krænkede hans Sol-

daterære, og det var den Form for Krig, han senere kom til at kæmpe imod med sit eget Liv som Indsats.

Som den Patriot han var, havde han vanskeligt ved at indordne sig under den officielle danske Samarbejdspolitik med Tyskerne og Passiviteten som dens Konsekvens. Beundrende saa han hen til Nordmændenes Kamp og til Englands Sønner, der maatte ofre Livet ogsaa for vor Skyld. Han vilde ikke være med til at udlevere nedstyrtede engelske Flyvere, og det stod ham klart allerede i Krigens første Aar, at Danmark maatte med i Kampen mod Tyskland og Nazismen, *endnu mens der var Risiko ved det*. Det var uværdigt, at det alene var andre Nationers unge Mænd, der mistede Livet for, at Danmark kunde faa sin Selvstændighed igen. Vi maatte selv gøre en Vaabenindsats herfor. —

Selvfølgelig var P.-M. klar over Risikoen, han løb med Fremsættelsen af disse Synspunkter, som han ikke lagde Skjul paa overfor nogen. Efterhaanden som Situationen skærpedes, Arrestationerne blev talrigere, og Gestapo fik fat i den militære Modstandsorganisation, han var med i, kunde han regne med at blive taget hvert Øjeblik. Venner raadede ham til at tage til Sverige eller gaa »under Jorden«. Men han vilde blive paa sin Post. Det var stadig hans og Grænsegendarmeriets Opgave at *markere* Grænsen, og det vilde blive gjort. Hver Aften gik han til Ro med Telefonen og en skarpladt Revolver ved sin Seng. »De faar mig aldrig«, — sagde han om Tyskerne. Forlængst havde han truffet Beslutning om, hvad han vilde gøre, naar Gestapo kom. Han vilde svare, at de kunde træffe ham paa hans Kontor Kl. 10, og han vilde skyde paa enhver, der mod hans Vilje søgte at trænge ind i hans Hjem. Vaaben og Ammunition havde han sikret sig. Med en svær Egetræskiste, der stod i Forstuen, vilde han barrikadere Døren og derefter vælte et Klædeskab fra Loftet ned paa Trappen. Og fra sin Stilling bag Skorstenen deroppe vilde han kæmpe, saa længe han kunde. . .

Hans nærmeste Medarbejdere af Korpset var bekendt med denne Hensigt, men Obersten havde — antagelig for ikke at paaføre Korpset som saadant nogen Ulykke — paa det strengeste forbudt nogen Indgriben i den eventuelle Kamp.

Og saadan kom det til at gaa den 26. Maj 1944. I henvendte Timer kæmpede han alene mod op mod 40 tyske Soldater og Gestapofolk, inden han segnede om. Hvorvidt han skød to eller fire Tyskere, er aldrig blevet opklaret. Men at to af dem faldt for hans Kugler, ved man med Sikkerhed.

Pastor C. Hvidt, Graasten, der paa Politimesterens Opfordring havde Held til at faa Kampen standset en kort Stund, mens Fru Paludan-Müller, Datteren Dagny og Husets unge Pige blev bragt ud, og Obersten, efter den gribende Afsked med dem, modtog Herrens Velsignelse af Præstens Haand, mener at være kommet saa nær Opklaringen af de nærmere Omstændigheder ved Oberstens Død, som man nu engang kan komme det. Da ingen vidste, hvorvidt Obersten var omkommet i Flammerne, om han var segnet for en tysk Kugle — eller til sidst havde taget sit Liv for ikke at falde i Tyskernes Hænder, søgte Præsten efter Befrielsen at faa rede paa Spørgsmaalet. I 1950 kom han i Forbindelse med den Tysker, der havde ledet Aktionen mod P.-M. Det var Gestapochefen i Kolding under Besættelsen, Kriminaloversekretær Otto v. Naujock, dømt til otte Aars Fængsel bl. a. for Tortur under Afhøringerne af Fanger. Han sad paa dette Tidspunkt i Horsens Statsfængsel, hvorfra han sidst paa Aaret blev sendt tilbage til Tyskland.

Efter nogen Brevveksling sendte Naujock Pastor Hvidt sin Beretning om Aktionens Forløb, som Præsten mener, der er Grund til at anse for korrekt. Det fremgaar af denne, at Naujock, da hans Folk havde skudt Huset i Brand, sammen med tre Politisoldater gennem Bagdøren trængte ind i Huset for at redde Liget af deres Kammerat, der laa i Forstuen, skudt ved sin Indtrængen af Obersten, fra Flammerne. Da de naaede

frem til Liget, lød der et Skud fra Loftet, og den ene Soldat faldt død om. De to andre flygtede skyndsomst. Naujock stod alene tilbage og saa Obersten træde frem fra sin Dækning bag Skorstenen oppe for Enden af Trappen. Aldeles rolig og uden mindste Beskyttelse stod Obersten, klart belyst af Flammerne fra det brændende Tag. Han skød ikke paa Naujock, hvad han let havde kunnet gøre, og Tyskeren har ikke kunnet finde anden Forklaring herpaa end den Omstændighed, at P.-M. ikke har villet skyde paa en *civil*. Soldat vilde han være til det sidste. Gestapomanden lod ikke Chancen gaa fra sig. Han løsnede øjeblikkelig sin Magasinpistol mod Obersten og saa ham falde om.

Først hen paa Eftermiddagen fandt man Oberstens Lig i Ruinerne af hans Hjem. Paa Stedet, hvor det laa, ses nu en Mindemur med Portraitrelief af P.-M. og en Indskrift, der fortæller følgende om hans Heltedaa:

I sin brændende Embedsbolig paa denne Grund faldt den 26. Maj 1944 Grænsegendarmeriets Chef, Oberst Svend Bartholin Paludan-Müller efter 3 Timers Kamp, — ene mod tysk Overmagt.

Han var en fuldblods Soldat, en »Ridder uden Frygt og Dadel«, og paa hans usynlige Vaabenskjold staar de Ord, som ogsaa findes paa hans Gravsten paa Snesere Kirkegaard, og som baade i Spøg og Alvor var hans Motto Livet igennem:

»Forfærdes ej, du lille Hob,
Skønt dine Fjenders Larm og Raab
Fra alle Sider gjalde.
De jubler ved din Undergang,
Men deres Fryd ej bliver lang,
Thi lad ej Modet falde«.

Oberst Paludan-Müllers Sabel, der var blandt de faa fra det brændte Hus reddede Ejendele, beror nu paa Frihedsmusæet paa Sønderborg Slot.

Ved Musæets Oprettelse den 4. Maj 1949 talte Kaptajn i Livgarden, nu Oberstløjtnant J. K. Ovesen, tidligere Byleder i Sønderborg, der ogsaa mindedes Paludan-Müllers Indsats.

»Jeg ønsker«, sagde han bl. a., »at fremhæve een Begivenhed, som lyser. Jeg tænker her paa Oberst Svend Bartholin Paludan-Müller, som ved sin ensomme og heltemodige Kamp har givet os et Eksempel. Derovre i Montren ligger hans kampsværtede Sabel, hvis Klinge, selv om den er sort, er mere blank end nogen Klinge, baaret af nogen Landsmand nogensinde. —«

»Lad hans Handling,« sluttede Kaptajn Ovesen, »være et evigt Eksempel for os og kommende Slægter!«

Een Mand mod Overmagt
stod trofast indtil Døden
for Danmarks Ære Vagt.

Hvil sejrrig i din Grav
nu ejer hele Folket
det Liv dit Offer gav.

Paludan-Müllers Navn staar paa Mindepladerne paa Officersskolen og paa Kronborg.

Sekondløjtnant Michael Westergaard Jensen

Født den 25. Oktober 1916 i Randers. Hans Far var Togfører ved Randers-Hadsund-Banen. Sin Drengetid tilbragte han i Hadsund, og efter at have taget Realeksamen kom han i Manufaktur lære hos Brødrene Langgaard.

Som Dreng var han rask og hjælpsom, omsorgsfuld overfor Kammerater, men vel navnlig overfor Hjemmet. Han var meget stærkt knyttet til sine Forældre, der gav ham en Opdragelse præget af Kærlighed til vort Land og af sand Kristendom. De nationale Følelser blev i høj Grad næret i Skolen, og da han i 1937 blev indkaldt for at aftjene sin Værnepligt ved Fodfolket, rejste han med Ønsket om en Videreuddannelse i Hæren. Der var for hans Officerer ingen Tvivl om, at Michael skulde paa Befalingsmandsskole. Han var modig og uforfær-

det, havde gode Lederegenskaber og havde Evnen til at klare selv de vanskeligste Situationer. Han kom paa Kornetskole, og siden hen blev han Løjtnant, og den 9. April 1940 oplevede han som Delingsfører ved 4. Bataillon i Sønderjylland (Bjergskov).

Hans Soldater gav ham her Navnet »Panservognspæseren«. Michael blev utaalmodig over, at der intet skete og cyklede sydpaa for at rekognoscere. Ved et Vejsving var han lige ved at ramle sammen med fremrykkende tyske Panservogne. Det mest naturlige havde vel været at komme i Skjul, men Michael tænkte kun paa at komme tilbage til sin Plads hos sine Soldater. Han svingede Cyklen rundt, og skønt Panservognene optog Forfølgelsen og begyndte at skyde, fortsatte han sin Spurt. Et Projektil gik gennem hans Kappe, et andet ramte en Skulderknap, som blev klemt sammen, men tilbage naaede han og fik optaget Kampen med Tyskerne, indtil Ordren om at indstille Skydningen maatte følges.

Kort Tid efter vendte han tilbage til sit civile Arbejde i Hadsund. Men der var Initiativ og Fremdrift i Westergaard Jensen, og et Par Aar senere grundlagde han en Grossistvirksomhed i Aars, og samtidig med Flytningen indtraadte han i en stærkt aktiv Gruppe i Aars. Det var en Nedkastningsgruppe, som var vel sammentømret, men ved en ulykkelig Hændelse blev hele Gruppen anholdt i Forsommeren 1944.

»Mich«, som han kaldtes, blev i Aalborg udsat for en nederdrægtig Tortur, men trods alt bevarede han Humøret. Fra Aalborg gik Turen videre til Vestre Fængsel og den tyske Krigsret, hvor han sammen med hele Gruppen blev dømt til Døden.

Sin sidste Sejr vandt han, da det lykkedes ham i de sidste Timer at trodse Dødens Gru. Han tænkte hele Tiden kun paa at opmuntre sine Venner, og den allersidste Aften klatrede han op til Vinduet for at iagttage, hvor langt man var kommet med en Nybygning, som man kunde skimte i det fjerne. Han skulde

ogsaa have Krigsnyhederne med. Invasionen i Frankrig var begyndt, og det var, ligesom Soldaten Michael kunde høre de fjerne Sejrstrompeters Klang. Derpaa gik han i Seng — og sov, lige indtil en brølende tysk Stemme vækkede ham. Han var straks parat, har en af hans Cellekammerater fortalt. Han var hurtigt i Tøjet og afleverede et fast Haandtryk til Kammeraten: »Farvel du,« sagde han, »og husk at fortælle mine Forældre, at jeg døde i den lyse Tro, min Mor lærte mig, da jeg var Barn«.

Den 23. Juni 1944 om Morgenen blev Aars-Gruppen henrettet i Ryvangen. »Mich«s Lig blev senere fundet og ført til Hadsund Kirkegaard.

Efter Frihedskollegiets Indvielse skænkede unge Modstandsfolk i Hadsund og Omegn Penge til et Værelse, som skulde bære Michael Westergaard Jensens Navn. Det findes ogsaa paa Mindepladen paa Kronborg.

Løjtnant Jørgen Christian Tillmann

Jørgen Christian Tillmann blev født paa Frederiksberg den 15. Juni 1916. Han aftjente sin Værnepligt ved 12. Artilleri-afdeling i Holbæk, hvortil han indkaldtes den 14. Maj 1938. Han gennemgik samme Aar Artilleriets Kornetskole og udnævntes den 5. Maj 1939 til Kornet og den 10. Oktober samme Aar til Sekondløjtnant.

Tillmann, der i det civile Liv var Kontorassistent, gav efter Danmarks Besættelse den 9. April 1940 snart Udtryk for sit Ønske om at gaa aktivt ind i Kampen mod Besættelsesmagten. For at dygtiggøre sig til den endelige Afregningens Dag, som saa mange Officerer ventede vilde komme, gennemgik han i 1941-1942 Artilleriets Løjtnantsskole og udnævntes den 1. Januar 1943 til Løjtnant af Reserven.

Allerede i 1942 var han kommet ind i Ledelsen af det illegale Arbejde, som udførtes af »Foreningen af Løjtnanter og Kornetter« i København, og som i første Række gik ud paa at samle alle værnepligtige Befalingsmænd i een organiseret Enhed. Tillmann arbejdede med Charge af Kompagnichef og udførte et baade dygtigt og maalbevidst Arbejde, ligesom han herved kom i Kontakt med andre Kredse i Modstandsbevægelsen.

Efterhaanden, som Tilgangen til Modstandsgrupperne øgedes, voksede Arbejdet. Tillmann kastede sig ud i det med Liv og Sjæl og var stærkt optaget af de mange krævende Opgaver, da Tilfældet, saa mange gode Soldaters Bane, ramte ogsaa ham.

Under Urolighederne i København den 26. Juni - 3. Juli 1944 i Forbindelse med Folkestrejken var han den 30. Juni taget ud til sin Moder, der boede paa Frederiksberg. Pludselig lød Skud ude paa Gaden, Haandgranater blev kastet, og et Sprængstykke slyngedes ind gennem Vinduet og ramte Tillmann. Han førtes til Frederiksberg Hospital, men udaandede her uden at være kommet til Bevidsthed. Han blev et Offer for den Terror, som han foragtede, og som han haabede engang selv at kunne være med til at befri Danmark for.

Jørgen Christian Tillmann ligger begravet paa Solbjerg Kirkegaard.

Premierløjtnant Frode Jens Dehn-Jensen

Født i København den 9. August 1914 som Søn af daværende Sergent i Livgarden (senere kgl. Hoffourer) Jens Jensen og Hustru Sofie Marie f. Dehn.

Dehn-Jensen blev Student fra Sct. Jørgens Gymnasium i 1934, hvorefter han gennemgik Galster og Holbølls Kursus og i 1935 tog Adgangseksamen til Officersskolen.

Han mødte som Rekrut ved Livgarden den 10. Maj 1935, blev Kornet den 8. Maj 1936 og udnævntes efter at have gennemgaaet Officersskolens næstældste Klasse til Sekondløjtnant den 1. Juli 1938. Samme Aar blev han Premierløjtnant den 1. November og ansat ved 1. Regiment.

Sin store Interesse for Soldaterlivet har han sikkert faaet i de tidlige Barndomsaar, idet han tilbragte saa godt som hele

sin Barndom paa Livgardens Kaserne, hvor hans Fader havde Bolig, lige til de tyske Besættelsestropper tog Kasernen i Brug efter den 29. August 1943. Hans Interesse for Militærvejen viste han ogsaa derved, at han allerede som ung Gymnasieelev blev Medlem af Københavns Amts Skyttekorps, hvori han fik sin første militære Uddannelse.

Da de tyske Tropper den 9. April 1940 gik i Land paa Langelinie, var Dehn-Jensen Telefonvagt paa 1. Bataillons Kontor og blev sammen med flere andre Officerer taget til Fange, men dog snart efter frigivet igen.

Han var tjenstgørende paa Fodfolkets Kornet- og Løjtnantskole i 1942 og 1943 og blev her den 29. August 1943 sammen med Kornetskolens Styrke interneret i Næstved og senere ført til Hornbæk og interneret paa Hotel Bretagne, hvorfra han blev frigivet den 20. Oktober samme Aar.

Efter Frigivelsen gik han ind i Frihedsbevægelsen og blev senere tilknyttet Hærens Efterretningstjeneste. Denne Tjeneste udførte han med saa stor Hemmelighedsfuldhed, at hverken hans Hustru, Forældre eller Brødre vidste, hvad han foretog sig, blot vidste de, at det var en meget farlig Opgave, idet han hele Tiden flyttede fra Sted til Sted. Den 18. Oktober 1944 besøgte hans Forældre ham paa den i Øjeblikket gældende Adresse, nogle Kontorlokaler i Bornholmegade. Klokkeren 21,00 samme Aften tog de Afsked med hinanden uden at ane, at det var sidste Gang, de saa hinanden, idet Dehn-Jensen den 19. Oktober blev skudt af Gestapo i Ejendommen Gl. Kongevej 21, hvor han havde sit Tjenestested.

Dehn-Jensen var en ung og lovende Officer, hvem alt syntes at skulle lykkes for, hans Friskhed og Frejdighed smittede af paa alle, han kom i Berøring med.

Efter Kapitulationen blev Dehn-Jensen i Juli Maaned fundet i Ryparken og senere begravet paa Garnisons Kirkegaard.

Hans Navn findes paa Mindepladen paa Kronborg.

Kaptajn Roar Ploug

Roar Ploug var født den 28. Maj 1905 i Saksøbing Landsogn som Søn af Husmand Ploug.

Den velbegavede Dreng blev Student og straks efter Studentereksamen indkaldt til Tjeneste ved Hæren. Det havde været hans Hensigt at blive Ingeniør, men Tjenesten i Hæren fangede hans store Interesse, navnlig efter at han var blevet udtaget til Kornetskolen, og han valgte da Officersvejen og udnævntes efter Gennemgang af Officersskolen til Premierløjtnant den 1. November 1930.

Efter nogen Tids Tjeneste ved Fodfolket søgte han, dynamisk, motorinteresseret og moderne indstillet, som han var, ind paa Flyveskolen, hvor han var Elev i Sommeren 1933. Det gaar maaske an at sige, at Flyvevaabnet dengang var for lille

til en saa ekspansiv og uortodoks Personlighed som Ploug, og han skiltes fra Flyvetropperne. Han fandt til Gengæld et udstrakt Virkefelt i Motorordonnanskorpset, en Elite af frivillige Forsvarsvenner, blandt hvilke han længe virkede som højt paaskønnet Instruktør. Han blev Kaptajnløjtnant i 1937 og Kaptajn den 1. August 1941.

Et Tyngdepunkt i hans Manddomsgerning faldt dog i Generalstaben, hvortil hans udmærkede Geledtjeneste ved 5. Regiment og hans gode Evner førte ham i 1938, og hvor han indtil 1943 virkede i Forsynings- og Transportsektionen. Han dokumenterede her, som han ogsaa havde gjort det i Geledet, en Række meget karakteristiske Egenskaber, som tilsammen gjorde ham til en særpræget Personlighed i Officerskorpset. Han var hurtig og havde et sikkert Greb om Sagerne. Endvidere var han praktisk og forstod at organisere og at faa noget fra Haanden. Tæt og firskaaren, som han var, kunde man godt føle sig pikeret over hans direkte Form, naar man traf ham første Gang. Han elskede at sige lige ud til Folk, hvad han mente, og det kunde godt hænde, at nogen tog Anstød deraf. Men fik man Lejlighed til at lære ham nærmere at kende, blev man betaget af den Karakter og Velvilje, som boede under Formen. Ploug var sine Venners Ven, og ingen bad ham forgæves om Bistand. Han var en udpræget Lederskikkelse, en djærv og retlinet Personlighed.

Som Officer i Transport- og Forsyningstjenesten var det naturligt, at han i den illegale Tid hurtigt blev sat ind i Vaabentransporterne. Under en Tur til Sverige i Vinteren 1944-45 blev han fundet af Tyskerne paa en Fiskerbaad, ført til Horse-rød, Vestre Fængsel, Frøslev, Neuengamme og sidst til Koncentrationslejren Porta Westfalica. I alle disse Fængsler og Lejre kom hans Dynamik og Organisationsevne til Udtryk, og han satte, selvskeven som han var til at indtage ledende Stillinger i enhver Kreds, alt ind for at hjælpe sine Kammerater.

Det berettes saaledes om ham, at han Gang paa Gang ved stor Ihærdighed og Overtalelsesevne hindrede, at andre danske blev transporteret til farlige Lejre. Myndig og rationel kunde han vel ikke gøre alle tilpas, men han gik aldrig paa Akkord med sin ærlige Overbevisning. Der blev sagt om ham, at han sled sig op i sine Landsmænds Tjeneste.

I Porta Westfalica blev han syg af en Byld i Halsen og døde den 14. November 1944 paa Grund af utilstrækkelig Lægehjælp — et Offer for Tyskernes ondsindede Tilsidesættelse af Pligten til at hjælpe en Fange i Nød. Hans Lig førtes til Danmark i 1947, hvor han begravedes paa Garnisons Kirkegaard.

Kaptajn Plougs Død var et Tab for Hæren. Under dennes Opbygning vilde han have kunnet yde en rig Gerning, handlekraftig og iderig som han var, denne af Ydre saa barske, men af Hjerte saa varme og fine Personlighed.

I Hærkommandoen og i Saksøbing Kirke, paa Officersskolen og Kornetskolen paa Kronborg findes hans Navn på Mindeplader. Ved Afsløringen af disse blev der af Hærchefen udtalt særdeles anerkendende Ord med Fremhævelse af Kaptajn Plougs Eksempel, der altid vilde være en Spore for hans Kammerater, og en Medfange mindede i meget taknemmelige Ord om hans frygtløse og djærve Optræden overfor Tyskerne, hvorved han opnaede bedre Kaar for Fangerne.

Kaptajn Carl Aage Ingvarsen

Født den 3. Maj 1899 i Hillerød, Søn af Proprietær P. Ingvarsen, Sandviggaard ved Hillerød, og Hustru Marie, f. Madsen.

Indkaldtes den 25. April 1919 ved 24. Bataillon, gennemgik 1919-1920 Fodfolkets Kornetskole og udnævntes den 15. Juni 1920 til Kornet; efter Afgangseksamen i 1922 fra Officersskolens næstældste Klasse udnævntes han til Premierløjtnant den 11. Oktober 1922 og til Kaptajn den 1. April 1937. Stod i Nummer ved henholdsvis 3., 7., og 9. Artilleriafdeling, fra 1. April 1937 Chef for 3. Artilleriafdeling.

Indgik i 1932 Ægteskab med Ellen Harck.

Kaptajn Ingvarsen, der efter 29. August 1943 blev interneret paa Marienlyst, traadte straks herefter aktivt ind i Modstandsbevægelsen, hvor hans Kendskab til Sprængstoffer og

hans organisatoriske Evner var til stor Nytte. Især virkede han som Instruktør og lagde som saadan stor Dygtighed for Dagen.

Den 15. Juni 1944 arresteredes Ingvarsen af Tyskerne. Beviserne mod ham var tydelige, og han forudsaa, hvad der maatte blive Følgen: i bedste Fald et Ophold i tysk Koncentrationslejr med smaa Chancer for at vende levende tilbage. Karakteristisk for Ingvarsen er det, at han roligt og maalbevist gik i Gang med at hærde sig til den uhyggelige Styrkeprøve. Han drev saa meget Gymnastik og Idræt, som Forholdene tillod, og søgte ved sit Humør og rolige personlige Fremtræden at bevare for sine Medfanger og sig selv ogsaa den aandelige Modstandskraft.

Men Spillet var for ulige, Opholdet i Neuengamme og senere i Meppen nedbrød Kaptajn Ingvarsens Modstandskraft, og den 29. November 1944 døde han i Meppen. Herfra hjemførtes han i 1947 til Varde.

Mindeplade for Kaptajn Ingvarsen er opsat paa Frederiksborg Statsskole, Officersskolen, Kornetskolen og paa Vestre Alles Kaserne, Aarhus.

Kaptajn Aage August Agersted

Det var et smerteligt Tab saavel for Hæren som for det danske Politi, at Politimester Aage A. Agersted ikke skulde vende tilbage fra tysk Fangenskab. Han døde i Neuengamme den 2. December 1944 efter at have været Genstand for en umenneskelig Behandling, der ganske havde nedbrudt hans Helbred og Modstandskraft i de sidste Maaneder af hans Fangenskab. Der blev udfoldet store Anstrengelser fra dansk Side for at faa ham hjem, men alle Forsøg strandede. Han var Gestapo en for vigtig Fange som Chef for Ordenspolitikommandoen for Jylland og Fyn — og Chef for den illegale Militærorganisation P-Kompagnierne, der forberedte Danmarks Befrielse og havde direkte Kontakt med den jyske Modstandsbevægelse og med Secret Service, den britiske Efterretningstjeneste.

Aage August Agersted var født den 19. Februar 1895 i Havdrup. Han blev Student fra Frederiksberg Gymnasium 1914 og Premierløjtnant i 1918, men tog ved Hærreduktionen i 1923 sin Afsked med Ventepenge som Løjtnant af Reserven. I 1934 blev han Kaptajn af Reserven. Efter sin Afsked med Hæren tog han juridisk Embedseksamen i 1928 og var først Sagførerfuldmægtig i København, derefter en kort Tid Sekretær ved Horsens Straffeanstalt og i 1932 Politifuldmægtig i Horsens. I 1935 konstitueredes han som Politimester i Haderslev og blev samme Aar Politimester i Aabenraa samt Stedfortræder for Politiajudanten i de sønderjydske Landsdele, en Stilling, der under Urolighederne i Grænselandet i 1933 var oprettet til Fritz Jacobsen, hvem Agersted ved dennes Død efterfulgte. Fra 1943 var han Chef for Ordenspolitikkommandoen for Jylland og Fyn med Sæde i Aarhus — et Vidnesbyrd om hans Anseelse og fremragende Kvalifikationer.

Som Politimester i Aabenraa faldt det i Agersteds Lod at »modtage« den tyske Værnemagt om Morgenen den 9. April 1940 i den første danske Købstad efter Grænseoverskridelsen ved Krusaa kort forinden. Han havde truffet de Forberedelser, han skulde og kunde og var forberedt paa selv at blive ført sydpaa. Hvilket altsaa først skete tre Aar senere. Fra sit Kontor i Politigaarden i Aabenraa lige ud til Hovedvej Nr. 10 havde han i de tidlige Morgentimer Kontakt med de danske Styrker under deres Tilbagetrækning nordpaa, der foregik i eksemplarisk Ro og Orden. Ved 8¹/₂ Tiden indfandt sig hos ham Adjudanten for den indrykkende tyske Division, der forlangte Politistyrken afvæbnet og dens Pistoler afleveret til sig. Agersted fik ham dog til at gaa ind paa den Ordning, at Pistolerne blev deponeret i Pengeskabet paa Politimesterens Kontor, hvortil Agersted beholdt Nøglen!

Besættelsen stillede de største Krav til Politimester Agersted — ikke blot i den Heksekedel, som Grænselandet straks be-

gyndte at udvikle sig til under de nye Forhold, men ogsaa, da han senere med den Mulighed for Øje, at Danmark under en allieret Invasion og deraf følgende Krigshandlinger blev delt ved Storebælt saaledes, at han vilde faa hele den vestlige Del af Landet lagt under sig, — maatte flytte sit Kommando til Aarhus. Dansk i Sind og Skind og officersuddannet som han jo var, stod det ham fra første Færd klart, at Danmark maatte søge Kontakt med England for at opnaa Hjælp til sin Befrielse. Han forudsaa den Situation, som Tyskerne frygtede, at en britisk Landgang vilde finde Sted i Jylland, og traf som øverste danske Politichef der sine Forberedelser til Understøttelse af en saadan Frihedskamp. Den var særdeles velorganiseret og forud tilrettelagt, da Gestapo den 26. Maj 1943 hentede ham og en Række andre fremtrædende Politifolk og Militære i Jylland.

Arrestationen kom ikke bag paa ham, eftersom han allerede i nogen Tid daglig saa at sige havde maattet se Døden i Øjnene. En Gestapomand havde under et Besøg i Aabenraa røbet, at han havde faaet til Opgave at likvidere Agersted. En loyal Tysker, der havde hørt Samtalen, underrettede omgaaende det danske Politi, der lige saa hurtigt fik sendt Bud til Aarhus, hvor Agersted i den kommende Tid nøje vogtede paa sin Færd og aldrig viste sig alene.

Skæbnen indhentede ham alligevel. Fra Aarhus sendte Tyskerne ham til Frøslev, og herfra maatte han til Neuengamme, hvorfra han senere deporteredes til Porta Westfalica, den særligt berygtede Lejr. Da han blev alvorligt syg som Følge af Underernæring og de frygtelige Forhold — naturligvis i Forbindelse med Afhøringer og Tortur — blev der sat stærke Kræfter ind paa at faa ham ført hjem. Men, som nævnt, han var Tyskerne en saa betydningsfuld Modstander og Fange, at der ikke kunde gives ham Pardon. Kun Døden kunde udfri ham fra Fangenskab og Lidelserne.

Der blev Sorg i Sønderjylland, da Dødsbudskabet naaede hjem. Sjældent har nemlig en Embedsmand efterladt sig smukkere Minde, end det her var Tilfældet. Agersted var en næsten ejendommeligt tillidindgydende Myndighedsperson. Han var ikke blot en Politimand af Karrieren — der var en stærk Personlighed bag alt, hvad han foretog sig: Soldaten og Officeren, følte man. Pligten var alt, det var hans Liv og Indstilling til de store Opgaver, der med Besættelsen blev lagt paa hans Skuldre. Hans Væsen var stilfærdigt og eftertænksomt, hans Vurderinger prægede af Ro og Beherskelse. Alvoren i hans tunge Træk kunde nu og da spredes af et varmt og medmenneskeligt Smil. Han var en Mand af faa Ord, men alt hos ham var ægte, ærligt og grundigt overvejet. Han indgød Tillid, hans Folk elskede ham og vilde aldrig kunne glemme denne Chef. Det samme gælder Borgerskabet i den sønderjydske By, hvor han havde sit Virke, hvor hans Enke Ida, født Larsen, stadig har sit Hjem, og hvor Sønnen, Kaptajnløjtnant Finn Agersted, har fundet sin Hustru.

Ligesom han i Sæby Kirke har faaet en Mindeplade og paa Sæby Kirkegaard en Mindesten, er der paa Politigaarden i Aabenraa opsat en Mindeplade med Bronzerelief af den afholdte Chef. Ogsaa paa Officersskolen og Kronborg - Kornet-skolens Mindeplader findes hans Navn.

Sekondløjtnant Elkan Fr. Valdemar Bierberg

Født paa Frederiksberg den 18. December 1900 som Søn af Forlagsboghandler Ernst Bierberg. I Barndomshjemmet og i Schneekloths Skole, som han forlod med Realeksamen, viste han allerede de Egenskaber, som prægede ham Livet igennem: Humør, Slagfærdighed, en rask, fri Optræden og en Trofasthed og Hjælpsomhed, der skulde sikre ham saa mange Venner.

Sin Værnepligt aftjente Bierberg ved 1. Livgardebataillon, hvortil han indkaldtes den 25. Maj 1920; hans friske, energiske Væsen gjorde ham selvskreven til Kornetskolen, hvorfra han udnævntes til Kornet den 15. Maj 1921. Den 3. Oktober 1927 blev han udnævnt til Sekondløjtnant; som Officer stod han i Nummer ved 1. og 24. Bataillon.

Under Danmarks Besættelse fandt Bierberg hurtigt sin Plads;

uden Tøven og med Ildhu gik han ind i Modstandskampen. Han kom i Forbindelse med adskillige illegale Kredse, hjalp med Trykning og Fordeling af illegale Skrifter og laante betydelige Beløb til Folk, som maatte leve »under Jorden«, Penge, om hvis Tilbagebetaling han under ingen Omstændigheder vilde høre Tale. I lange Tider benyttedes Forlaget, som nu stod under hans dygtige og energiske Ledelse, baade som Opbevaringssted for Vaaben og Tidsskrifter, og som Mødested for de mange, der levede under Dæknavne, og som kom til »Bussers Far«, som Bierberg kaldtes, for at drøfte Problemer baade fra det »legale« og det »illegale« Liv.

Trods al Forsigtighed, trods det stadige Krav om Tavshed, gik det galt. En Juninat i 1944 bankede det paa Døren i Bierberg's Hjem, udenfor stod Gestapo-Folk. Efter en kort Ransagning af Huset blev Bierberg ført til Vestre Fængsel, forhørt, og senere dømt for Hjælp til illegale Kredse. Rolid og fattet tog Bierberg, hvad derpaa fulgte, Indespærringen, Uvisheden, stadig med Tankerne ved Hjemmet og Familiens Skæbne og ved Forlaget, hvis Trivsel laa ham saa stærkt paa Sinde. Den 14. Oktober 1944 blev Bierberg ført til Frøslevlejren og kort Tid efter til Neuengamme sammen med flere andre.

I alt, hvad der derpaa fulgte af Nedværdigelse, Sult og Slid, bevarede Bierberg sin Ro og Karakterstyrke og Haabet om atter at skulle se sin elskede Hustru og sine Børn. I November overførtes han til den berygtede Meppenlejr og gled ind i Rækken af graa, udslidte Mænd der i et forceret Arbejdstempo gravede Tankspærringer og Bunkers til det sidste, desperate Forsvar for det synkende tredie Rige. Dette Arbejde i bidende Kulde og paa alt for smaa Kostrationer brød hans sidste Kræfter. Efter nogle Dages Sygdom døde han i Meppenlejren 3. December 1944. I 1947 hjemførtes Bierberg til Varde, hvor han ligger begravet. Hans Navn staar paa Mindepladen paa Kronborg.

Kaptajn Jørgen Martens

Søn af Ritmester, Kammerjunker V. V. Martens, født den 17. Juni 1900 i Taarbæk, død i tysk Koncentrationslejr 9. December 1944.

Jørgen Martens blev indkaldt til Militærtjeneste den 28. April 1920 ved 3. Bataillon, gennemgik 1920-21 Fodfolkets Kornetskole og 1921-23 Officersskolens næstældste Klasse; efter Afgangseksamen ansattes han ved 2. Ingeniørbataillon. Blev Kaptajn i 1937.

Kaptajn Martens' Soldatersind og Idealisme fik ham til uden Tøven at træde ind i Modstandsbevægelsens lille »illegale« Hær. Under Interneringen efter den 29. August 1943 forberedte han sit illegale Arbejde — og førte det, efter at være blevet sat paa fri Fod, ud i Livet med stor Energi og Dygtighed: han samlede

Modstandsgrupper, foretog Køb og Indsamling af Vaaben og underviste i Brugen af Sprængstof, ligesom han af egne Midler ydede store Tilskud til Modstandsbevægelsen.

Efter nogle Husundersøgelser, som Tyskerne foretog i hans Hjem i Hellerup, den sidste den 31. Januar 1944, valgte han at gaa under Jorden. Den 20. Juli 1944 arresteredes han, lige efter at have anbragt en Vaabensending i nogle Lagerbygninger paa Kalvebod Brygge. Forhørene gav aldrig Tyskerne Indrømmelser fra hans Side, men andre blev taget samtidig, og Beviserne var efterhaanden saa klare, at selv hans stadige Benægtelser ikke kunde frigøre ham. Den 13. Oktober 1944 blev han ført til Frøslev, men først lod man ham i 3 Døgn køre som Toggidsel i Jylland. To Dage efter sin Ankomst til Frøslev blev han sammen med ca. 80 andre ført til Neuengamme. En Uges Tid efter skulde der udtages et Udekommando, og han meldte sig frivillig; Kommandoet stationeredes i Altgarge bei Lüneburg. Arbejdet her bogstaveligt sled ham op; Lejrlivets uadskillelige Følgesvend, Sygdom, stødte til — og den 9. December 1944 sov han ind. Nogle danske Kammerater fik sat igennem, at han blev begravet paa den nærliggende Kirkegaard i Landsbyen Barskamp, hvor hans Grav stadig findes og vedligeholdes af det danske Forsvarsministerium. Graven er af danske Pionerer anlagt ganske som Gravene i Ryvangen.

Under Opholdet i Konzentrationslejren viste Kaptajn Martens sine smukkeste Egenskaber; Ro og Fasthed, altid med Tanken om at hjælpe og opmuntre under de fortvivlede Forhold. Selv sagde han engang om Fængselsopholdet: »Jeg betragter det som et Kantonnement, hvor jeg har været uheldig med Indkvarteringen«. Fra Medfanger af alle Lag foreligger der kun de mest anerkendende Vidnesbyrd om ham.

Kaptajn Martens' Død blev ikke Soldatens paa Kamppladsen. Sin Soldateraand og Kærlighed til Fædrelandet gav han Udtryk for i de Ord, som han sagde til en Ven i Altgarge, da

Kræfterne ebbede ud: »Jeg havde ønsket mig en Død paa Broen med mine Mænd, nu maa det være paa denne Maade jeg falder for mit Land«.

Mindeplade er opsat paa Officersskolen paa Frederiksberg Slot og paa Kornetskolen paa Kronborg.

En Udtalelse fra Regimentskammeraterne: »Omend i Fange-
dragt og uden Kaarde og Ridderkors paa din Kiste — du faldt
som Soldat, og dine Vaabenfæller svøber et usynligt Danne-
brog om dit Minde«.

Sekondløjtnant Henry Suell Kiersgaard

Født den 29. April 1914 i U. S. A., Rekrut ved 7. Bataillon den 11. Maj 1936, Kornet den 8. Maj 1937 og Sekondløjtnant den 16. September 1938.

Kiersgaard havde i 1937 og 1938 gennemgaaet Kursus til Uddannelse af værnepligtige Befalingsmænd til Tjeneste i højere Stabe, var i $\frac{1}{2}$ Aar Ordonnansofficer ved 7. Bataillon og havde gennemgaaet Ridekursus for Adjutanter.

I det civile Liv var han Befragter og gjorde sig smukt gældende inden for forskellige Sportsgrene. Han var sammen med sin Broder med til at vinde Danmarksmesterskabet i Toer med Styrmand i Aarene 1940, 1941 og 1942 og var i 1941 endvidere paa Danmarksmesterholdet i Otter. Han var ogsaa en ivrig Skiløber og deltog i Stiftelsen af Danske Studenter Roklubs

Ski- og Orienteringssektion, hvis første Formand han blev. Besad iøvrigt flere Tillidshverv inden for Rosport, Skisport og Orientering.

Det syntes naturligt, at en Mand af den aktive Sportstype hurtigt kom ind i det illegale Arbejde. Han gjorde med dette Skridt kun, hvad han følte som en naturlig Pligt, og var beredt til at yde sin bedste Indsats. Resultatet var, at han kom til at ofre sit Liv for sit Land, hvilket i Overensstemmelse med hele hans Livssyn sikkert har forekommet ham selv ganske i sin Orden.

Kiersgaard var sammen med andre Roere Medlem af en Modstandsgruppe, der under et Møde paa Kastelsvej i Sommeren 1944 blev taget af Gestapo. Efter nogen Skudveksling blev han arresteret og via Frøslevlejren sendt til Neuengamme i December 1944. Han døde af Lungebetændelse kort Tid efter Ankomsten og ligger begravet i Tyskland.

Mindet om ham vil bevares overalt, hvor han har færdedes.

Hans Navn findes paa Mindepladen paa Kornetskolen paa Kronborg.

Løjtnant Knud Skov

Født i Jerne ved Esbjerg den 23. September 1917, var uddannet som Kontormand og mødte den 19. Januar 1937 som Rekrut ved 12. Bataillon. Efter at have gennemgaaet Fodfolkets Kornetskole udnævntes han den 8. November 1937 til Kornet, den 8. Maj 1939 til Sekondløjtnant og den 11. April 1940 til Løjtnant af Reserven. Som Officer stod han i Nummer ved 5. Regiments Stabskompagni.

Løjtnant Skov var Medlem af Modstandsbevægelsen og deltog med stor Dygtighed i Vaabentransporter fra Sverige. Imidlertid faldt der den — fejlagtige — Mistanke paa ham, at han var farlig for Modstandsbevægelsen, som selv lod ham skyde ned ved Skovriderkroen i Charlottenlund den 23. November 1944.

Ved en efterfølgende Retssag blev han fuldstændig renset for al Mistanke, og Modstandsbevægelsen udtalte til hans Efterladte en dyb Beklagelse af det skete.

Han karakteriseres blandt Kammerater og Foresatte i Hæren som en flink og rask, tiltalende Officer, afholdt af alle, og Modstandsbevægelsens Kammerater kendetegnede ham ved hans Død som en prægtig Kammerat.

Der er i Henhold til Erstatningsloven blevet tildelt hans efterladte Søn en Hædersgave.

Løjtnant Skov er begravet paa Gurre Kirkegaard.

Hans Navn findes paa Mindepladen paa Kronborg.

Sekondløjtnant Eigil Bahnson Theodor Jensen

Født den 2. September 1914 i København som Søn af Grosserer Theodor Peter Jensen og Hustru, f. Bahnson. Gift i 1937 med Vibeke, f. Thiele Andersen.

Realeksamen fra Ordrup Gymnasium 1930 og i 1933 den højere Handelseksamen fra Niels Brocks Handelsskole. Civil Livsstilling Prokurist.

Blev indkaldt den 13. Maj 1935 ved 2. Artilleriafdeling, hvor han hele Tiden blev staaende i Nummer.

Sekondløjtnant den 1. December 1939.

Han var en Mand med sjældent gode menneskelige Egenskaber, der gjorde ham meget afholdt af saavel overordnede som underordnede. Han havde en egen Evne til at faa sine Soldater til at arbejde med Lyst og Interesse. Han hørte til de

stille og støtte, med hvem der altid kunde regnes, hvilket ogsaa hans senere Virke inden for Modstandsbevægelsen skulde blive en Bekræftelse paa.

Under Modstandskampen var han først behjælpelig med Sverigestransporterne og deltog senere med stor Dygtighed i forskellige Sabotagehandlinger i København. Han blev arresteret den 7. December 1943 og kom via Vestre Fængsel — Horserød — Vestre Fængsel til Frøslevlejren, hvorfra han sidst i Oktober 1944 blev transporteret til Neuengamme. Han led i Begyndelsen af sit Ophold i Vestre Fængsel af Galdestensanfald, men var dog efterhaanden blevet næsten rask. Det haarde Liv i Koncentrationslejrene tog imidlertid paa ham, og da han blev alvorligt syg i Neuengamme, blev han sammen med enkelte andre omkring Jul 1944 sendt tilbage til Frøslevlejren, hvor han blev indlagt paa Sygebarakken. Hans Tilstand forværredes imidlertid, og han blev derfor i største Hast ført til Aabenraa Sygehus, hvor han døde den 29. December 1944, Dagen efter Indlæggelsen, af en Byld paa Lungen.

Sekondløjtnant Ole Vagn Larsen

Født den 18. Maj 1911 i Tolne, Hjørring Amt, skudt af Tyskerne den 12. Januar 1945.

Ole Vagn Larsen aftjente sin Værnepligt ved 3. Artilleriafdeling i 1934, gennemgik Artilleriets Kornetskole og udnævntes til Sekondløjtnant den 16. September 1938; han stod i Nummer ved 9. Artilleriafdeling.

I Januar 1945 var »Peter-Gruppen« naaet til Aarhus efter at have trukket sit Spor af Terror, Sprængninger og Drab gennem Landet. En nazistisk Sysselleder var blevet dræbt, og nu skulde det gengældes med et »Clearingmord«. Til Offer udvalgte Dyrnlæge Axel Ricard Møller; den 12. Januar kaldtes han telefonisk til en syg Kvie og tog sin Assistent Ole Vagn Larsen med. Da de naaede det opgivne Bestemmelsessted, blev de om-

ringet af »Peter Gruppen« og skudt ned — Ole Larsen for, at han ikke skulde røbe, hvem Gerningsmændene var.

Om Morgenen den følgende Dag fandt man Ligene paa Landevejen ved Bouet i Nærheden af Nørre Sundby.

En Mindeplade for Ole Vagn Larsen er opsat paa Landbohøjskolen i København og paa Vestre Alles Kaserne i Aarhus, ligesom der er rejst et Mindekors ved Drabsstedet ved Bouet.

Hans Grav findes i Tolne.

Kaptajn Aage Helge Olstrup

Født den 21. Juni 1906 i Gentofte. Civil Stilling: Handelsmand.

Mødte den 9. Marts 1927 som Rekrut ved 6. Artilleriafdeling, gennemgik Artilleriets Kornetskole og Løjtnantskole og udnævntes den 1. November 1929 til Løjtnant og den 1. Februar 1943 til Kaptajn af Reserven.

Som Officer stod han i Nummer ved 4. og 11. Artilleriafd., samt ved Trainafdelingen.

Han var en yderst retlinet Person, som hans Mandskab satte megen Pris paa. Det var stadig et Karaktertræk hos ham, at hvad han vilde, det vilde han helt.

Under Krigen gjorde Kaptajn Olstrup Tjeneste som Vagtschef i Statens civile Luftværn. Hans Harmes over den tyske

Besættelse førte ham hurtigt ind i det illegale Arbejde, hvor han i Begyndelsen deltog i Transporter over Øresund til Sverige. Snart fik han imidlertid Kontakt med engelske Efterretningskredse, og som Agent for Secret Service udførte han et stort Arbejde med at udforske og kortlægge tyske Militæranlæg, et Arbejde, der krævede Nerver og Fysik.

En Vaabensag, som Olstrup kun var løseligt knyttet til, førte til hans Arrestation den 3. Februar 1944 — men først en Maaned senere fik Tyskerne Oplysninger, der satte dem i Stand til at identificere Kaptajn Olstrup som engelsk Efterretningsagent — og herefter var en Doms Udfald givet paa Forhaand.

Olstrup sad 8 Maaneder i Vestre Fængsel. Her havde han det i længere Tid forholdsvis godt, idet han blev brugt som Køkkenchef — indtil Tyskerne bemærkede hans Arbejde med at kontakte Medfanger. Han undgik skrappe Forhør, eftersom hans Gruppeleder havde været ret veltalende.

Den voksende Modvilje og Modstand overfor Tyskerne, der fandt sit endelige Udtryk i Folkestrejken, fik for en Tid Tyskerne til at ændre Kurs; i Stedet for Døden foran Henrettelsespeletonens Geværer dømtes Olstrup til Anbringelse i Koncentrationslejr. Via Frøslevlejren og Porta Westfalica førtes han til Neuengamme.

Overfor det haarde Slid, Sulten, Kulden, Svineriet maatte Olstrup give op — efter længe at have tvunget sig selv til at holde ud. Ved Arbejdet i Stenbruddene brød han sammen og blev overført til »Revieret« i Neuengamme. Herfra førte kun en Vej tilbage — den slette Pleje i Forbindelse med en voldsom Lungebetændelse fuldbyrdede, hvad Tilværelsen i Koncentrationslejren havde lagt Grunden til.

Den 21. Januar 1945 afgik Aage Helge Olstrup ved Døden og begravedes i Lejren, Side om Side med de mange, for hvem Døden i Sandhed var en Udfrielse.

Kaptajn Axel Stenstrup Rasmussen

Født den 2. September 1902 i Stenstrup, død den 2. Februar 1945.

Efter at have aftjent sin Værnepligt i 1923 ved 1. Artilleri-afdeling og gennemgaaet Artilleriets Kornetskole udnævntes Stenstrup Rasmussen den 9. September 1924 til Sekondløjtnant. Den 1. November samme Aar overgik han til Reserven som Løjtnant og udnævntes den 11. Oktober 1939 til Kaptajn.

Som Officer stod han til sidst ved 3. Artilleriafdeling, hvor han ved sin Død var Chef for 3. Bateria.

Kaptajn Rasmussen, der var uddannet som Kontorist og Købmand, kastede sig med stor Energi ud i det Arbejde, der var ham betroet som Kaptajn i Artilleriets Reserve, og havde den Glæde at se sine Anstrengelser bære Frugt; hans Bateria

hævdede sig smukt ved Siden af de andre Batterier, der førtes af Linieofficerer.

Under Besættelsen gjorde han Tjeneste i Luftværnet i Aarhus, hvor han var Leder af Vestre Luftværnskommandocentral.

I Januar 1945 var Tyskerne kommet paa Sporet af en illegal Gruppe; under en Afhøring af en Arrestant fik de oplyst Navnet paa en Person i Vestre Luftværnskommando. Da Tyskerne ikke kendte hans Adresse, blev Kaptajn Rasmussen beordret afhentet, idet han var den eftersøgte foresatte. Han nægtede imidlertid, mod bedre Vidende, paa det bestemteste at kende Adressen, og han blev derefter, for at han ikke skulde advare den eftersøgte, holdt tilbage af Tyskerne i nogle Dage.

Da Stenstrup Rasmussen ikke var Medlem af de illegale Militærgrupper, ikke mistænkt eller sigtet for noget illegalt, blev der den 2. Februar udskrevet en Løsladelsesordre. Men Indespærringen og Forhørene havde taget haardt paa den temperamentfulde Mand. Da han førtes ned ad Trappen i Arresten, sank han pludselig sammen og var død paa Stedet — et Hjerteslag havde gjort Ende paa hans Liv og ramt ham paa Tærsklen til Friheden.

Kaptajn Axel Stenstrup Rasmussen ligger begravet paa Riisskov Kirkegaard. En Mindeplade er opsat paa Vestre Allés Kaserne i Aarhus.

Sekondløjtnant Kristian Lykke Kristensen

Født 15. Maj 1917 i Hindborg. Blev i 1938 Rekrut ved 3. Artilleriafdeling (Aarhus), gennemgik Kornetskolen og blev 10. Januar 1939 Sekondløjtnant ved sin Stamafdeling.

Han var Leder af Luftværnscentralen i Aarhus og tilknyttet Modstandsbevægelsen som Delingsfører i en Militærkolonne (Ventegruppe) og havde som saadan givet Instruktioner i Vaabenbrug m. m.

Kristensen blev den 22. Februar 1945 ud for sin Bolig, Silkeborgvej 124, skudt af Tyskerne som Gengældelse (Clearing) for Likvideringen af en Gestapotolk. Han var bleven udvalgt efter en Personliste, der var fundet hos Modstandsbevægelsen. Hvad der gør hans Tragedie særlig sørgelig, er den Omstændighed, at alt tyder paa, at han er blevet Offer for en Fejltagelse. Det

menes nemlig, at Gestapo har været ude efter en Mand ved Navn Kaj Lykke Kristiansen, som boede i Ejendommen ved Siden af Lykke Kristensen. Denne Mand var imidlertid forlængst taget til Sverige. Først efter Mordet er Gestapo blevet klar over, at man havde faaet fat i en forkert Person.

Sekondløjtnant Kristensen ligger begravet paa Aarhus Vestre Kirkegaard.

Mindeplade findes paa Vestre Allés Kaserne.

Premierløjtnant Arthur Nielsen

Født 19. Januar 1914 i København. Efter i 1935 at have været Rekrut ved 19. Bataillon gennemgik Arthur Nielsen først en Korporalskole, dernæst Sergent- og Oversergentskolen, Officersskolens yngste og endelig denne Skoles ældste Afdeling. Han blev Premierløjtnant 1. November 1941.

Nielsen var tilknyttet Modstandsbevægelsen som Chef for Københavnsledelsens Afsnit 6. Han ydede som saadan en betydelig Indsats. Tyskerne kom efterhaanden paa Spor efter ham og vilde arrestere ham paa hans »illegale« Bolig i Hvidovre. Det kom til en haard Ildkamp, hvorunder han faldt — den 28. Februar 1945. Han efterlod sig Hustru Gerda Nielsen. Navn findes paa Mindeplade paa Hærens Officersskole og paa Sønderborg Kaserne.

Kaptajn Erik Christian Emanuel Holst

Født i Kold (Djursland) den 23. April 1893. Forældrene var Plantør Arent Johan Vilhelm Holst og Hustru Christiane Sofie, f. Saugmann, og Hustruen var Edele Elisabeth Eugenie, f. v. Hedemann.

I 1912 blev Holst Rekrut ved 2. Bataillon (Tønder), i 1915 Premierløjtnant, i 1929 Kaptajn og efter flere Aars Stabstjeneste i 1931 Kompagnichef ved 2. Bataillon.

Kaptajnen lagde Vægt paa at orientere Mandskabet om det spændte Forhold mellem Grænselandets danske og tyske Beboere og foregik selv med det bedste Exempel paa Afstandstagen fra den tyske Befolkning. Ud fra sit gode danske Sindelag prægede han Kompagniet smukt i national Henseende.

Efter Afgang fra Hæren fik Holst en Ansættelse under

Fiskeridirektoratet. Fra Efteraaret 1943 var han Deltager i Modstandsbevægelsen (Ø.K.-Afsnittet under Generalkommandoen), som saadan blev han eftersøgt af Tyskerne, hvorfor Familien skiftede Bopæl fra I. E. Ohlsensgade til Serridslevvej.

Torsdag den 1. Marts 1945 Kl. ca. 15 blev Holst paa sit Kontor underrettet om, at Tyskerne havde ransaget Lejligheden i Ohlsensgade. Efter flere forgæves Opringninger til Serridslevvej for at høre, om dér skulde være sket noget, blev Telefonen taget af en ung Mand, der blot sagde, at han var Poul Eriks — Kapt. H.'s yngste Søn's — Kammerat. Der var intet paafaldende heri, da en Række unge Mennesker, der arbejdede illegalt, havde Adgang til Lejligheden. Fru Holst var paa Besøg i Roskilde. Kl. ca. 16,45 var Kaptajnen paa Serridslevvej. Om Formiddagen var Poul Erik blevet taget af det tyske Politi.

Da den sekstenaarige Datter Kl. ca. 14 kom hjem fra Skole, fandt hun Lejligheden besat af Tyskerne. Hun blev udspurgt om Brødrenes Opholdssted uden at blive gjort bekendt med, at den ene Broder allerede var taget. Da hun hørte Faderens Nøgle i Entrédøren, gav hun et Skrig fra sig, idet hun raabte: Far, Tyskerne er her! — Derefter Skydning, og lidt senere Lyd af Ambulance. En Tysker bemærkede, at nu kunde hun jo prøve at komme i Forbindelse med sin Fader paa Kontoret, og til Hushjælpen udtalte han, at hun nu godt kunde forlade Huset; der vilde ikke blive mere Arbejde hos Familien Holst. —

I Løbet af de følgende Dage blev der gennem Politi, Krigs- og Udenrigsministerium og Røde Kors gjort mange Anstrengelser for at komme paa det Rene med Kaptajn Holst's og Sønners Skæbne. Først Mandag Aften blev det af en Slægtning af Familien Holst gennem en Bekendt i det tyske Politi oplyst, at de længe havde været efterlyst. De tilhørte alle en farlig Partisan-gruppe og havde levet under falsk Navn, hvilket »ikke alene

var dumt, men ogsaa en Forbrydelse«. De tyske Myndigheder havde ønsket at sikre sig de tre Herrer, og da man vilde arrestere Kaptajn Holst ved hans Bopæl, søgte han at flygte. Han blev saaret i Skulderen, naaede dog ned paa Gaden, men dræbtes nu af et Skud gennem Hovedet affyret fra Lejlighedens Altan. Begge Sønnerne sad i Vestre Fængsel.

Den 13. Marts kunde Udenrigsministeriet meddele, at Sønnen, Civilingeniør Hugo Holst, var blevet skudt. Han menes saaret ved Arrestation den 1. Marts og er død i tysk Fængsel.

Efter at være fundet i Ryvangen er Ligene af de to Døde begravet i Roskilde, Ny Kirkegaard.

Mindeplader paa Høvelte Kaserne, Kornetskolen og paa Hærens Officersskole.

Kaptajn Tage Fox Maule

Kaptajn Fox Maule blev født den 19. Maj 1902 som Søn af Civilingeniør Carl Fox Maule og Hustru Camilla, Datter af J. P. Junggreen.

I Skoleaarene i Ordrup Gymnasium var Kemien hans store Interesse, og allerede paa et tidligt Stadium af Skoletiden var det hans Agt at blive Fabriksingeniør ligesom Faderen.

Efter Studentereksamen i 1919 begyndte han som fabriksingeniørstuderende paa Polyteknisk Læreanstalt.

Som flere andre af Klassekammeraterne gik han ind i Akademisk Skyttekorps, hvor han med Iver deltog i Studenter- og Skytteliv, og det blev sikkert de i Skyttekorpset vakte Interesser for Forsvaret, der blev bestemmende for hans senere Bane. En ung Mand, der med Fox Maules Evner paa det Tidspunkt

brød op andetsteds fra for at blive fast Officer, maa have følt Officersgerningen som et Kald. Efter et Aar paa Læreanstalten afbrød han Studierne og gik ind i Hæren for at blive fast Officer. Han var Rekrut i Sommeren 1921 ved 15. Bataillon og kom til Livgarden som Sekondløjtnant i Foraaret 1924. Han blev Premierløjtnant i Efteraaret samme Aar. Han gennemgik Officersskolens Generalstabskursus 1933-1935, blev Adjutant hos Forsvarsministeren 1935-1936 og udnævnt til Kaptajn den 1. November 1937 og samtidig Chef for 1. Livgardebataillons 5. Kompagni.

Fox Maule var en meget anvendt Officer. En af hans Kammerater i Garden karakteriserede ham da ogsaa paa følgende Maade: »En højagtet Lærer ved Hærens Skoler og fremragende, videnskabelig Medarbejder ved Skydeskolen, for hvilken Fox Maule formentlig var udset til Chef. Som Geledofficer var han anerkendt for sit gode Tag paa Behandlingen af Mandskabet, sin glimrende taktiske Begavelse og særlig initiativrige Føring. Kammeraterne saa op til Fox Maule for hans sjældne menneskelige og kammeratlige Evner, hans lysende Begavelse og hele retlinede Færd.«

Den 29. August 1943 blev Fox Maule som saa mange andre Officerer interneret af Tyskerne. Om hans Arbejde indenfor Modstandsbevægelsen foreligger følgende Oplysninger:

Straks efter Interneringstiden blev Fox Maule tilknyttet de militære Modstandsgrupper og førte her Kommandoen over Styrkerne paa Slotsholmen, Akademisk Skyttekorps, og paa Amalienborg. Han deltog personlig og utrættelig i Tilrettelæggelsen af hele Organisationens, Vaabentransporter m. v. og blev sikkert under dette Arbejde Offer for en Stikker.

I November 1944 blev han fængslet og kom via Shellhuset til Vestre Fængsel. I Februar 1945 blev han som dødssyg Mand ført til Tyskland med den sidste Fangetransport. Der var 53 Mand i hver af de franske Kreaturvogne, der var uden Be-

kvemmeligheder af nogen Art, ingen Halm, Kloset, Bænke el. l. I de lange Nætter, som var de værste at komme igennem, kunde Fox Maule paa sin dejligt rolige Maade organisere alt paa bedste Vis. Turen var lang og ofte afbrudt af Luftangreb; det menes, at der var ca. 100 Alarmer i de 12 Døgn.

Fox Maule døde den 4. Marts 1945, kort efter Ankomsten til Dachau, af Diffteritis.

Hans særlige Hobby var litterære Studier, og specielt havde han kastet sig over Slægtsstudier.

Han var gift med sin Klassekammerat fra Ordrup Gymnasium, Else Switzer Lyngbye.

Fox Maule er begravet i Tyskland.

En Mindeplade findes paa Kornetskolen og paa Hærens Officersskole og Mindestene paa Gentofte Kirkegaard og i Sandbjerglejren.

Premierløjtnant Alfred Rasmussen Friis

Født den 11. Maj 1915 i Haarby.

Var uddannet som Landmand og kom ind som Rekrut den 11. Maj 1934 ved 4. Bataillon i Odense, han gennemgik Kornetsskolen og kom i 1937 paa Officersskolen, hvorfra han den 1. Juni 1939 blev Sekondløjtnant og den 1. Oktober samme Aar Premierløjtnant. Han blev efter Ansøgning ansat ved Telegrafbataillonen.

Premierløjtnant A. R. Friis deltog aktivt i Modstandsbevægelsen som Leder af et Grænseafsnit med Jernbanesabotage som Speciale. Han var derfor stærkt efterstræbt af Besættelsesmagten, og det lykkedes den ogsaa i Oktober 1944 at finde og arrestere ham i Vejle. Han blev ført til Staldgaarden i Kolding, hvor han sad til midt i Januar Maaned 1945.

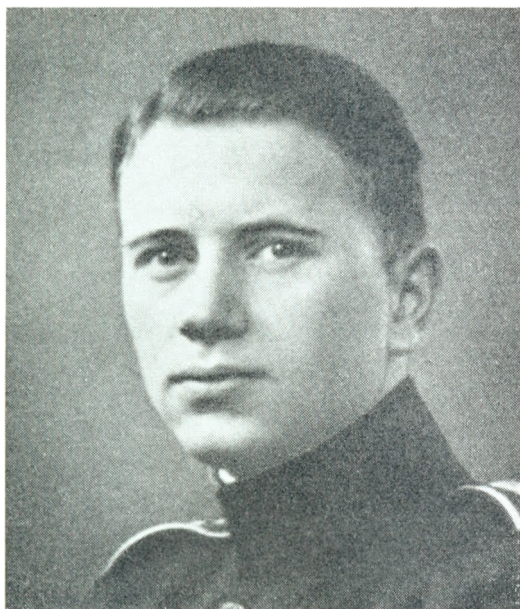
Han blev derpaa ført til Frøslev, hvor han i godt og vel et Døgn sad i Encelle, for derefter at afgaa med en Transport til Neuengamme. I Neuengamme var han efter sigende i ca. 14 Dage, hvorefter han blev udkommanderet til en Underafdeling af denne Koncentrationslejr ved Navn Dessauer Ufer i Hamborgs Frihavn.

Hvad der derefter er foregaaet, kan desværre ikke opspores, da Kammerater, der kendte noget til Friis, og som sad i samme Lejr, er døde. Det synes dog at være saaledes, at Premierløjtnanten under Arbejdet med det Oprydningsarbejde, der fandt Sted i Frihavnen, er blevet syg og indlagt paa »Revieret«. Som Følge af det strenge Arbejde, den svage Kost, Dysenteri, samt forskelligt andet blev han svagere og svagere, og »man« har da ment, at han burde kunne komme med en Røde Kors Sygetransport til den da oprettede dansk-svenske Lazaretafdeling i selve Neuengamme. Han skulde her gaa nogle faa Km., og det klarede han ved sine Kammeraters Hjælp, men medens de i en Port ventede paa Ambulancerne, kunde Hjertet pludselig ikke mere, og han faldt om, ramt af et Hjerteslag.

Premierløjtnanten var en rask og energisk Officer, om hvem der kun var godt at sige. Han deltog med endog særdeles megen Energi i alt, hvad han kunde overkomme af Tjeneste, og kom trods Overgang fra Fodfolket til Telegraftropperne hurtigt efter dette fuldstændigt nye Arbejde.

Trods ihærdig Eftersøgning efter Krigen er det endnu ikke lykkedes at finde hans Grav.

Mindeplade paa Officersskolen, Kornetskolen paa Kronborg samt paa Ingeniørkasernen.

Sekondløjtnant Svend Erik Mikkelsen

Født i Holstebro 5. April 1917. Civilingeniør. Indkaldtes i 1936 ved 20. Bataillon, blev Sekondløjtnant 2. Juli 1939. Som Deltager i Modstandsbevægelsen tilhørte han Modstandsgruppen Polyteknikerafdelingen.

Under Arbejdet i denne med Fremstilling af Sprængstof og med Vaabenfabrikation fik Gruppen oplyst, at 4 Hurtigbaade skulde afsendes pr. Bane til Tyskland. Der var ikke megen Tid til at planlægge og organisere en Aktion til Ødelæggelse af Baadene, men det lykkedes alligevel samme Dag at gaa over til Angreb. Baadene blev bevogtet af tyske Soldater, og det var nødvendigt at nedkæmpe disse, før Sprængstof kunde anbringes i Baadene. Der opstod paa Godsbaneterrænet en Ildkamp, hvorunder Sekondløjtnant Mikkelsen belv dræbt.

Frøken Alma Berg Poulsen anmeldte hans Død: »Min Forlovede er faldet som Frihedskæmper under en Aktion den 7. Marts . . .« 1945.

Mikkelsen ligger begravet i Ryvangen.

Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg og paa Gymnasiet i Slagelse samt paa Finsensgades Skole i Aarhus.

Sekondløjtnant Søren Christian Jensen Serup

Født den 12. Juni 1904 i Randers, Søn af Landmand Jens Christian Jensen Serup og Hustru Jensine.

Mødte den 10. Maj 1928 som Rekrut ved 14. Bataillon (Aarhus), gennemgik Kornetskolen og blev i 1931 Sekondløjtnant og gjorde som saadan Tjeneste ved 6. Bataillon (Viborg).

I 1933 ansattes Serup i Politiet, først som Politibetjent i Frederikshavn, senere som Færdselsbetjent. I denne Egenskab blev han tilknyttet Ordenspolitikkommandoen for Jylland og Fyn og stod til Raadighed for Politimester Agersted og dennes to Politikommissærer under deres Rejser rundt i Jylland. Da disse tre i Maj 1944 blev arresteret og anklaget for bl. a. Samarbejde med den jyske Modstandsbevægelse og den britiske Efterretningstjeneste, blev ogsaa Serup arresteret. Han havde

vel ikke aktivt deltaget i det illegale Arbejde, men dog utvivlsomt haft Kendskab til Arbejdets Art. Da man gjorde Forestillinger overfor Tyskerne, indrømmede de da ogsaa, at Arrestationsgrundlaget var spinkelt, men nægtede dog at løslade ham.

Efter et kort Ophold i tysk Fængsel her i Landet førtes Serup til Neuengamme, hvor han, den 11. Marts 1945, afgik ved Døden. Her blev han ogsaa begravet.

Mindesten er rejst paa Sæby Kirkegaard, og i Kirken er opsat en Mindeplade.

Ligeledes Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg.

Kaptajn Uffe Gehrke

Født i København den 25. Februar 1896. Cand. pharm.

I April 1917 mødte han som Rekrut ved Holbæk Rekrutskole, hvorfra han som menig overførtes til 15. Bataillon. I 1920 blev han Løjtnant og i 1937 Kaptajn af Reserven. Efter at have gjort Tjeneste ved forskellige Batailloner overførtes han i 1934 til Ballonparken og i 1937 til Hærens Flyvertropper.

Gehrke var Leder af en Modstandsgruppe i Herning. Den 11. August 1944 blev han arresteret af det tyske Sikkerhedspoliti og i November deporteret til Neuengamme, hvor han afgik ved Døden den 15. Marts 1945. Han er begravet i Tyskland. Paa Danmarks pharmaceutiske Højskole og paa Kronborg er sat en Mindeplade over ham.

Han efterlod sig Hustru, Gurli Gehrke.

Kaptajn Carl Julius Valdemar Berg

Født 28. September 1893 i Kolding.

Blev i Maj 1913 Rekrut ved Livgarden, kasseredes i August, men blev efter Ansøgning atter optaget i Rullen i 1915. Har gennemgaaet Kornetskolen og Officersskolens næstældste Klasse og blev Premierløjtnant i 1920, Kaptajn og Vaabeningenør i 1937. Har været Lærer paa Skydeskolen for Haandvaaben. Bestod Vaabenteknisk Kursus som Nr. 1. Studierejser til flere udenlandske Vaabenfabrikker.

Indenfor Modstandsbevægelsen virkede Berg som Næstkommanderende ved O-Grupperne, Amagerafsnittet.

I December 1944 blev der fjernet et større Parti Maskinpistoler fra det af Tyskerne ledede Vaabenarsenal, hvor Berg havde sin Bolig. Han sigtedes for Sabotørvirksomhed, arresteredes af

Gestapo og førtes i Marts 1945 til Dachau-Lejren, hvor han den 21. Marts bukkede under for en Lungebetændelse.

Kaptajn Berg var en meget myndig Mand og en særdeles dygtig Tekniker og Administrator, hvis altfor tidlige Bortgang Hærens tekniske Korps meget maatte beklage.

Han blev begravet i Tyskland. Der findes en Mindegrav paa Garnisons Kirkegaard i København, og i Sandbjerglejren er der Mindeplade samt paa Kornetskolen og Officersskolen paa Frederiksberg Slot.

Kaptajn Peder V. T. Ahnfeldt-Møllerup

Født den 26. Juli 1907 i Aarhus, hvor Faderen var Apoteker. Voksede op i og blev fast forankret i et nationalt Milieu. Straks efter sin Studentereksamen meldte han sig til Akademisk Skyttekorps, men til Trods for de alt andet end gode Fremtidsmuligheder i Hæren i Tyverne afbrød han snart et juridisk Studium for at vie sit Liv til en Officersgerning, uagtet hans Intelligens og usædvanlige Personlighed uden Tvivl vilde have ført ham vidt i en juridisk Karriere.

Møllerup — som alle kaldte ham — var Rekrut i Sommeren 1928, blev Kornet i Foraaret 1929 og Premierløjtnant ved 3. Regiment i Efteraaret 1931. Med Ansvarsglæde forbandt han Handlekraft, Intelligens og en fortrinlig Evne til at omgaas Mennesker. Det var meget hurtigt øjensynligt for enhver, at

der ventede ham en straalende Løbebane i Hæren, og fra en Lærergerning ved Kornetskolen paa Kronborg — et Virke han saa at sige var født til — blev han udtaget til Generalstabsuddannelse og efter at have gennemgaaet denne ansat ved Hærkommandoen, hvor han blev Kaptajn i 1942.

Som den Initiativets og Handlingens Mand, Mollerup var, udførte han et Pionerarbejde inden for Terrainsportssagen, og det var en Selvfølge, at de akademiske Skytter udnævnte ham til Chef for deres aktive Formation — Terrainsportafdelingen. Efter Interneringen paa Marienlyst blev der betroet ham meget ansvarsfulde Opgaver inden for den illegale Generalkommando; det kan uden Overdrivelse siges, at han beklædte en Nøglestilling i dette Arbejde, og at han bestred sit Hverv paa en Maade, som endnu i Dag nævnes med dyb Respekt.

I Februar 1945 blev han lokket i en Fælde af tysk Politi og sat i Fængsel i Shellhuset, hvor han opholdt sig den 21. Marts om Formiddagen, da britiske Bomber sprængte og brændte det store Hus til Ruiner. Intet Spor var tilbage af ham, ingen Oplysning naaede ud til hans Medarbejdere eller Familie. Man nærede et blindt Haab om, at han maaske trods alt skulde være sluppet fra Katastrofen og ligge saaret paa et tysk Lazaret. Haabet brast, da hans Kammerater straks ved den tyske Kapitulation — som en Pligt forud for alle andre — ilede til de tyske Lazaretter og ikke fandt ham.

Hos han Tilfangetagere fik man efter Krigen et Vidnesbyrd, som ikke bør være uomtalt: Hans Mod og Standhaftighed i Fængslet var uforlignelig.

Lyslevende stiger i Dag Billedet af Mollerup frem for dem, der har kendt ham: Paa een Gang myndig og kammeratlig, højt kultiveret og alligevel tit saa jævn og gemytlig, en Lederskikkelse langt ud over Gennemsnittet, en Gentleman og samtidig en Smule af en Landsknægt, en taktfuld Adjutant og en kompromisløs Geledofficer — saadan var Mollerup. At en saa rigt ud-

rustet Personlighed skulde gaa tabt for Hæren var smerteligt. Han vilde ved dens Opbygning efter 1945 være blevet kaldet til nye og store Ansvarsbyrder.

Thøger Ahnfeldt-Møllerup var gift med Ruth, født Kabell.

Hans Navn er indskrevet paa Mindetavler i Shellhuset, paa Kornetskolen og paa Officersskolen.

Premierløjtnant Helmuth Bartholdy Jensen

Født den 20. December 1914 i Nyborg, blev i 1936 Rekrut ved 12. Bataillon (Fredericia), ved hvilken han blev staaende i Nummer ogsaa efter Udnævnelserne til Officer. Den 1. November 1941 blev han Premierløjtnant.

I det illegale Arbejde var han sidst knyttet til Modstandsbevægelsens Amagerafsnit. Han udfyldte her som Militærleder et Arbejde, der var særdeles krævende, og som kun kunde bestrides af Mænd med de bedste Egenskaber.

Af en Omtale i »Morgenbladet« for 28. Juni 1945 anføres:

Særlig karakteristisk for Bartholdy Jensen var hans rolige og beherskede Maade at tage Tingene paa. Han gik ikke med til uovervejede Handlinger, men naar en Aktion var formaals-tjenlig, var han til Gengæld Mand for at planlægge den og faa

den udført. Dette i Forbindelse med personlig Frygtløshed skabte Respekt og Aabenhed samt Loyalitet baade opad og nedad og gjorde ham til en afholdt Medarbejder. —

En af de første Dage i Marts 1945 blev han taget af Gestapo og ført til Shellhuset. Her omkom han ved Bombardementet den 21. Marts.

Premierløjtnant Jensen efterlod sig Hustru, Ulla, f. Nielsen.

Mindeplade paa Kornetskolen og paa Officersskolen paa Frederiksberg Slot.

Premierløjtnant Ole Stang

Han blev født den 11. Februar 1920 i Rørbæk, mødte i 1939 som Soldat ved 20. Bataillon, var Kornet ved 6. Bataillon og blev efter Afgang fra Officersskolen ansat ved 8. Artilleriafdeling. Premierløjtnant i 1942. — Gift med en Datter af Grosserer G. Falcke.

Fra Barndomshjemmet — Præstehjem — var han stærkt nationalt præget, hvilket sikkert har haft Betydning ved hans Valg af Livsstilling. Han blev hurtigt en ivrig Modstandsmænd, og da man i Begyndelsen af 1944 gik i Gang med at samle al Modstandsbevægelse under Frihedsraadets øverste Ledelse, blev han indsat som militær Leder af Københavns Brønshøj-Afsnit, der omfattede Modstandsgrupperne baade i Brønshøj og paa Nørrebro.

Stang udførte her et stort og udmærket Organisationsarbejde med Inddeling af Grupperne i Delinger og Kompagnier. Han ledede Uddannelsen i Brug af Vaaben og Sprængstoffer, og han planlagde og deltog i adskillige Aktioner.

Trods sine unge Aar oprettede han hurtigt det nødvendige Tillidsforhold mellem sig og de civile Medarbejdere i Afsnitsledelsen, ligesom han formaaede fuldt ud at løse den vel nok vanskeligste Opgave for en Afsnitsleder, nemlig at skabe et godt Samarbejde mellem disse Medarbejdere, der jo omfattede Folk af vidt forskellige politiske Anskuelser.

Stang havde i det illegale Arbejde den Opgave at tilrettelægge Forsvar af forskellige livsvigtige Virksomheder mod 5. Kolonne — eller Schalburgfolk. Han var ivrig til Indsamling af Penge til Vaabenkøb.

I Februar 1945 blev han taget af Gestapo og indsat i Shellhuset, hvor han fandt Døden ved RAF's Angreb den 21. Marts.

Premierløjtnant Stang blev — efter megen besværlig Forhandling med Tyskerne — begravet paa Vestre Kirkegaard. Hans Navn findes paa Mindetavler paa Sct. Jørgens Gymnasium, Shellhuset, Officersskolen paa Frederiksberg Slot samt paa Vestre Allés Kaserne i Aarhus.

Løjtnant Carl Heinz Johannes Hocke

Carl H. J. Hocke, født den 23. April 1917 i København, blev i 1937 Rekrut ved 11. Bataillon, senere Kornet, og den 1. Oktober 1939 efter at have gennemgaaet Fodfolkets Løjtnantskole Løjtnant af Reserven. Som Officer stod han i Nummer ved 17. Bataillon.

I det civile Liv var Hocke først Kontorist, derefter, fra 23. Januar 1941, Politibetjent og forrettede som saadan Tjeneste i Kystbevogtningen i Rungsted og i Hellerup. Fra Juli 1941 og til sin Død gjorde han Tjeneste paa Frederiksberg. Under dette Arbejde var han kommet ind i Modstandsbevægelsen og var her aktiv i en af Politiets Modstandsgrupper.

I Begyndelsen af 1945 indhentede Skæbnen ham; den 10. Januar blev han anholdt af det tyske Sikkerhedspoliti og ind-

sat i Shellhuset. Her sad han endnu den Dag i Marts, den 21., da de engelske Flyvemaskiner foretog deres pludselige Angreb paa Shellhuset og dermed gav Chancen for de mange Fanger til at genvinde Friheden. For mange lykkedes det — paa ofte næsten mirakuløs Maade, men Carl Hocke hørte til dem, der blev derinde i den brændende, raserede Bygning, og som maatte betale med Livet for den dristigt gennemførte Aktion. Hans Lig blev ikke fundet.

En Mindesten for Carl Heinz Johannes Hocke er rejst paa Hylkedam, Wedelsborg, Fyn, samt Mindeplade paa Kornet-skolen paa Kronborg.

Premierløjtnant Karl Baron Wedell-Wedellsborg

Født den 29. December 1915 paa Williamsborg ved Daugaard som Søn af Hans Rudolph Gustav Baron Wedell-Wedellsborg og Hustru f. Moe Fangel.

Efter en lys og lykkelig Barndom og Ungdom paa Landet blev han den 10. Maj 1937 indkaldt som Rekrut ved Livgarden, hvorfra han om Efteraaret kom paa Kornetskolen og blev udnævnt til Kornet den 19. April 1938 og ansat ved 10. Bataillon. Efter at have været paa Officersskolen fra 1938-1940 blev han i November 1940 udnævnt til Premierløjtnant.

Paa Skoler og i Geledet, ja kort sagt alle Steder, hvor han kom i Berøring med Folk, blev disse smittet af hans aldrig svigtende Humør. Hans ligefremme Væsen og Evne til at omgaas alle, gjorde sit til at samle en stor Vennekare omkring

ham, en Venneskare, som han med sin retlinede og helstøbte Karakter aldrig svigtede. Hans gode Kammeratskab og Mandmod kom frem ved mange Lejligheder, og hans Plads blev da ogsaa, da Fædrelandet kaldte, i Frihedsbevægelsen. Han var, som der blev sagt om ham og hans Slægt: Tro som en Wedell.

Karl Baron Wedell-Wedellsborg forrettede Kurertjeneste i den Organisation, som Hæren havde skabt, og som krævede stadig Forbindelse mellem Sjælland og Jylland. Under denne Tjeneste opbevarede han Udkast til Operationsbefalinger, der skulde træde i Kraft ved dansk Omraades eventuelle Inddragning i Krigsbegivenhederne. Denne Opbevaring fandt Sted hos hans Fader, afdøde Vilhelm Baron Wedell-Wedellsborg, der havde dem gemt i Tagkonstruktionen paa Williamsborg.

Han blev arresteret af Tyskerne den 7. Oktober 1944 paa Fyn og ført til det tyske Gestapokvarter i Odense. Herfra førtes han til Vestre Fængsel, hvor han dog ikke sad ret længe, før Tyskerne førte ham og mange andre Officerskammerater og civile til Shellhuset, hvor de kom til at sidde som Gidsler i øverste Etage. Ved Shellhusets Bombardement den 21. Marts 1945 overlevede han sammen med adskillige andre selve Bombardementet, men ved sit Spring fra 4. Sals Højde ned paa Jorden kvæstede han begge Ben og Ryggen, hvorfor han var ude af Stand til at komme bort. Tyskerne bragte ham til Lazaretten paa Nyelandsvej, hvor han kun fik en meget ringe lægelig Behandling, hvilket nedbrød hans Modstandskraft og sandsynligvis var Skyld i, at han døde den 25. Marts 1945.

Karl Baron Wedell-Wedellsborg ligger begravet paa Ordrup Kirkegaard.

Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg og paa Officersskolen paa Frederiksberg Slot.

Løjtnant Lennart Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn

Søn af Kammerherre C. E. J. Greve Ahlefeldt-Laurvig-Lehn til Hvidkilde og født den 4. Maj 1916. Han mødte i Oktober 1937 som Rekrut ved Gardehusarregimentet, hvor han i 1939 blev Sekondløjtnant.

Igennem sin Far og sin Moder, født Baronesse Reedtz-Thott, Biskopstorp, fik han allerede som Barn en meget stærk Paa-virkning i national Retning, idet Hjemmets Traditioner var bygget paa en dyb Respekt for Konge og Fædreland. Ikke mindst hans Moder, der kom til at betyde saa meget for Lennarts Karakterudvikling, forstod paa en dynamisk Maade at vække hans og hans ældre Søskendes Interesse for Fædrelandets Historie og samtidig bibringe dem Forstaaelsen af det store Ansvar, der som Danskere hvilede paa dem.

Paa aarlige Cykleture i Sønderjylland var Maalene først og fremmest Krigsskuepladserne fra Slagene i 1848 og -64, hvor Grevinden med sin fine krigshistoriske Viden og sin store Ærbødighed for den danske Soldats heroiske Indsats var en ypperlig Læremester. Det var derfor ganske naturligt, at denne »Begejstringens Aand« brændte i Sønnens Sind.

Med Ahlefeldts Livsindstilling og Gemyt blev den 9. April 1940 for ham en baade alvorlig og afgørende Dag. At Hæren nærmest kun fik Lov til paa Skrømt at forsvare Landet, at der fandtes Uklarheder m. H. t. Indberetninger til og Ordre fra Forsvarsministeriet, gjorde, at han den Dag lovede sig selv, at han under een eller anden Form maatte gøre en Indsats for sit Lands Ære — om det saa skulde blive i allieret Tjeneste eller her hjemme, det maatte Tiden og Udviklingen vise.

Da det i de første Besættelsesaar var vanskeligt i Sverige at skaffe de nødvendige Kontakter, der kunde skaffe Ahlefeldt til England, og han ret hurtigt fik Kontakt med illegale Kredse her i Danmark, varede det ikke længe, før han aktivt var med i den begyndende Modstandsbevægelse, først med Arbejde i den illegale Passetjeneste og Efterretningstjeneste, men senere under virkelig faste Rammer med Vaaben- og Sprængningsinstruktioner, Vaabentransporter m. m.

Der skal ikke her berettes om Rækken af Ahlefeldts mange Sabotager og Sprængninger, om Vaabenmodtagelser eller om Benzintransporter, hvor han var formummet som »C.B.-Officer«, Bedrifter, der alle blev gennemført med baade Mod og Opfindsomhed, men blot anføres som særlig karakteristisk for ham, at hans første Kommentar efter en Sprængning paa en stor Virksomhed var: »Nu beder jeg blot til, at ingen af Arbejderne kom noget til«.

Under og efter den store Gestapo-Razzia i Faaborg i Slutningen af Februar 1945 arbejdede Ahlefeldt utrætteligt med Vaabentransporter; men da hans Dæknavn: »Holger Petersen«,

var blevet hørt gentagne Gange under Razziaen, fik han Ordre til at tage Ferie og forlade Faaborgeggen i nogen Tid. . . Han tog til Odense, hvor han imidlertid den 7. Marts blev taget af Gestapo og kom i Forhør paa Husmandsskolen. Før han blev videresendt til København, havde en af hans Medfanger en kort Samtale med ham, hvorunder Ahlefeldt roligt sagde: »Ja — saa fik de ialt 6 Sabotører og 3 Vaabentransporter, men ikke een eneste Kammerat«.

Sekondløjtnant Ahlefeldt blev dømt til Døden og henrettet i Ryparken den 28. Marts. Begravelsen fandt Sted i Egense. I et Afskedsbrev til Forældrene skrev han bl. a.:

»Nu maa I være tapre. Jeg er ikke bange, men for Jeres Skyld er jeg saa uendelig ked af det men husk, at jeg døde for mit Land, den skønneste Død, man kan ønske sig. . . .«

En stolt Adelsmand — en rask Officer — var ikke mere.

Mindetavler for Grev Ahlefeldt findes paa Svendborg Statsgymnasium og paa Hærens Officersskole.

Kaptajnløjtnant Frits C. H. Jørgensen

Født den 17. Januar 1911 i København som Søn af Inspektør C. J. Jørgensen og Hustru.

Den 11. Maj 1931 blev han indkaldt som Rekrut ved 15. Bataillon, Efteråret 1931 — Foraaret 1932 gennemgik han Kornetskolens og blev den 8. Maj udnævnt til Kornet og ansat ved 1. Bataillon. 1933-35 gennemgik han Hærens Officersskole, blev den 11. September 1935 Sekondløjtnant og 27. November samme Aar Premierløjtnant. Han var indtil 1942 i Nummer ved 3. Bataillon og fra den 1. Maj 1942 ved 15. Bataillon.

Var under Frihedsbevægelsen tilknyttet Region IV som Afsnitsleder, og her blev han arresteret den 17. Oktober 1944. Han sad i Vestre Fængsel indtil den 11. November, paa hvilken

Dato han sammen med adskillige andre Fanger blev overført til Shellhuset for som de første at tage dette nye Fængsel i Brug. Den 5. Februar 1945 blev han sendt til Frøslevlejren for derfra at blive sendt til Tyskland med den Fangetransport, der afgik fra Frøslev den 16. Februar. I Tyskland ankom Transporten til Konzentrationslejren Dachau den 23. Februar.

Frits Camillo Hermann Jørgensen var et Menneske med høje Idealer. Hans Tanker var altid rettet fremad og nogen Trang til at beskæftige sig med Tiden, der var gaaet, havde han ikke. Han var altid i godt Humør og virkede meget opmuntrende paa sine Medfanger lige til de sidste Dage. Han var altid i Besiddelse af en stor Optimisme, der hele Tiden fik ham til at beskæftige sig med Fremgangsmaader til at slippe bort fra Fangenskab de forskellige Steder. Allerede i Shellhuset udviklede han en Plan til at slippe ud af det Inferno, som alle godt vidste vilde komme, hvis Englænderne foretog et Bombardement. Hans Ide, som han paa Grund af Flytning ikke selv kom til at bringe til Udførelse, blev med Held anvendt af nogle af Fangerne den 21. Marts ved Bombardementet, og de kom baade helskindet og frie ud af Shellhuset.

Efter Ankomsten til Dachau, hvor der var yderst slette Indkvarteringsforhold, blev Frits som de fleste andre angrebet af Difteritis. Trods sin Sygdom kom han dog ikke straks under Lægebehandling, hvorfor han først blev indlagt paa Revieret, da han var meget medtaget. Her gik det hurtigt ned ad Bakke med ham, hans Humør kunne ikke mere bære den Tilstand, i hvilken han befandt sig, og den 28. Marts 1945 døde han. Svensk Røde Kors afhentede ganske vist alle Skandinaver den 23. Marts, men paa det Tidspunkt var Frits Jørgensen allerede saa syg, at han ikke stod til at redde.

Kaptajnløjtnant F. C. H. Jørgensen ligger begravet i Dachau. Mindetavle paa Kronborg og Officersskolen.

Sekondløjtnant Einar Emanuel Larsen

Født den 5. Maj 1895 i København som Søn af Værkfører ved Hærens Rustkammer Valdemar Larsen.

Han blev uddannet som Kontormand og ansat i Københavns Skattevæsen, hvor han var Assistent, da han den 3. Juli 1916 blev indkaldt for at aftjene sin Værnepligt og blev Rekrut paa Rekrutskolen i Sandholmlejr, hvorfra han i November s. A. blev overført til 23. Bataillon.

Fra Januar til September 1917 gennemgik han Fodfolkets Kornetskole paa Kronborg og blev Kornet den 9. September 1917 og Sekondløjtnant den 19. Januar 1918, hvorefter han kom i Nummer ved 4. og 15. Bataillon, men kun gjorde Tjeneste ved den førstnævnte. Han blev hjemsendt den 23. Oktober 1918.

Sekondløjtnant Larsen var en meget dygtig ung Tjenestemand, som bl. a. ved et Springavancement ret hurtigt blev Ekspeditionssekretær. I 1931 var han blevet gift med Frøken Gudrun Kastrup. Han havde efter den tyske Besættelse den Opfattelse, at han burde passe sit Embede og sit Hjem med Hustru og lille Søn og først igen træde til som Officer i Hæren ved de ventede endelige Kampe mod Besættelsesmagten. Han var derfor ikke Medlem af nogen organiseret Modstandsgruppe.

Kort før Midnat den 14. April 1945 ringede imidlertid en Hipopatrouille paa Larsens Entredør, som den truede med at sprænge, hvis der ikke blev lukket op. I Nattøj aabnede Larsen

Døren i den Tro, at Hipoerne søgte Larsens Broder, som en Uges Tid før var undsluppet ved Hipos Forsøg paa at anholde ham paa hans Bopæl, men som nu ikke var i Larsens Hjem. Da Døren blev aabnet, trængte Hipoerne ind, fik bekræftet, at de stod over for Einar Larsen (hvis Navn og Adresse de formentlig havde set i den flygtede Broders Papirer). Uden Forklaring gav Hipoføreren Ordre til at skyde Larsen ned, og han blev nu jaget gennem sine Stuer og skudt ned for Øjnene af Hustruen, medens den 11 aarige Søn endnu sov i Soveværelset.

Drabet var — og blev senere i Retten bedømt til at være — et Clearingmord, der skulde hævne, at Broderen var undsluppet Hipo's Efterstræbelser.

Sekondløjtnant Larsens Navn er opført paa Mindetavlerne paa Kornetskolen paa Kronborg og i Skattevæsenets Bygning i København.

Han ligger begravet paa Hellerup Kirkegaard.

Premierløjtnant Erik Bennike

Født den 19. Januar 1918 i København. Han faldt den 18. April 1945, altsaa kun 27 Aar gammel, men i dette korte Liv havde han naaet og oplevet mere end det er et meget lille Mindretal beskaaret. Hans Liv er en Saga. Kun lidet strækker Pladsen her til at skildre hans Livsbane, men disse faa Ord vil dog give et Begreb om den.

Allerede i Skolen var han en ypperlig Sportsmand, Rytter og Spejder. Efter at være bleven Student blev han Soldat. Han vilde være Officer; bestod Kornetskolen som Nr. 1 af 92 og Officersskolens Afgangsklasse som Nr. 1 af 42, blev Premierløjtnant i 1940. Han vilde kæmpe for sit Land, følte, at hertil var han bestemt.

Da det syntes aabenbart, at den danske Hær ikke vilde blive

sat ind, selv om den nylig udbrudte Krig skulde berøre Danmark, besluttede Bennike sig — efter at have maattet opgive at komme til Tjeneste i Finland, hvis Sag laa ham stærkt paa Hjerte — til over Sverige og maaske Narvik og England at opnaa et eller andet Sted at kunne deltage i aaben Kamp for sit Lands Befrielse. Trods megen Modstand og efter gentagne meget dramatiske Forsøg lykkedes det Bennike at naa til Sverige. Hertil tog ogsaa hans Fader, Oberst Helge Bennike, med et mindre dansk Kommando, idet han efterhaanden ogsaa havde besluttet at søge Kampen for sit Land udenfor dets Grænser. Forskellige Forhold gjorde imidlertid, at de efter nogle Ugers Forløb maatte vende tilbage.

Tilværelsen i Hæren under den tyske Besættelse var for Erik Bennike, som for andre, en næsten uudholdelig Belastning, og han afreagerede paa en Maade, der var typisk for ham. Han gav sig til at studere paa Polyteknisk Lærestalt, tog 1. Del med stor Udmærkelse paa et Aar (en Præstation uden Sidedestykke) og hele Examen med Udmærkelse paa ialt 2¹/₂ Aar, 1. Februar 1944.

Efter 29. August 1943 gik han i Gang med at organisere Vaabenlagre og at hjælpe Jøder til Sverige. Han var virksom ved Oprettelsen af en illegal »Polyteknikerafdeling«, som han bl. a. forsynede med Vaaben fra nævnte Lagre. Han havde en ledende Rolle ved Fabrikation af ca. 3000 Haandgranater. I Januar 1944 blev han ansat som Direktør i en Erhvervsvirksomhed. Han udnyttede straks denne til sin illegale Gerning. Han planlagde og deltog i en Række betydningsfulde Sabotager.

Bennike havde bl. a. med korteste Varsel planlagt en Aktion til Ødelæggelse af 4 Hurtigbaade, der fra Godsbanegaarden skulde sendes til Tyskland, og som blev bevogtet af tyske Soldater. Det lykkedes at overrumple Vagten og at ødelægge Baadene. Bennike blev let saaret.

I et Lokale i Kvæsthusgade 5, der anvendtes til Vaabenfa-

brikation, blev Bennike og to Medarbejdere overrasket af tysk Razzia. Det kom til Ildkamp, hvorunder Bennike blev dræbt, medens det lykkedes de andre at undslippe ved at skyde sig Vej gennem Tyskerne, som havde Tab baade af døde og saarede.

Det er symbolsk, at Bennike faldt paa en Dag, der mere end nogen anden har givet Danmarks Navn Klang i Krigshistorien: Dybbøl. —

Erik Bennikes personlige Charme, Munterhed og Kammeratskab er legendarisk indenfor den Kreds, der kendte ham. Det hører til de ganske, ganske sjældne Tilfælde, at saa mange og positive Karakteregenskaber er forenet med en saa usædvanlig Intelligens og Dygtighed, som vilde have bragt ham vidt i ethvert Erhverv.

Det anses for givet, at Bennike blev angivet af en Stikker, der af Tyskerne havde faaet 10 Kroner for Ulejligheden.

Premierløjtnant Bennike ligger begravet paa Gentofte Kirkegaard.

Paa den Mindetavle, som 1. Regiment i Høvelte Kaserne har opsat til Ære for sine faldne Soldater, og hvor Bennikes Navn findes, er skrevet:

»Danmark! Tæl ikke dine døde! For dig, som er os dyrebar, er der ikke faldet en eneste for mange«.

Der findes ogsaa Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg, Officersskolen og i Ingeniørhuset.

Sekondløjtnant Peter Schjørring Thyssen

Peter Schjørring Thyssen blev født i Ølgod den 10. September 1896 som Søn af Sognepræst Emil Kristian Thyssen og Hustru Valborg, f. Schjørring.

Efter at have bestaaet Studentereksamen fra Ribe Kathedralskole, aftjente han sin Værnepligt ved 1. Livgardebataillon, gennemgik Kornetskolen og vendte som Kornet tilbage til Livgarden, der stod hans Hjerter meget nær. Efter Hjemsendelsen paabegyndte han atter de juridiske Studier, blev cand. jur. i 1923 og fik i 1926 Beskikkelse som Landsretssagfører. Med Aarene oparbejdede han en betydelig Praksis, som han varetog til sin Død. 1939 blev han udnævnt til Sekondløjtnant.

Det kristne Livssyn, der raadede i hans Barndomshjem, og den nære Forbindelse med Højskolen og mange af dennes frem-

trædende Personligheder formede hans egen udpræget grundtvigianske Livsholdning og dybt nationale Sindelag. Danmarks Besættelse den 9. April 1940 følte af Thyssen og hans Hustru som et haardt Slag, men lod dem ikke i Tvivl om, hvor de hørte hjemme. Deres Foragt for alt tysk førte dem hurtigt ind i Modstandsbevægelsen. Da nu afdøde, daværende Handelsminister Christmas Møller af Tyskerne blev tvunget bort fra sin Ministerpost, tog Thyssen ham som en Selvfølge omgaaende ind i sin Sagførerpraxis som aut. Fuldmægtig, saa han under dette Dække kunde fortsætte sin Virksomhed mod Fjenden. Ligeledes stillede Ægteparret Thyssen deres Hjem til Raadighed for illegale Møder.

I Begyndelsen af 1945 blussede »Clearingmordene« voldsomt op. Lorenzenbanden og Brøndumbanden gik systematisk til Værks, og en Række danske Borgere af forskellige Erhvervs-kategorier blev stræbt efter Livet. Natten til den 21. April var viet Juristerne. Under Aktionen den Nat trængte Medlemmer af Lorenzenbanden ind i Thyssens Villa, og efter en kort Skudveksling, hvorunder det lykkedes Thyssen med sit Jagtgevær at saare en af Angriberne, dræbte de Ægteparret i dets Soveværelse og forlod derpaa Villaen, medtagende Husets ældste Søn, hvem det dog lykkedes at faa frigivet kort Tid efter.

Schjønning Thyssen, der blev begravet med sin Hustru fra Hellerup Kirke, efterlod sig hos alle de mange, der havde kunnet glædet sig over at kaldes hans Venner, det smukkeste Minde om et storartet Menneske og en trofast Kammerat med et Hjer-te, der bankede varmt for Fædrelandet og alt, hvad der knytter Mennesker sammen og giver deres Liv Indhold og Maal.

Mindetavle paa Kornetskoln.

Løjtnant Louis Palle Vilhelm Rojahn Lützen

Født den 22. September 1915 i Sandved, Haarslev Sogn. Forretningsfører.

Mødte i 1937 som Soldat ved 7. Bataillon, gennemgik Kornetskolen og Løjtnantsskolen og udnævntes i Oktober 1939 til Løjtnant af Reserven.

Den 9. April 1940 deltog han som tjenstgørende ved 4. Bataillon i Grænsekampen og kom uskadt derfra. Men under Befrielsen den 5. Maj 1945 blev han under en Gadekamp i Odense med Hipoer, hvor han ikke selv deltog, saaret — og afgik ved Døden den 14. Maj 1945.

Løjtnant Lützen ligger begravet i Slagelse, St. Mikkels Kirkegaard.

Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg.

Løjtnant Vagn Tang

Født i Odense den 11. Oktober 1897. Efter endt Skolegang uddannet til Landmand.

Han mødte den 15. April 1919 som Rekrut ved Gardehusarregimentet, kom paa Rytteriets Kornetskoole, udnævntes den 15. Juni 1920 til Kornet og blev ansat ved 4. Dragonregiment. Efter den 7. Maj 1921, paa hvilken Dato han blev udnævnt til Løjtnant af Reserven, kom han igen til at forrette Tjeneste ved Gardehusarregimentet.

Som Følge af en temmelig alvorlig Sygdom blev han kasseret den 31. Marts 1934.

Skudt af Tyskernes danske Medløbere den 20. Februar 1945 i Odense.

Vagn Tang var en stor Personlighed. Glødende Idealist og

glødende national, hvilket med Tredivernes politiske Strømninger kun kunde skabe Vanskeligheder for ham — og det gjorde det.

Som ganske ung havde Tang været i Canada, hvor han allerede dengang viste sit nationale Sindelag. Da han fik tilbudt en Stilling, hvis han skiftede Nationalitet, erklærede han, at »han vilde ikke skifte Nationalitet, som man skifter Skjorte«.

Hans Hjemkomst til Danmark i 1932 var Afslutningen paa mange Aars haardt Slid i det fremmede uden Resultat. Rask og sund, med en ukuelig Lyst til at arbejde, drog han ud. En alvorlig Gasforgiftning, der ikke blev behandlet i Tide, Tabet af sine ved haardt Slid tjente Penge paa Grund af den økonomiske Krise, fik ham til at vende hjem uden Penge og med en stærk Lungetuberkulose.

Hans Sygdom aabnede hans Øjne for sociale Problemer, og han var stærkt optaget af Arbejdsløshedsproblemet og den Landbrugskrise, der netop i de Aar laa knugende over mange Landmænd og var Aarsag til L. S. og J. A. K.-Bevægelserne. Han følte sig tiltrukket af den fremstormende Nationalsocialisme og meldte sig i Foraaret 1937 ind i DNSAP. Han blev dog allerede paa Grund af sine egne stærkt nationale Meninger ekskluderet et Par Maaneder efter. Han dannede saa sin egen Fraktion og blev i de følgende Aar kendt paa en mindre heldig Maade paa Grund af sin aggressive nazistiske Propaganda.

Men Tang var ikke Nazist — han var nationalsocialistisk interesseret — og ophørte derfor ogsaa med al partipolitisk Virksomhed, da Krigen brød ud den 1. September 1939, og det gik op for ham, hvad Nazismen gemte.

Ved Tyskernes Overfald paa Danmark den 9. April 1940 meldte han sig da ogsaa omgaaende paa Kasernen i Odense til daværende Oberst Mikkelsen for at deltage i Kampen mod Tyskerne, og det var ham en meget stor Sorg, at der ikke maatte kæmpes.

Tangs nationale Sindelag kommer nu under Tyskernes Besættelse Gang paa Gang saa kraftigt til Orde, at man fra ledende Folks Side maa anmode ham om at passe paa. Men Tang passede ikke paa — tværtimod! Han fik den Ide, at kun inde fra kunde DNSAP afsløres, og at han var den, der kunde gøre det. Han meldte sig derfor ind i Partiet igen i Oktober 1940. Han fik her et levende Indblik i mangt og meget vedrørende Personer og Forhold, Ting, som han alle lod gaa videre til danske nationale Myndigheder. Han forlod allerede Partiet igen i Foraaret 1941, idet han nu mente, at hans Job var udført.

Tang fremkom fortsat med meget skarpe Udtalelser om Tyskerne, blandt andet ved et Luftværnsmøde, som han ledede, og han fik her en skarp Advarsel fra Tyskerne.

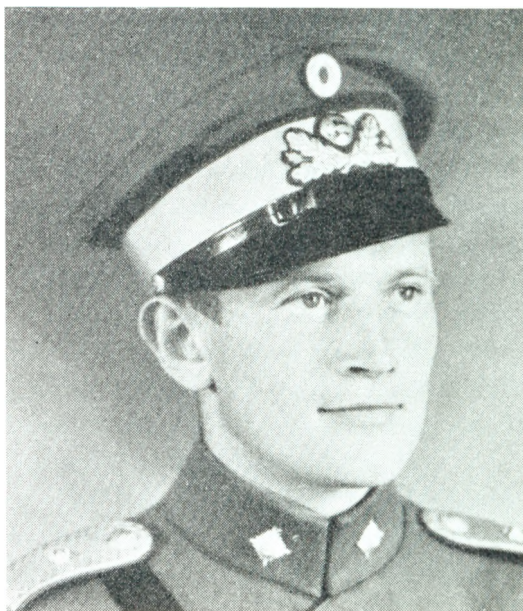
Tang blev i 1941 Distriktskonsulent for Luftværnet i Odense og søgte paa alle Maader at interessere Gruppelederne for Modstandsbevægelsens Arbejde. Han blev ikke Modstandsmand i gængs Forstand. Den Omstændighed, at flere af de ledende Modstandsfolk i Odense nærede Mistillid til ham paa Grund af hans nazistiske Fortid og hans aabenlyst aggressive Udtalelser mod Tyskerne, som disse tilsyneladende tolererede, har sandsynligvis hindret hans Tilslutning.

Desuden var han fuldt optaget af Luftværnsopgaverne, og der er ingen Tvivl om, at hans Sygdom paa Grund af Overanstrengelse forværredes, uden at han dog følte det nødvendigt at tilkalde Læge. Han var stadig parat til at rykke ud, naar der blev kaldt paa ham.

I Januar 1945 blev Tang af en Officer, der var »gaaet under Jorden«, opfordret til at søge i Sikkerhed, idet man havde faaet opsnuset, at han stod paa Tyskernes Liste over dem, der skulde myrdes. Ogsaa andre raadede ham til at forsvinde, men Tang nægtede. Han vidste godt, at hans Arbejde inden for DNSAP's Inderkreds var farligt, men da han sandsynligvis ventede Invasionen hvert Øjeblik, vilde han være paa sin Post.

Tang blev den 20. Februar om Morgenen opsøgt i sit Hjem af den samme Morderbande, der kort forinden havde dræbt de fire unge Sygehuslæger, og han blev ramt af Skud i Underlivet. Skønt haardt saaret søgte han alligevel at forsvare sig, men blev ramt af flere Kugler og sank død om.

For de Mænd, der kendte ham under Besættelsen, er der ingen Tvivl. Ingen Mand har været mere dansk i sit Hjerte, ingen Patriot har været mere brav, for ham var Danmark alt.

Sekondløjtnant Knud Nørlem Andersen

Født i Ribe den 7. Juni 1914. Faderen var Skrædermester, en Haandværker af den solide, gammeldags Type.

Allerede fra den tidlige Barndom var det aabenlyst, at Sønnen var benaaded med rige Evner, bl. a. musikalske. Det faldt derfor naturligt, at han skulde være Lærer. I fire Aar gik han paa Ranum Seminarium, hvorfra han i 1936 tog Eksamen. Han havde derpaa nogle korte Vikariater, indtil han kom til Skive som Vikar, og herfra blev han i Begyndelsen af 1938 indkaldt til Militærtjeneste i Viborg.

Den højtbegavede og frihedselskende Kunstner, som han var, havde svært ved at indordne sig under Militærlivet. Han havde overfor de militære Spørgsmaal den samme Indstilling som det radikale Venstre, en Indstilling, som han havde med sig

fra Barndomshjemmet, og Opholdet paa Seminariet har næppe stillet ham overfor nogen afvigende Opfattelse. Han afskyede Soldaterlivet. Men næsten fra Begyndelsen var han udset til at blive Befalingsmand, og han kom paa Fodfolkets Kornetskole paa Kronborg.

Efter overstaaet Eksamen kom han til Garnisonen i Viborg som Kornet og blev i Oktober 1939 Sekondløjtnant der. Han oplevede Besættelsen den 9. April som Soldat — og ingen følte vel i højere Grad Forsmædelsen end de, som paa denne Dag var i »Trøjen« og vidste, at de burde have kæmpet for Danmarks Frihed. Nørlems følsomme Sind led haardt under de dystre Fremtidsudsigter. Hans oprindelige Indstilling blev den Dag med eet Slag totalt ændret, idet han fremtidigt higede og stræbte efter at indhente, hvad han maatte have forsømt paa dette Omraade. Det har sikkert ikke været let for ham i Skive, som i mange Aar har været de Radikales Fæstning, at staa fast paa denne nye Indstilling. Men paa dette Punkt vaklede han aldrig, og efterhaanden overvejede han alvorligt at blive fast Officer, selv om han allerede var fast ansat i Skive Skolevæsen.

Han skabte sig hurtigt en Position i Byen. Som den dygtige Sportsmand, han var, tog han ivrig Del i Byens Sportsliv og var aktiv paa det førende Fodboldhold. Han var ligeledes med til Starten af Skive Terrainsportafdeling — en lille, energisk Gruppe, som under Legalitetens Maske blev uddannet til dygtige Sabotører, der alle senere kom til at spille en Rolle i Modstandskampen.

Da de første Nedkastninger af Vaaben begyndte paa Skiveegnen, var han med i Modtagningsholdet, og dermed begyndte en ny og krævende Tid for ham. Opgaverne blev stedse større og vanskeligere, og Tingene udviklede sig hurtigt saadan, at han kom til at staa som den ansvarlige Leder. Netop samtidig med, at disse Opgaver satte ind, begyndte han at mærke den Basedow, som senere skulde koste ham Livet.

I Efteraaret og Vinteren 1944 var Egnen omkring Skive Basis for mange Nedkastninger, og Nørlem var hele Tiden selv forrest i det krævende Arbejde med Transport og Fordeling af det modtagne Materiel. Tillige paahvilede den endelige Organisering af Modstandsbevægelsens Grupper ham. Da han, i Modsætning til de fleste, blev paa Stedet, hvor han hørte hjemme, maatte han naturligvis passe sit Arbejde og de Fritidsjob, som han i Tidens Løb havde paataget sig. Som Tiden gik, blev han dog saa svag, at han selv forstod, at han blev nødt til at gøre noget ved sin Sygdom, og han bøjede sig endelig efter sine Venners og Nærmestes indstændige Anmodninger og gik med til at lade sig indlægge paa Skive Sygehus med Operation for Øje. Indlæggelsesdagen var fastsat til den 9. Januar 1945, men netop paa denne Dag kom Gestapo til Skive paa en omfattende Razzia, og Nørlem blev arresteret, netop da han skulde af Sted.

Transporten til Gestapohovedkvarteret i Aarhus foregik i aaben Lastvogn og i et frygteligt Vintervejr, og ved denne haardhændede Behandling, der fortsatte med hyppige Forhør, hvorunder Gestapos specielle Metoder rigeligt blev benyttet, lykkedes det Bødlerne at knække den dødssyge Sabotør, men han holdt Stand saa længe, at der var rigelig Tid for Kammeraterne til at bringe sig selv og Modstandsbevægelsens Depoter i Sikkerhed. Han blev overført til Frøslevlejren og efter nogen Tids Forløb flyttet derfra til Statshospitalet i Sønderborg.

I April Maaned 1945 foretog han sammen med en anden Patient et dramatisk Flugtforsøg. Flugten var forberedt af Venner i Modstandsbevægelsen og blev gjort mulig ved Bestikkelse af Fangevogterne, to tyske Politisoldater, som, til Gengæld for deres Assistance, blev hjulpet til Sverige af Modstandsbevægelsen. Ved et Sammentræf af ulykkelige Omstændigheder blev de to syge Flygtninge arresteret allerede Dagen efter deres iøvrigt særdeles vellykkede Flugtforsøg og efter nye Forhør atter ført til Frøslev. Her blev de dømt til Døden.

Men Begivenhederne kom Tyskerne i Forkøbet. Krigen sluttede, før Dødsdommen blev fuldbyrdet, og den 5. Maj blev Nørlem atter indlagt paa Statshospitalet i Sønderborg — mere syg og nedbrudt end nogensinde, men lykkelig over Befrielsen.

Den 5. Juni, Grundlovsdagen 1945, blev Nørlem opereret, — Tyskerne havde ikke haft nødvendig at dødsdømme ham, han var allerede dødsmærket. Han vaagnede ikke efter Operationen. Han havde slidt sig selv op — for sit Land.

Nørlem Andersen er begravet i Skive.

Mindetavle paa Kronborg.

Oberst Poul Riis Lassen

Født den 8. Januar 1897 i Hjørring, hvor Faderen var Brygger. Moderen var født Voldum.

Riis Lassen blev i 1917 Rekrut ved 15. Bataillon, var Kornet ved 30. Bataillon og blev i 1920 Premierløjtnant ved 5. Dragonregiment. Var ved sin Død Oberst i Generalstaben.

Obersten var en kraftfuld Personlighed, som virkede med Myndighed paa sine Omgivelser. Han var fyldt med Initiativ og altid rede til at tage et Ansvar. Han havde i fuldeste Maal sine Meningers Mod. Hvor han var undergoven, forstod han uden derfor at opgive sin Selvstændighed — hans foresatte i Stabene lyttede meget gerne til hans Skøn og Meninger — at underordne sig, og hvor han var Chef, prægede han sin Afdeling, saa den arbejdede i hans Aand.

I Besættelsestidens første Aar var han i Randers en Slags Forbindelsesofficer med de tyske Myndigheder. Forsøg af disse paa Fraternisering mødtes med hans klare Svar: »Her er intet kammeratligt Forhold — kun et strengt tjenstligt«.

I Modstandskampen udførte Riis Lassen som Chef for Sjællandsledelsen (udenfor København) et fortrinligt Arbejde; meget paaskønnedes saaledes den helt retfærdige Fordeling af Vaaben til de forskellige Grupper.

Ogsaa efter Kapitulationen blev de Ledelsen paahvilende Opgaver løst med Ro og Orden. Midt i dette Arbejde skete det, at Oberst Riis Lassen paa Gaden i Aarhus blev skudt ned — med Døden til Følge den 17. Oktober 1945. Gerningsmanden en mentalt afsporet Person, blev anholdt. Mordet formodedes at have haft politisk Baggrund. Dette er dog ikke blevet klarlagt.

Mindetavle paa Officersskolen paa Frederiksberg Slot.

Løjtnant Otto Thrane

Født den 31. Juli 1891 i Haslev som Søn af Forretningsfører, Løjtnant J. A. Thrane og Hustru, født Schmidt.

Den 25. April 1910 blev han indkaldt for at aftjene sin Værnepligt ved 5. Bataillon. Under første Verdenskrig blev han genindkaldt, gennemgik Kornetskolen og blev Kornet i Oktober 1915, Sekondløjtnant i Marts 1916 og i Oktober samme Aar midlertidig Løjtnant af Reserven, Juli 1920 fast Løjtnant af Reserven. Han fik sin Afsked i August 1926.

I Hæren blev han karakteriseret som en dygtig og praktisk Officer, der omfattede sine undergivne med stor Interesse.

Løjtnant Thrane, der som civil var Fabrikant, var een af de første, der tiltraadte Modstandsbevægelsen, og han var særlig virksom i Gruppen »1944« med illegal Bladvirksomhed, Sabotager og som illegal Vært, ikke blot for Folk, som maatte »gaa under Jorden«, men ogsaa for et større Vaabenlager.

Den 4. Januar 1945 blev han anholdt af Tyskerne og via Vestre Fængsel sendt til Frøslevlejren. Under denne Fængsling led han saa megen Overlast, at hans Helbred, der i Forvejen ikke var helt godt, fik et saadant Knæk, at han ikke mere kom sig. Efter Befrielsen blev han indlagt paa Frederiksberg Hospital, hvor han døde den 28. August 1946.

Løjtnant Thrane ligger begravet paa Søndermark Kirkegaard. Mindeplade paa Kornetskolen paa Kronborg.

De, der faldt i det Fremmede

Dengang Planerne om Deltagelse i den forventede opstaaende Frihedskamp i Danmark blev formet i London i Sommeren 1940, var det Tanken at skabe en dansk Enhed i England, hvortil danske ude og hjemme kunde melde sig.

Paa Grund af Danmarks daværende politiske Stilling blev det nødvendigt at søge og at modtage engelsk Hjælp til Forsøget paa at udføre disse Planer.

De første danske Frivillige, der uddannedes paa de engelske Faldskærmsskoler, formerede et dansk »contingency«, og deres Lønninger og andre Udgifter angaaende Uddannelsen førtes i et særligt dansk Regnskab, hvortil Pengene ydedes af engelske Kilder.

Andre danske Frivillige, der ikke gjorde Faldskærmstjeneste, indrulleredes af praktiske Grunde i de regulære britiske Styrker som Frivillige der og aflønnedes af Storbritanien.

Ved Krigens Slutning tilbagebetalte Danmark England de betydelige Beløb, det danske »contingency« havde kostet alt i alt, en Tjeneste Danmark ikke kunde have undværet, idet Faldskærmsfolkene knyttede Forbindelsen med England ved Landsætning fra Luften i Danmark.

Faldskærmsfolkene udnævntes til Officerer. De deltog i Koordinationer hjemmefra Danmark af Kampen imod den fælles Fjende og de maa saaledes betragtes som værende danske Officerer, selv om deres Uddannelse skete i England.

DANSKE I »THE BUFFS«

Et Navn, der i særlig Grad er knyttet til Mindet om de mange Danske, der i allieret Tjeneste kæmpede for Danmarks Sag, er »The Buffs«.

»The Buffs« er den populære Betegnelse for det engelske Regiment »The Royal East Kent Regiment« og hidrører fra Regimentets Uniformsfarve, rødbrun, der stadig er bevaret i Soldaternes moderne Antræk.

»The Buffs« har fra tidlig Tid haft Tilknytning til Danmark. Regimentet, der er oprettet i Slutningen af det 16. Aarhundrede, bar fra 1699 til 1708 Navnet »Prins Georg af Danmarks Regiment«; denne Prins Georg, paa dansk Prins Jørgen, var Søn af Frederik III af Danmark og gift med Dronning Anna af England.

Senere blev Frederik VIII udnævnt til Æresoberst i »The Buffs«, hvilken Titel ogsaa tildeltes Christian X og nu indehaves af Kong Frederik IX, der i 1955 overrakte Regimentet en ny Fane.

Under den anden Verdenskrig, i 1941, fik alle danske Fri-

villige Tilladelse til at lade sig indrullere i »The Buffs« og kunde saaledes, ved at aflægge Faneeden til Regimentet, samtidig aflægge en Troskabsed til dets Æresoberst, Danmarks Konge. Selv de mange, der blev overflyttet til andre Afdelinger, bevarede »The Buffs« som deres Stamafdeling og dermed den militære Forbindelse med deres egen Konge.

I de følgende Krigsaar kæmpede danske Frivillige paa alle de Slagmarker, hvor »The Buffs« blev sat ind: i Frankrig, i Afrika (ved El Alamein), i Palæstina, Iran, Burma og i Hongkong. Ved de Allieredes Landgang i Italien var Regimentet med og befandt sig ved Krigens Slutning med en Bataillon i Triest og en i Podalen.

Blandt danske Frivillige i den engelske Hær var det en særlig Glæde at tjene netop i dette Regiment, hvis glørværdige Historie afspejler det britiske Riges Tilblivelse, og som paa flere Maader kunde vise en Tilknytning til Danmark.

I »The Buffs« Hjemsted Canterbury ligger i Regimentets eget Kapel i Domkirken en »Book of Life« med Navnene paa alle Regimentets Faldne i de to Verdenskrige. Hver Dag Aaret igennem vendes Bogens Blade, paa hvilke ogsaa staar danske Navne, af en særlig udvalgt Soldat i »The Buffs«.

Regimentets Motto er:

VETERI FRONDESCIT HONORE

hvilket, frit oversat, betyder:

Fortidens Hæder skænker Fremtiden Kraft.

Carl Johan Bruhn.

Født den 12. Juli 1904.

Død den 27. December 1941.

Captain (i The Royal East Kent Regiment The Buffs)
Forstmand i Malaya. Ved Krigsudbruddet i England,
hvor han studerede Medicin. Under Bombardementerne

af London gjorde han aktiv Tjeneste ved A. R. P. Knyttedes i 1941 til Special Forces. Blev udset til at være Leder af Special Forces i Danmark, men dræbtes ved Udspring fra Flyvemaskine paa Sjælland.

Ole Christian Tvede Geisler.

Født den 20. Marts 1913.

Død den 4. Oktober 1948.

Captain i The Royal East Kent Regiment The Buffs. Opholdt sig ved Krigsudbruddet i Kina. Meldte sig til de norske Styrker i »Little Norway«, Canada. Overførtes til Special Forces i England 1942. Sendtes til Danmark i Februar 1943 som Leder af Sabotageorganisationerne i Jylland. Udrettede et helt uvurderligt Arbejde for sit Land, arresteredes af Tyskerne, flygtede, og fortsatte sit Arbejde paa dansk Jord til Krigens Slutning. Døde tre Aar senere i Sydafrika som Følge af Krigen.

Anders Frederik Emil Victor Schou Lassen.

Født den 22. September 1920.

Major Nr. 234907 Special Boat Squadron.

Død den 9. April 1945 i Italien.

Harald Roy Andersen.

Født den 16. Oktober 1921.

Pilot Officer Nr. 918871 Royal Air Force.

Død den 16. April 1943 ved Rhinen, Frankrig.

Otto Hjalmar Antoft.

Født den 21. Februar 1919.

Flying Officer Nr. J. 25114 Royal Canadian Air Force.

Død den 21. September 1944 ved Arnhem, Holland.

Erik Boelskov.

Født den 22. Juni 1921.

Død den 25. August 1943.

Secondløjtnant i Special Forces.

Forlod i Marts 1942 Danmark ved at gaa over Isen til Raa paa Svenskekysten. Kom til England og uddannedes som Faldskærmsofficer. I Foraaret 1943 sendtes han til Danmark, hvor han i fire Maaneder udrettede et bemærkelsesværdigt Arbejde i Sabotageorganisationernes Tjeneste.

Han døde under Arbejdet ved Fremstilling af Eksplosionsanordninger.

Niels Juhl Rysensteen Buchwald.

Født den 1. August 1915.

Flying Officer Nr. 143482 Royal Air Force.

Død den 13. Oktober 1944 ved Schron Dijke, Holland.

Svend Albert Carstensen.

Født den 1. Maj 1915.

Captain Nr. 1948630 Royal Engineers.

Død den 3. Maj 1945 i Iran.

Sigfred Johannes Christophersen.

Født den 11. Juli 1914.

Pilot Officer Nr. 1389937 Royal Air Force.

Død den 10. August 1943 i England.

Guy Felix Adolph de Cros Peronard.

Født den 20. Januar 1905.

Lieutenant 5. reg. legion étrangère.

Død den 16. Januar 1941 i Phum-Preav, Fransk Indokina.

Jens Henning Gielstrup.

Født den 7. August 1917.

Flying Officer Nr. 151006 Royal Air Force.

Død den 23. August 1943 i English Channel.

Mogens Kjeld Aage Hammer.

Født den 21. Januar 1911.

Død den 11. Januar 1946.

Captain Royal Army Service Corps.

Rekrutteredes fra den danske Handelsmarine, tiltraadte i 1941 Tjeneste ved Special Forces og sendtes i December 1941 til Danmark som Radiotelegrafist. Arbejdede i Danmark indtil Efteraaret 1942, hvor han maatte forlade Landet. Vendte tilbage som Chef for den engelsk-organiserede Sabotageorganisation. Virkede i denne Stilling indtil Marts 1943, da han maatte tage tilbage til England. Døde ved en Ulykke i Hamburg.

Arne Hroar Helvard.

Født den 10. Marts 1915.

Flying Officer Nr. 128521 Royal Air Force.

Død den 22. Juni 1943 i Langdorp, Aerscot, Belgien.

Poul Henrichsen.

Født den 3. Juli 1915.

Flight Lieutenant Nr. 128628 Royal Air Force.

Død den 1. Marts 1945 i Enschede, Zutphen, Holland.

Kaj Høyer.

Født den 4. Februar 1912.

Second Lieutenant Nr. 542955 V South African Air Force.

Død den 13. Juli 1944 i Milano, Italien.

Poul Herman Johannes Johannessen.

Født 25. Oktober 1910. — Død 5. September 1942.

Secondløjtnant i Special Forces.

Rekrutteredes fra Den danske Handelsmarine til Den engelske Handelsmarine, men overgik i 1941 til Special Forces. Sendtes til Danmark som Radiotelegrafist i April 1942. Blev overrasket under en Radiotransmission i København, September 1942. Forsvarede sig ved Arrestationen, men maatte opgive Kampen og drog Konsekvenserne, idet han tog Gift og døde kort efter paa Politigaarden i København.

Hans Robert Filip Johansen.

Født den 16. Juli 1921. — Død den 25. Juli 1944.

Captain i Special Forces.

Overgik fra Den danske Handelsflaade til Special Forces. Uddannedes som Faldskærmsofficer, landsattes i Danmark, Maj 1943 og arbejdede i de kommende Måneder ved Sabotageorganisationerne i København og Odense.

Blev overrasket af tyske Soldater i en Lejlighed i Nyhavn, tog øjeblikkeligt sin Giftpille for derved at unddrage Tyskerne mulige Oplysninger under Forhør.

Poul Ulrik Axel Keel.

Født den 23. Februar 1912.

Flight Lieutenant Nr. 101474 Royal Air Force.

Død den 4. Juni 1944 i Oxford, England.

Eric Arnold Aage Kiær.

Født den 7. Juli 1918.

Lieutenant Nr. 1 Commandos British Army.

Død den 6. Juni 1944 i Frankrig.

Leslie Herbert Sonne Kiær.

Født den 9. Januar 1920.

Lieutenant Parachute Regiment British Army.

Død den 21. September 1944 i Arnhem, Holland.

Svend Erik van der Aa Kühle.

Født den 19. December 1918.

Pilot Officer Nr. 120061 Royal Air Force.

Død den 12. December 1942 i Tobruks Havn.

George Christian Haae Laub.

Født den 14. September 1886.

Major Johore Voluntary Engineers Forces.

Død den 18. December 1941 ved Pattini, Malaya.

Oluf Friehling Munck, officier van gezondheid II

Født den 14. Oktober 1886.

Nederland Forces Indonesien.

Død den 23. Juli 1943 paa Java.

John Christmas Møller.

Født den 7. Oktober 1924.

Lieutenant Nr. 2623666 Grenadier Guards.

Død den 9. April 1945 i Nordtyskland.

Niels Preben Mønsted.

Født den 15. December 1913.

Lieutenant Special Forces Australian Army.

Død den 25. Juli 1942 i Ostindien.

Børge Nielsen.

Født den 16. Januar 1916.

Flying Officer Nr. 163012 Royal Air Force.

Død den 16. Oktober 1945 i Italien.

Niels Peder William Pedersen.

Født den 29. September 1923.

Flying Officer Nr. 154573 Royal Air Force.

Død den 3. Februar 1945 i Buer Nord/Essen.

Alfred Henri Quistgaard.

Født den 22. Februar 1908.

Lieutenant Nr. 278 Royal Norwegian Air Force.

Død den 1. Maj 1941 i Nordatlanten.

Eyvind Christian Randrup.

Født den 9. Januar 1915.

Pilot Royal Air Force.

Død den 29. Januar 1941 i Skotland.

Christian Michael Rottbøll.

Født den 8. Juni 1917.

Død den 26. September 1942.

Captain i Special Forces.

Flygtede til Stockholm i 1941, rekrutteredes til Special Forces og paabegyndte Træning i England. Valgtes som Leder af Faldskærmsfolkene og sendtes i April 1942 til Danmark. Udrettede et stort tilrettelæggende Arbejde, der har haft vid Betydning for Arbejdets Fuldførelse. Døde under tragiske Omstændigheder, idet han overraskedes under Arbejdet med Radiotransmission.

Algot Erling Skovsø.

Født den 18. Januar 1899.

Lieutenant Federated Malay States Voluntary Force.

Død den 8. Juli 1943 paa Malaya.

Aksel Anders Svendsen.

Født den 26. April 1922.

Pilot Officer Nr. 1314900 Royal Air Force.

Død den 24. April 1942 i Calais, Frankrig.

Jørgen Billy Thalbitzer.

Født den 22. Maj 1920.

Pilot Officer Nr. 110514 Royal Air Force.

Død den 28. Marts 1943 i Øresund.

Hans Edgar Therkelsen.

Født den 9. December 1919.

Død den 28. Januar 1942.

Secondløjtnant i Special Forces.

Meldte sig uden Tøven til de allierede Styrker, rede til at kæmpe for sit Land. Dræbtes ved Faldskærmstræning i Skotland.

Niels Eric Westergaard.

Født den 25. Juli 1922.

Flying Officer Nr. 133578 Royal Air Force.

Død den 2. Januar 1944 i Berlin, Tyskland.

Sekondløjtnant Kaj Søren Kjær

Født i København den 22. November 1913, blev kontoruddannet og ansat i Det østasiatiske Kompagni. Han var Søn af Fru E. Kjær, København.

Han blev indkaldt den 11. Maj 1934 for at aftjene sin Værnepligt ved 15. Bataillon, hvor han siden forblev staaende i Nummer, ogsaa som Officer. I 1934—35 gennemgik han Fodfolkets Kornetskole og blev udnævnt til Kornet den 8. Maj 1935 og derefter til Sekondløjtnant den 11. September 1936, hvorefter han forrettede Tjeneste ved Bataillonens til 7. Oktober 1936.

Efter sin Hjemsendelse blev han sendt til Østen i Ø. K.'s Tjeneste, og ved Krigens Udbrud var han ansat i dette Selskabs Filial i Hongkong. Han meldte sig som frivillig til Hongkong Voluntary Defence Corps og faldt som Menig i dette Korps i Kampene mod Japanerne den 18. December 1941.

Han karakteriseres af sine foresatte som en stilfærdig og tiltalende ung Mand, der med Alvor gik op i sin Gerning.

Han ligger begravet i Hongkong.

Løjtnant Kjær's Navn findes i »Minde-Bogen« i Holmens Kirke og paa en Mindetavle i Det østasiatiske Kompagnis Kontor i København.

Ritmester Aage Moos Hansen Møller

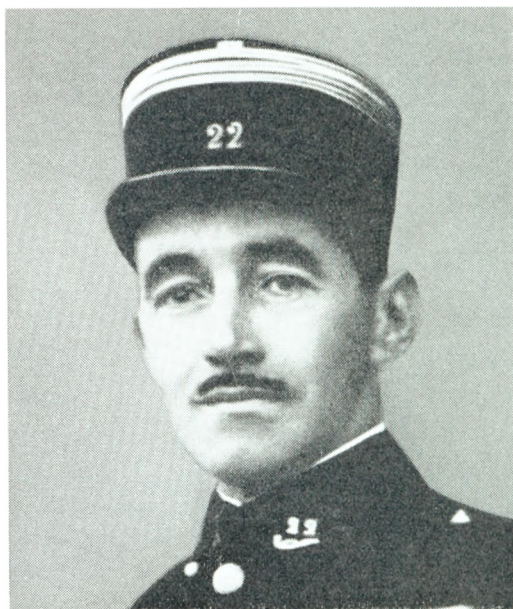
Født den 21. Oktober 1910 i København. Søn af Grosserer Hansen Møller og Hustru Anna Elisabeth.

Blandt de Danske, som faldt i allieret Krigstjeneste, indtager Ritmester Hansen Møller en egenartet og fremtrædende Plads. Efter sin Skoletid i Sorø blev han allerede som attenaarig Rekrut ved Gardehusarregimentet og i Efteraaret 1933 Premierløjtnant, ligeledes i Rytteriet, hvor han hurtigt skaffede sig en anerkendt Position baade som dygtig Officer, som Rytter og som Kammerat. Efter alsidig Tjeneste i sit Vaaben virkede han bl. a. som Lærer ved Rideskolen, kendt som en haard men forstaaende Instruktør. Den 1. November 1942 udnævntes han til Ritmester.

Lige fra den 9. April var han optaget af Tanken om de

Mænd, der ude i Verden kæmpede for den Frihed, han selv havde mistet, og i Januar 1942 forlod han efter en vel tilrettelagt Plan Landet sammen med to Kammerater fra Flaaden og naaede efter 11 Dages farefuld Sejlads til England, hvor han hurtigt blev optaget i The Buffs — det britiske Regiment, for hvilket Kong Christian var Æresoberst — og udnævntes til Løjtnant. Han understregede, at han ønskede at komme til den egentlige Kampfront, og afviste et Tilbud om Tjeneste i Etappen, hvor hans store Viden om Heste vilde have været til Nytte. Med sit Regiments femte Bataillon kom han til den italienske Front, hvor de britiske Styrker under yderst ugunstige Terrainforhold banede sig Vej over Formodstand fra tyske Elitetropper. Hansen Møllers Indsats under disse haarde Kampe er fra britisk Side blevet højt berømmet. »Optimistisk, opmuntrende og dristig til det yderste blev han snart en fremragende Personlighed i Bataillon og vandt saavel Officerernes som Mandskabets Beundring«. Han forenede Evnen til at kommandere og inspirere, regnedes for at være Ekspert i den farligste Patrouilletjeneste og udsatte sig Gang paa Gang for Fare paa en saadan Maade, at man maatte slutte, at han ikke kendte til Frygt — noget uhyre sjældent, en Egenskab, man ogsaa havde bemærket hos ham som Rytter herhjemme. Hans Viden om ikke-militære Forhold var væsentlig større end Flertallets, hans Fremtræden forbilledlig.

Han faldt ved en Mineeksplosion sammen med et Par af sine Folk, den 6. November 1944 ved Aqua Salata og ligger begravet paa en britisk Soldaterkirkegaard i Italien. »Hans Bortgang berøvede Danmark ikke blot en fin Soldat, men ogsaa et fint Menneske i dette Ords egentligste Betydning. Den berøvede os en storartet Ven, som aldrig vil blive glemmt«. Dette Eftermæle, nemlig Slutningsordene fra den britiske Bataillonschefes Mindeartikel i »The Buffs« Blad, behøver ingen Tilføjelse.

Oberst Oswald Kristian Peter Bjerring

Født i København den 26. September 1886 som Søn af Cigarfabrikant Christian Peter Bjerring.

Efter at have været ansat i et Rederifirma blev han i 1907 Rekrut ved 1. Bataillon for at aftjene sin Værnepligt. Derefter gennemgik han 1. Regiments Korporalskole i 1907-08 og Sekondløjtnantskolen paa Kronborg i 1908-09 og blev udnævnt til Sekondløjtnant i Juni 1909, hvorefter han forrettede Tjeneste ved 1., 20. og 14. Bataillon.

Han lod sig hjemsende 10. Juni 1910 og søgte derefter ind i den franske Fremmedlegion, hvor han blev antaget med Rang af Sekondløjtnant den 1. November 1910. I 1912 blev han Premierløjtnant og 1916 Kaptajn á. t. é.

Samme Aar blev han gift med Sonja Witzansky, Datter af

Redaktør Witzansky, København, og blev fransk Statsborger. I 1917 blev han udnævnt til Kaptajn à t. f. og dermed automatisk fransk Linieofficer.

Under Afstemningen i Sønderjylland i 1920 gjorde Kaptajn Bjerring Tjeneste i den internationale Kommission dér, hvorefter han søgte til 22. Alpejæger-Bataillon med Domicil i Nizza, hvor han forblev i 15 Aar. Det var ved denne Bataillon, at Kong Christian X var Æreskorporal, og Bjerring mødte ofte Kongen under de aarlige Besøg i Cannes. I 1934 blev Bjerring udnævnt til Oberstløjtnant og Bataillonschef.

Som Oberstløjtnant søgte Bjerring tilbage til Fremmedlegionen og kom i 1936 med denne til Indokina. Her deltog han i 1940-1941 i Kampene mod Japanerne ved Langson og derpaa i Ekspeditioner imod Siam. Efter den japanske Besættelse af Indokina fik Bjerring sin Afsked fra den franske Hær, fordi han aabent erklærede sig til Fordel for det frie Frankrig og altsaa ikke sympatiserede med det franske Regime, som var under tysk og japansk Kontrol.

Han organiserede og ledede derefter Modstandsbevægelsen i det nordlige Indokina og opnaaede særdeles gode Resultater.

Den 1. Maj 1945 blev Bjerring anholdt af det japanske Gendarmeri og sat i Fængsel i Hanoï, hvor han blev sultet og mishandlet med Tortur, men stadig nægtede at omtale sine Medarbejdere.

Den 15. Maj, da han var pint og afkræftet næsten til Uken-delighed, blev han overført til et fransk Hospital, hvor en fransk Sygeplejerske foranledigede, at Fru Bjerring, som troeligt havde fulgt sin Mand og endogsaa selv havde været sat i Fængsel en Tid i Hanoï, blev kaldt til hans Sygeleje, og hun var hos ham, da Døden indtraadte den 26. Maj 1945.

Lige før sin Død var Bjerring af den frie franske Regering blevet udnævnt til Oberst og Chef for Fremmedlegionens 5. Regiment.

Oberst Bjerrings Karriere i den franske Hær var præget af en aldeles ubetinget Loyalitet overfor det nye Fædreland og blev overordentlig straalende. Foruden at være dekoreret med Ridderkorset af Danebrog var han Officer af Æreslegionen og dekoreret med »Croix de Guerre« med Palmer, og ved sin Død fik han en overordentlig smuk Omtale i Journal Officiel.

Oberst Bjerring ligger begravet i Hanoi.

Hans Navn er opført paa Mindepladen paa Sekondløjtnant-skolen paa Kronborg.

TILLÆG

OFFICIANTER OG UNDEROFFICERER

Gennem alle Tider beretter Den danske Hærs Historie om vore udmærkede Underofficerer, der har kæmpet modigt og tappert Side om Side med de øvrige Befalingsmænd og den menige Mand — saaledes i de slesvigske Krige, hvor mange nævnes med Hæder, og senest paa flere forskellige Steder i Landet den 9. April 1940. Og selv om der ikke kan drages større Sammenligninger mellem Kampene ved Dybbøl og de ganske kortvarige Fægtninger den 9. April, kan det dog fastslaaes, at vore Soldater som værdige Arvtagere efter Fædrene paa Dybbøl alle var besjælet af den rette Aand og Pligtfølelse og i disse Fægtninger Traditionen tro kæmpede uforfærdet mod Verdens bedst uddannede og udrustede Tropper — den tyske Hær.

Men ogsaa den danske Underofficers Indsats fra Fredens Dage nævnes med Ærbødighed for Troskab og Kærlighed til Gerningen, saaledes at dette Korps ved sit Eksempel i det hele taget har indskrevet sig et meget smukt Navn i vor Hær, saavel i Krig som i Fred.

I Frihedskampen under Besættelsen, hvor alle stod sammen, ydede vore Underofficerer deres Indsats med dyre Ofre, saaledes som det vil fremgaa af Listerne over dem, der satte Livet til.

OFFICIANTGRUPPEN

Christian Fries.

Officiant i Fodfolket ved 3. Bataillon. Død den 18. November 1944 i Husum under Udkommando fra Koncentrationslejren Neuengamme.

Ove Kai Karbo.

Overofficiant i Fodfolket ved 21. Bataillon. Faldet i København den 29. August 1943.

Alfred Peder Larsen.

Stabsofficiant i Artilleriet, Depotsofficiant ved Luftværnsregimentet. Død efter Skudskaar den 19. September 1944 ved Tyskernes Angreb paa Statens civile Luftværns Kontor paa Sct. Annæ Plads.

UNDEROFFICERER

Svend Aage Jens Andersen.

Sergent i Rytteriet ved Trainafdelingen. Faldet den 29. August 1943 under Angrebet paa Gardehusarkaseren i Næstved.

O. S. V. Bernskov.

Sergent ved Hærens Flyvetropper. Skudt af Tyskerne ved Himmelev den 24. Februar 1945.

J. Christensen.

Sergent ved Livgarden. Død i Buchenwalde 1944.

Harry Cecil Hansen.

Sergent i Ingeniørtropperne ved Telegrafbataillonen. Skudt i Odense den 14. Februar 1945.

Arne Ib Gottlieb Hansen.

Sergent ved 2. Livgardebataillon. Faldet den 5. Maj 1945 i »Danforce« i Helsingør.

Svend Holm.

Oversergent ved 7. Regiments Stabskompagni. Død den 30. Marts 1945 under Forhør i Sønderborg.

H. I. M. Him-Jensen.

Sergent ved Hærens Flyvetropper. Død den 16. December 1944 i Konzentrationslejren Dachau.

Kaj Ove Norvin.

Oversergent ved 1. Livgardebataillon. Faldet den 29. August 1943 ved Angreb paa Livgardens Kaserne.

Anton Rasmussen.

Sergent ved 9. Regiments 3. Bataillon. Død den 26. November 1944 i Neuengamme.

Carl Henrik Vous.

Sergent ved 16. Bataillon, tjenestgørende ved 4. Bataillons 2. Kompagni. Faldet den 9. April 1940 ved Hokkerup.

KORNETTER

Ole Bay Andersen.

Kornet ved 4. Regiments 17. Bataillon. Henrettet den 29. Marts 1945 i Ryvangen.

Erik Crone.

Kornet ved 21. Bataillon. Skudt af Tyskerne den 27. Februar 1945.

Thorikild Fejlberg.

Kornet, død ved Bombeeksplosion i sit Hjem den 18.
Februar 1942.

Alf Tolboe Jensen.

Kornet ved 9. Bataillon. Henrettet den 29. December
1943 i Husby Klit.

Kai Johan Laurs Holst Jørgensen.

Kornet ved 7. Regiments 12. Bataillon. Faldet den 27.
Oktober 1944 under Kamp i København.

Knud Børge Madsen.

Kornet ved 6. Bataillons 2. Kompagni. Død den 29.
August 1943 ved Eksplosion af en Haandgranat paa
Kurhotellet Hermon i Nyborg.

N. Nielsen.

Kornet. Død 1944-45.

Edvard Frederik Sommer.

Kornet ved 4. Regiments 8. Bataillon. Skudt den 9.
August 1944 af Tyskerne paa Landevejen mellem Ros-
kilde og Ringsted »under Flugtforsøg«.

Sten Verland.

Kornet ved Telegrafbataillonen. Skudt den 13. Marts
1945 af Hipo efter grov Mishandling.

Frode M. Vesterby.

Kornet ved 2. Regiments Kanonkompagni. Faldet den
9. April 1940 ved Episoden Syd for Haderslev.

Knud Henrik Nicolai Vindel.

Kornet ved 1. Fodfolksbataillon. Død den 6. December
1944 i Neuengamme.

J. F. Winther.

Kornet ved jydsk Dragonregiment. Henrettet af Tyskerne i November 1944.

LÆGER

af Hæren, der mistede Livet ved Besættelsesmagtens Terror i Aarene 1940-45. Ingen af dem var tjenestgørende.

Stefan Jørgensen, Reservelæge (Kommunelæge).

Født den 21. Februar 1887 i København.

Død den 24. April 1944 i Gentofte.

Richardt Kuno Wilhelm Raetzel, Reservelæge.

Født den 13. August 1908 i Aalborg.

Død den 7. Oktober 1944 i Aalborg.

Erik Jørgen Larsen, Reservelæge (Overlæge).

Født den 11. Maj 1891 i København.

Død den 1. November 1944 i Neuengamme.

Henning Ørsberg, Reservelæge.

Født den 26. Maj 1915 paa Frederiksberg.

Død den 20. Februar 1945 i Odense.

Johan Jørgen Teilmann, Reservelæge.

Født den 12. Maj 1909 i Vejen.

Død den 10. Marts 1945 (henrettet).

Paul Gotfred Christian Fjeldborg, Reservelæge (Overkirurg).

Født den 25. Oktober 1885 paa Frederiksberg.

Død den 26. Marts 1945 i Vejle.

Hans Peter Gerstrøm, Reservelæge.

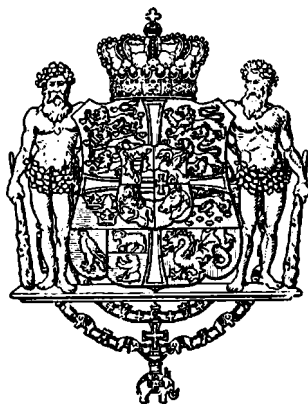
Født den 8. August 1910 i Auning.

Død den 5. Maj 1945 i Aarhus.

Cato Emil Bakmann, Underlæge, stud. med.

Født den 15. Marts 1918 i Nykøbing M.

Død den 10. December 1943.

GRÆNSEGENDARMERIETS OFRE

Grænsegendarmeriet oprettedes i 1839. Dets Opgave var at yde det ved Rigets Sydgrænse tjenstgørende Toldvæsen væbnet Støtte under Tjenesten. Korpset dannedes ved Afgivelser fra forskellige Rytterregimenter, men det sorterede heltud under Toldetaten og havde i Fredstid ingen militære Opgaver.

I Aarenes Løb gik Korpset mere og mere op i Toldvæsenet, idet det overtog et stigende Antal Toldtjenestefunktioner. Det beholdt dog en vis Særstilling, og den militære Oprindelse bevarede noget derved, at Korpschefen stadig toges fra Hærens Linieofficerskorps, Distriktofficererne fra Hærens Reserve- eller værnepligtige Officerers Kreds, ligesom det forblev en Betingelse for Ansættelse i Korpset, at Ansøgeren havde gennemgaaet ialfald den første samlede Uddannelse ved en af Hærens Vaabenarter.

Gennem mange Aar fandtes der imellem Finansministeriet og Krigsministeriet Aftaler gaaende ud paa en militær Anvendelse (der tænktes hovedsagelig paa Virksomheden som Felt-

gendarmeri) af Korpset under Krigsforhold, naar Korpsets normale Grænseopgaver var ophørt. I Oberst Paludan-Müller's Chefstid udvidedes disse Aftaler — vel ikke mindst paa Grund af Oberstens aktive og idealistiske Indstilling — derhen, at Korpset skulde gøre en reel Kampindsats ved en umiddelbar fjendtlig Grænseoverskridelse. Som Følge af Forholdenes Udvikling blev disse Aftaler sat ud af Kraft, idet der den 9. April 1940 tilgik Korpset Ordre om, at der ved en eventuel Grænseoverskridelse fra tysk Side ikke maatte skydes eller gøres Modstand.

Korpset indskrænkede sig derefter til Observations- og Meldetjeneste, og det lykkedes Grænseposterne at advisere de nærmeste Garnisoner og Lejre ved Grænseoverskridelsen om Morgenen den 9. April. Paa dette Tidspunkt dræbtes 3 Grænegendarmer ved Padborg af civilklædte Medlemmer af den tyske Afværgetjeneste. Som Paaskud for denne Ugerning blev nævnt Formodningen om, at Gendarmerne vilde sprænge Jernbaneviadukten ved Padborg i Luften.

Korpset genoptog under Besættelsen sin vante Gerning, men denne blev af mere symbolsk end reel Art, idet det jo var umuligt at kontrollere den tyske Værnemagts og dens Tilbehørs Passage af Grænsen, saavel hvad Persontrafik som uhemmet Ind- og Udtransport af Varer angik, — en ret ydmygende Tilstand, der satte Personalets Pligttrøskab og Ansvarsfølelse paa en meget haard Prøve.

Den 19. September 1944 blev Korpset — samtidig med Politiet — sat ud af Funktion og afvæbnet. Dets Personale blev fængslet og anbragt i Frøslevlejren, hvorfra den 5. Oktober 1944 141 Korpsmedlemmer blev deporteret til Neuengamme og andre Koncentrationslejre, hvor 38 af dem afgik ved Døden paa Grund af den umenneskelige Behandling. Tidligere havde Korpset mistet sin afholdte Chef, Oberst Paludan-Müller. (Se Side 46).

Albert Sørensen Albertsen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født 15. December 1894 i Bække, Lindknud Sogn.
Ansæt som Gendarm i Kalvslund den 21. Februar 1919.
Dræbt i Padborg den 9. April 1940.
Begravet paa Bov Kirkegaard.

Anders Andersen Hansen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født 11. Januar 1900 i Brørup.
Ansæt som Gendarm i Frøslev den 16. Januar 1922.
Dræbt i Padborg den 9. April 1940.
Begravet paa Bov Kirkegaard.

Johannes Petersen Birk.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 30. Juni 1897 i Taps Sogn.
Ansæt i Grænsegendarmeriet den 21. Februar 1919.
Dræbt i Padborg den 9. April 1940.
Begravet paa Taps Kirkegaard.

Magnus Andersen.

Grænsegendarm.
Født den 2. Maj 1917 i Hjarup.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i
Krusaa den 1. Maj 1943.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Koncentrationslejren Schandelah den 22. Februar
1944.

Kristian Asmussen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født 23. Maj 1894 i Bramdrup, Ødis Sogn, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet i Farris den 1. Januar 1919.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 1. December 1944.

Otto Christian Bergmann.

Grænsegendarm.
Født den 8. Januar 1917 i Sønder Bjert, Vejle Amt.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Siltoft den 1. April 1941.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Bergen-Belsen den 4. Februar 1945.

Jens Olsen Broberg.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 8. Juni 1895 i Langaa, Viborg Amt.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Foldingbro den 4. Februar 1920.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 16. December 1944.

Ernst Christensen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 14. Maj 1897 i Taps, Vejle Amt.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vejstrup den 21. Februar 1919.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 22. November 1944.

Janus Villiam Christensen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 15. August 1897 i Borris, Ringkøbing Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Hejlsminde den 2. Februar 1920.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 2. December 1944.

Peter Christensen.

Grænsevagtmester af 1. Grad.

Født den 29. Maj 1894 i Taps, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Egebæk den 1. December 1916.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 5. Januar 1945.

Jacob Peter Christian Christiansen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 2. December 1895 i København.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Jelshøj den 27. Januar 1920.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 8. December 1944.

Hans Peter Gimm.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 1. Juli 1912 i Tolk (Slesvig).

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Rudbøl den 1. Maj 1936.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Alt Garge den 6. December 1944.

Jens Peter Gram.

Grænsegendarm.

Født den 7. Juni 1919 i Rødding.

Deltog i Kampen den 9. April 1940 som Menig ved 3. Bataillon.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Padborg den 1. Juni 1943.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Alt Garge den 24. November 1944.

Knud Petersen Grøn.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 27. Februar 1896 i Sønder Bjert, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Bastrup den 1. Marts 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 2. December 1944.

Arne Juhl Hansen.

Grænsegendarm.

Født den 25. December 1919 i Jordløse.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sød den 1. April 1943.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Alt Garge den 13. Februar 1944.

Hans Christian Hansen.

Grænsegendarm af 1. Grad.

Født den 5. Oktober 1893 i Vejstrup, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vejstrup den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 19. December 1944.

Alfred Hansen Høj.

Grænsevagtmester af 1. Grad.

Født den 19. Marts 1895 i Vejstrup, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vester Vedsted den 12. September 1917.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Schandelah den 13. Januar 1945.

Kristian Iversen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 25. December 1897 i Kolding.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Farris den 13. Marts 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 6. December 1944.

Carl Vilhelm Jacobsen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 6. Juni 1896 i Taps, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Taps den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 6. November 1944.

Ludvig Valdemar Oxfeldt Jensen.

Grænsevagtmester af 2. Grad.

Født den 23. Maj 1895 i København.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Høm den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 27. December 1944.

Thomas Emil Jessen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 30. Juni 1898 i Føvling Sogn, Ribe Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Ødis Bramdrup den 26. Januar 1920.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 1. December 1944.

Gustav Johannes Jørgensen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 29. December 1896 i Øster Skerninge, Fyn.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Foldingbro den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Schandelah den 11. Januar 1945.

Niels Poulsen Korsgaard.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 28. November 1896 i Skanderup.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Ødis
Bramdrup den 26. Januar 1920.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Schandelah den 27. Novem-
ber 1944.

Møller Jensen Madsen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 5. Januar 1910 i Føvling Sogn.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i
Rens den 1. Februar 1935.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 4. De-
cember 1944.

Jensin Helfred Markussen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 13. Marts 1897 i Kollerup ved Jellinge.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Tøbel den
31. Januar 1920.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død i Konzentrationslejren Neuengamme den 11. Ja-
nuar 1945.

Jeppé Jensen Mathiasen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.
Født den 19. November 1896 i Ure, Vejle Amt.
Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Bastrup
den 21. Februar 1919.
Interneret og deporteret til Tyskland.
Død den 27. November 1944 i Konzentrationslejren
Neuengamme.

Ebbe Theophil Kjerulff Møller.

Grænsegendarm.

Født den 11. Juli 1918 i Rudkøbing.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Apirant i Frøslev den 1. Oktober 1942.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 2. December 1944.

Kaj Adolf Nielsen.

Grænsegendarm.

Født den 7. Maj 1921 i Kvandløse.

Deltaget i Kampen den 9. April 1940 som Menig ved 4. Bataillon.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Lyrsholm den 15. Maj 1943.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 22. Januar 1945.

Kristian Sofus Nielsen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 21. Marts 1910 i Bostrup, Langeland.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sønderhav den 1. Juni 1935.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 1. November 1944.

Otto Zoega Olesen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 8. November 1897 i Hjarup.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Rørkærhuse den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Oplysning om hans videre Skæbne savnes.

Henrik Peder Pedersen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 20. September 1896 i Søby, Ringkøbing Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Frøslev den 1. April 1921.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 23. December 1944.

Viggo Jubler Pedersen.

Grænseovergendarm af 2. Grad.

Født den 12. Maj 1916 i Gjelsbro.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Højer den 1. September 1938.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død efter Løsladelsen paa Tuberkulosehospitalet i Aabenraa den 1. Maj 1945.

Alois Hermann Peter Boye Spetzler Petersen.

Grænseovergendarm af 2. Grad.

Født den 10. December 1913 i Herslev, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Højer den 1. Februar 1939.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Konzentrationslejren Schandelah 4. Marts 1945.

Jens Albrecht Petersen.

Grænseovergendarm af 2. Grad.

Født den 22. Maj 1913 i Broager.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Lyrsholm den 1. Maj 1937.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 29. November 1944.

Anton Rasmussen.

Grænseovergendarm af 2. Grad.

Født den 13. Januar 1913 i Egaa.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sandager den 1. December 1937.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 26. November 1944.

Cyrel Thorvald Rigensborg.

Født den 18. November 1920 i Assens.

Grænsegendarm.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm-Aspirant i Sandager den 15. August 1943.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død efter Løsladelsen paa Statshospitalet i Sønderborg den 7. Marts 1945.

Andreas Sørensen Roos.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 17. Januar 1897 i Brunkær, Lejrskov.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Bastrup Skov den 1. November 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 27. November 1944.

Søren Johansen Schmidt.

Grænsevagtmester af 1. Grad.

Født den 30. August 1895 i Vamdrup.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Vejstrupskov den 1. Oktober 1917.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Neuengamme den 9. December 1944.

Christian Petersen Skov.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 5. Oktober 1895 i Taps, Vejle Amt.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Taps den 1. Marts 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 2. December 1944.

Ole Linus Svendsen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 29. April 1897 i Vadsager.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Faurholt den 21. Februar 1919.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 27. November 1944.

Alfred Peter Sørensen.

Grænseovergendarm af 1. Grad.

Født den 5. Maj 1897 i Vonsild.

Ansæt i Grænsegendarmeriet som Gendarm i Høm den 31. Januar 1920.

Interneret og deporteret til Tyskland.

Død i Koncentrationslejren Neuengamme den 27. Februar 1945.

DE TYSKE KONCENTRATIONSLEJRE

En af de værste romerske Kejseres Grundsætning var: »Lad dem blot hade mig, saalænge de ogsaa frygter mig«. Det var et Princip, som ogsaa Himmler hyldede. I sit Budskab til SS i 1934 udtalte han: »En af de vigtigste Opgaver for os er at finde alle aabne og skjulte Fjender af der Führer og den nationalsocialistiske Bevægelse, at bekæmpe dem og at tilintetgøre dem. For at opnaa dette er vi parat til at ofre ikke alene vort eget Blod, men ogsaa andres«. Og i hele det Angst- og Terror-System, han opbyggede, var Konzentrationslejrene en af de stærkeste Faktorer.

Hovedformalet med Konzentrationslejrene var en Udskillelse af enhver virkelig og formodet Modstander. Man vilde hellere sætte 10 uskyldige bag Pigtraad end tabe een virkelig Modstander af Syne. Til dette Hovedformaal knyttedes imidlertid en Række Biopgaver, der i Tidens Løb kom til at træde stærkere frem, ikke mindst eftersom Behovet for Arbejdsslaver øgedes.

De første Lejre lededes af SA, indtil Dødningehoved-Afdelingerne i 1936 overtog Administrationen, saaledes at man fra denne Tid har en uadskillelig Enhed: KZ-Lejren, SS-Kasernen og SS-Forvaltning. Dermed var den hidtidige individuelle Brutaltet sat i virkeligt System, koncentreret om nogle faa Hovedlejre med en Række Udekommandoer. De ældste af disse Hovedlejre var Dachau ved München og Sachsenhausen ved Ber-

lin, og fra denne sidste grundlagdes i 1937 Buchenwald ved Weimar. Efterhaanden øgedes Rækken af Hovedlejre med Gross-Rosen, Flossenburg, Neuengamme, Ravensbrück og Mauthausen. I 1939 var der allerede over 100 tyske KZ-Lejre og Udekommandoer, og Krigen øgede i uhyggeligt Tempo disse Terrorindretningers Antal. Særligt berygtede blev Auschwitz, Lublin, Maidanek, Riga, Stutthof, Natzweiler og Bergen Belsen.

Under Krigen har der været Danske i ca. 60 forskellige tyske KZ-Lejre foruden i en lang Række Fængsler i Tyskland. Mange Danske mistede Livet her og blandt dem ogsaa 13 danske Officerer. De døde i Neuengamme, Porta, Meppen, Alt Garge, Dessauer Ufer og i Dachau, hvilke Lejre vil blive nærmere omtalt i det følgende.

Allerede i 1941 og 1942 fandt de første Deportationer Sted af Danske til tyske Koncentrationslejre og Fængsler. Det var enkeltvis de blev sendt af Sted, men fra Efteraaret 1943 begyndte Gestapo at afsende større Hold Fanger og i Tiden fremover stadig hyppigere. I disse Aar gik de største Transporter til Sachsenhausen, Ravensbrück og Stutthof. Fra Efter-sommeren 1944 blev det imidlertid Neuengamme, som blev det foreløbige Maal for Transporterne.

I Efteraaret 1938 oprettedes den første Udekommando i Forbindelse med et Teglværk, der laa ved *Neuengamme*, og i Sommeren 1940 blev den efter forskellige Byggearbejder omdannet til en selvstændig Koncentrationslejr. Forholdene var frygtelige, og Antallet af Ofre voksede hastigt, saa stadig nye »Häftlinge« maatte tilføres. I Løbet af fire Aar havde op mod 50.000 Fanger været knyttet til Lejren, og inden Tysklands Sammenbrud tre kvart Aar senere havde Løbenumrene passeret 90.000. Hvilke Ulykker og Sorger er der ikke knyttet til disse tørre Tal, og hvilke Rædsler er der ikke forbundet med hver enkelt af disse Livsskæbner, som var blevet indfanget i dette Helvede! Til denne Lejr, Neuengamme, kom de fleste Danske.

Ved Ankomsten fra Danmark hertil den 15. September 1944 fik *Roar Ploug* Nr. 50365, *Aage Helge Olstrup* Nr. 50395, *Søren Chr. Jensen Serup* Nr. 50474 og *Aage Agersted* Nr. 50480. Ialt bestod Transporten af 192 Mand foruden 3 Kvinder, der sendtes videre til Ravensbrück. Ceremoniellet ved Modtagelsen var det samme hver Gang. Først fik man en opbyggelig Tale, der straks angav Aanden og Stemningen i Lejren. Her gjaldt det nemlig Arbejde, fik man at vide, ingen Form for Skulkeri taaltes, og man maatte huske, at *den eneste Vej til Friheden var den Skorsten, der ragede op over Lejren*: Tyskeren pegede paa Krematoriebygningen.

Herefter blev de nye Fanger aflusede. I rask Tempo førtes de ind i Omlædningsrummet, hvor alt det gode varme Tøj, som man havde med hjemme fra, blev afleveret. Værdigenstandene blev samlede for sig. Ringe, Fyldepenne, Ure og lignende blev omhyggeligt lagt i særlige Poser, hvor ens nye Nummer blev skrevet uden paa, og derefter fik man udleveret Blikskiltet, som man altid skulde bære paa sig i en Snor om Halsen. Saa kom Aflusningen, Styrtebad, Barbering over hele Kroppen og Afragning af alt Hovedhaaret. Til sidst og uden Af-tørring efter Badet førtes de nybagte »Häftlinge« ind i Paa-klædningsrummet, hvor de fik tilkastet diverse Klædningsstykker: Bukser, Jakke, Frakke, Hue, Fodtøj og ikke mere. Men dette Tøj var ikke helt almindeligt. Enten var det blaastribet Zebratøj af Pyjamasklæde, eller det var saakaldt »civilt Tøj« det vil sige de mest forskelligartede Tøjstykker, gamle, slidte, lasede, snavsede, men desinficeret efter tidligere Fanger. Der var Kasketter, gamle Herre- og Damehatte af de mest eventyrlige Faconer, der var Jakker af alle Former, med og uden Knap- per, og evt. i Stedet forsynet med mærkelige Arrangementer med Sejlgarn og Hasper, der var Bukser, hvor Benene ikke var lige lange, og alt dette maatte man tage paa uanset Størrelse og Tykkelse. Paa nogle stumpede Ærmer og Bukseben, og paa

andre hang Tøjet som en Sæk. En saadan Samling »Häftlinge« var et ubeskriveligt Syn, der for Danskerne nærmest ledte Tanken hen paa Storm Petersens Vagabonder! Synet kunde kalde Smilet frem, men det kunde senere stivne, naar man i de kolde Maaneder frysende skulde samle de lasede Stumper om sig. Det forekom som værende et Led i Tyskernes Iver efter at nedværdige disse Udstødte.

Neuengammelejren bestod i Efteraaret 1944 dels af nogle nybyggede Stenbygninger, dels af en Samling Barakker til Fangernes Ophold foruden de mange Specialbygninger til blandt andet SS-Administration. Hertil kom en Gruppe Telte, hvor Jøder og Zigeunere maatte holde til. I disse Bygninger blev nu Fangerne indlogerede i forskellige »Blokke«, Navnet paa Lejrens Underafdelinger.

En Bloks Leder kaldtes Blockführer, og han var til enhver Tid dens Diktator. Han var Fangernes Plageaand med sine Natappeller, evige Razziaer efter f. Eks. Knive, Pullovers eller Tørklæder, og 25 eller 50 »arschvoll« (Slag bagi) var daglige Rationer, som han strøede om sig. Ogsaa Kommandoführeren havde uindskrænket Herredømme over Liv og Død gennem sin Ledelse af og Opsigt med Arbejdskommandoerne. For selvfølgelig var nogle Arbejdskommandoer en Tjans efter Koncentrationslejrforhold at dømme, mens andre ved et krævende Arbejde, der kunde være haardt og uvant, betød en Udtæring af de sparsomme Kræfter. Og endelig sørgede Arbeitseinsatzführeren for Sammensætningen af de frygtede Transporter, der sendte Fanger bort til særligt Arbejde uden for Lejren. De kunde ofte betyde en sikker Død, som f. Eks. de rullende Transporter til bomberamte Jernbanelinier eller Byer.

Blandt SS-Officererne var det disse tre, Fangerne kom i nærmest Berøring med. Hertil kom selvfølgelig en SS-Vagtstyrke med Blodhunde, og desuden var Lejren sikret med Pigtraad og mere moderne Midler som Gasbælter og Maskingeværer.

SS havde blandt Fangerne opbygget en Organisation, der ofte søgte at kappes med Nazisterne i Forbrydermentalitet og Sadisme. I Lejren sad nemlig ikke alene politiske Fanger og dem, som Nazisterne regnede til »de mindreværdige Racer«, men ogsaa kriminelle Fanger, hvis særlige Psyche Nazisterne forstod at udnytte i stor Udstrækning. Disse sidste var ofte SS-Medarbejdere, fordi de derved kunne opnaa Fordele. Man fandt dem saaledes i stort Tal blandt Overfangerne.

Overfanger var »Häftlinge«, der var sat til særligt Arbejde, saasom Blockälteste, Stubendienst, Vorarbeiter eller forskellige Kapos, det vil sige Kammeradschaftspolizei. Disse dannede en Art Aristokrati blandt »Häftlingene« i den Forstand, at de havde særlige Begunstigelser samtidig med, at de havde SS-Velsignelse til at herse med de øvrige Fanger, som de lystede.

Dette er i store Træk, hvorledes en KZ-Lejr lededes, og her specielt Neuengamme. Kun de færreste Danske forblev imidlertid i denne Lejr, men sendtes videre paa forskellige Udekommandoer. Transporten af 15. September fordeltes saaledes paa Udekommandoerne Porta Westphalica og Husum.

Portalejren laa ca. 5 Km syd for Minden nær Weserfloden, hvor Fangerne boede i Hotel Kaiserhofs Festsal. Navnet var dog det eneste prangende ved Stedet, hvor Pigtraad og SS hurtigt udviskede det fornemme Indtryk, og Arbejdet her hørte til det mest udtærende blandt Neuengammes Udekommandoer. Som alle andre Lejre var denne en Karikatur paa et Samfund, men som det nazistiske baseret paa gensidig Angiveri og Frygt.

Der var frygtelig snavset i Lejren. Appelpladsen var dækket af et tykt Mudderlag, der af Efteraarets Byger stadig var gennemvædet, saa Pløret trængte igennem de udleverede Træsko med Hessianovertæk. Skidtet slæbtes ind paa Gulvet, der meget sjældent vaskedes, og da ikke med Sæbe, der knapt kendtes her. Sæbe var ogsaa saa godt som ukendt ved den personlige Rengøring, der skulle foregaa ved 21 Vandhaner til ca.

1500 Mand indenfor den halve Time, der om Morgenen var afsat til det. Al denne Uhygiejne viste sig ogsaa ved Sovestederne, hvor man ganske vist kun sov to i hver Køje. Der var imidlertid ikke tilstrækkeligt med Madrasser og Tæpper til alle, saa der foregik til Stadighed en voldsom »Organisering« fra de andre »Häftlinge« — og saa maatte man ikke være for sart, for disse Luksusgenstande var oftest fulde af Lopper og gennemvædet af Urin eller Ekskrementer.

Arbejdet foregik for de fleste Danskes Vedkommende i Weserstolle, hvortil man marcherede ca. 7 Km mod Syd. Her skulle en gammel Minegang udvides og indrettes til Fabrik, og Arbejdet under disse kolde og fugtige Forhold foraarsagede mange Sygdomme hos Danskerne, der jo var helt uvant med dette haarde Job. Vandet dryppede fra Loft og Vægge, og en Bæk pilede af Sted i den ene Side af Stollen. Dette i Forbindelse med Kapoens Pisk fik alt for mange til at misbruge de faa Kalorier, som den daglige Madration indeholdt, og de »Muselmænd«, som adskillige Danskere snart blev til, kunde knap haandtere Værktøjet.

Her i Porta døde Aage Agersted og Roar Ploug.

I *Husum*, der laa blot ca. 40 Km Syd for den danske Grænse, var Forholdene ikke bedre. I de sumpede Marskegne boede 1-2000 stuvet sammen i 9 faldefærdige Barakker, hvor Vinden susede igennem Revner og Sprækker.

Arbejdet gik ud paa at faa opført et Befæstningsanlæg langs Nordsøen. Fangerne maatte arbejde med disse Volde og Panzergrave daarligt paaklædt, i et sumpet Terræn og paa den mest kolde Aarstid. Ligesom i Porta var Dødeligheden ogsaa her meget stor, men til alt Held blev Lejren igen evakueret i December 1944. I Marts mødtes de overlevende Fanger fra de to Transporter atter i Neuengamme.

Her viste Søren Chr. J. Serup sig at være saa syg, at han døde efter Hjemtransporten den 11. Maj 1945.

Transporten fra Frøslev den 20. Oktober bestod dels af Gendarmere og dels af 61 andre Fanger. Blandt disse var Nr. 60744 *E. Fr. Vald. Bierberg* og Nr. 60820 *Carl Aage Ingvarsen*, der begge kom videre til Meppen, samt Nr. 60746 *Jørgen Martens*, der kom til Alt Garge.

Ved *Meppen* skulde ligesom i Husum laves Pansergrave. Lejren var som sædvanlig snavset og i daarlig Forfatning, og da Transporten fra Neuengamme ankom var intet i Orden. Der var ingen Køjer, ingen Halm, selvfølgelig ingen Varme og først Tredjedagen efter Ankomsten kom der Mad. I det hele taget fejrede den højt besungne tyske Organisationsevne absolut ingen Triumfer i KZ-Lejrene, man maa snarere sige tværtimod, men Arbejdet i disse Lejre var jo heller ikke etableret for Fangernes Skyld. Disse skulde blot udnyttes, og det var ganske underordnet, om de overlevede. Kommandanten i Meppen udtalte da ogsaa: »*Her kendes ingen syge Fanger, men kun levende eller døde, og absolut intet andet.*« Syge Fanger var for besværlige, ikke mindst da man heller ikke havde Medicin eller Plads til at pleje dem.

I *Alt Garge* ved Elben maa Arbejdet nærmest betegnes som en Art Jord- og Betonarbejde, hvad ingen havde Kræfter til, hvorfor Sundhedstilstanden ogsaa her var ringe. En Fordel var det dog, at Lægen paa Revieret var Hollænder og selv med smaa Midler gjorde, hvad han kunde, for de syge.

Carl Aage Ingvarsen døde i Meppen den 29. November og *E. F. V. Bierberg* den 7. December, medens *Jørgen Martens* døde i Alt Garge den 9. December.

Med Transporten den 28. November 1944, der bestod af 117 Fanger, var blandt andre *Uffe Gehrke* Nr. 67064 og *Henry S. Kiersgaard* Nr. 67010. Fra denne Transport fordeltes Fangerne til mange forskellige Udekommandoer, som for Eksempel: Osnabrück, Blumenthal, Fuhlsbüttel, Meppen, Wittenberge, Lerbech og Dalum.

En stor Del kom til *Osnabrück*, men disse var saa heldige inden Afrejsen fra Neuengamme at faa udleveret dansk Røde Kors Tøj, hvilket bestod i gode, varme Træskostøvler, svært dansk Undertøj, gode Benklæder og Stortrøje samt en Pullover og en Skihue. Desværre var det ellers kun de færreste af Danskerne, dette Tøj naaede ud til. Udekommandoen indlogeredes i Godsvogne, og Formaålet var med disse som Udgangspunkt at foretage forskellige Oprydningsarbejder i de bombehærgede Egne. Ofte skulde Jernbanelinier udbedres, saa de tyske Forsyningstog kunde passere, men da baade Sundhedstilstanden var ringe, og Interessen for at hjælpe Tyskernes Tog igennem var lige saa ringe, var ogsaa Tempoet meget sløjt. Det kan derfor næppe undre, at Kapoerne her var i stadig Virksomhed med Uddeling af Spark og Slag for at faa Arbejdet fremmet. Helt hyggeligt var det jo heller ikke at være indelukket i Jernbanevogne eller ude ved det for Tyskerne livsvigtige Arbejde, naar Flyverangrebene satte ind.

Med en af de følgende Transporter, der ankom til Neuengamme den 12. Januar 1945, var *Alfred R. Friis*, som fik Nr. 69132. Ligesom de fleste herfra kom han til Udekommandoen Dessauer Ufer i Hamburg, en Lejr, som trods den forholdsvis korte Tid, hvori den husede Danskere, alligevel kan opvise en Dødelighed, der staar paa Linie med Portas og Husums.

I *Dessauer Ufer* var Fangerne indkvarteret i en bomberamt Lagerbygning i Hamburgs Frihavn. Forholdene var ubeskrivelig slette, baade hvad angik sanitære Forhold og Arbejdet. Det var ikke hver Dag, der var Vand i de faa Haner, og var der det endelig, maatte man maaske staa i Kø for at faa de knapt tilmaalte Rationer, eller man blev jaget i Tilflugtsrum under de evindelige Luftangreb paa Byen.

Om Morgenens, naar de tynde Tæpper var lagt til Rette paa de uformelige Straasække, blev Dagens Tørkostration udleveret. Den bestod af et Rugbrød, svarende til en 5-6 Skiver, samt en

Klat Margarine og en Smule ufordøjeligt Paalæg, der alt skulde opbevares til senere Brug. Morgenkaffen, som den kaldtes, blev ikke altid udleveret, og Dagens andet Maaltid, Aftensuppen, som man fik efter Hjemkomst fra Arbejdet, blev ofte afbrudt af Luftalarmer, saa Halvdelen af Fangerne intet fik. Suppen var enten kogt paa Hvidkaal, Rødkaal eller Kaalrabi og kunde engang imellem være saa salt, at man havde svært ved at tæmme sin Lyst til at drikke af det smittefarlige Vand. Takket være dette sidste hærgede Dysenterien ogsaa Lejren, og da der ikke var tilstrækkeligt med Skaale til alle, naar Suppen skulde spises, maatte man ofte, hvis man ikke kom blandt de første, spise af en brugt Skaal, hvilket selvfølgelig muliggjorde Sygdommenes hurtige Spredning. Dysenteri eller »Scheisserei« var en udbredt Sygdom, der udmarvede mange.

Den sidste store Transport fra Danmark gik til Dachau den 19. Februar 1945. Med den fulgte *Carl Vald. J. Berg* Nr. 142562, *Tage Fox Maule* Nr. 142578, samt *Frits Camillo H. Jørgensen* Nr. 141637.

Dachau var, som en af de ældste større Lejre et mere ordnet Samfund end de smaa Udekommandoer. Men her var ogsaa Brutaliteten og Mishandlingerne sat mere i System. Her fandtes Gaskamrene, her fandtes Galgerne og andre specielle Dødsapparater. Eller SS kunde handle, som da Polakkerne den sidste Juleaften bad om Lov til at holde Andagt i Lejrkapellet. De fik Tilladelsen, men da de bagefter var opmarcheret for at gaa tilbage til deres Blok, aabnede SSerne pludselig Maskingeværild mod dem og udslettede samtlige mere end 2000 Mand.

I Dachau naaede Danskerne ikke at komme ud paa Udekommandoer, for allerede den 22. Marts kom de svenske Røde Kors-Vogne og hentede Fangerne tilbage til den skandinaviske Lejr, der var ved at blive indrettet i Neuengamme. Bernadotte-aktionen frelste saavel her som alle andre Steder, hvor der fandtes Danske og Nordmænd, mange Menneskeliv.

MINDELUNDEN I RYVANGEN

»De vog dem, vi grov dem en Grav i vor Have — lagde dem ved Siden af den alfare Vej« — et Par Verslinier om Krigergraven i Bøffelkobbøl, der rinder en i Hu, naar man betræder Mindelundens indviede Jord i Ryvangen.

Som den lille Have i Bøffelkobbøl fylder enhver dansk, der besøger den, med Andagt, Respekt og Ydmyghed, saaledes bliver man stille foran Mindelundens Grave.

De taler som Gravene paa Flensborgs gamle Kirkegaard med Mindetavlernes mange Navne paa Soldater og Officerer, hvis Daad aldrig vil blive glemt. En Daad, som Bissens stolte Mindesmærke, Istedløven, symboliserer saa smukt som noget Mindesmærke over danske, der faldt for Fædrelandet. . . Her i Mindelunden er det Aksel Poulsens Monument, der tolker, hvad alle føler. Bissens Mindesmærke blev slæbt bort i Udlændighed, men kom tilbage igen til dets Skabers Fædreland, til det Folk, der saa dyrt havde mistet, og hvis gamle Konge med Graad i Stemmen og Taareglimt i Øjnene fik Lov at opleve den Stund, da Løven atter stod paa dansk Jord. Den staar ikke i Dag paa hellig Jord. Men den taler dog om alt det, der er os Danske helligt.

Graven i Bøffelkobbøl, Krigermindesmærkerne paa Sønderjyllands og Sydslesvigs Jord, Aksel Poulsens Mindesmærke i Mindelunden, Mindesmærkerne rundt om i vort Land for alle dem, der faldt under Frihedskampen — alt taler og vidner om,

at trofaste døde var trofaste i Livet, trofaste overfor Folk og Fædreland.

Hellig Jord. . . Ja, det er hellig Jord, vi staar paa i Mindelunden. Det var da ogsaa naturligt, at det var et Ord som dette fra den hellige Skrift: »Drag dine Sko af dine Fødder, thi det Sted, du staar paa, er hellig Jord«, der allerførst lød ved Mindehøjtideligheden den 29. August 1945, da 106 af Nazisternes Ofre her blev baaret til Graven. Endnu mindes en og anden vel de Ord, som Biskop H. Fuglsang-Damgaard udtalte ved denne Lejlighed som den første af de seks Talere: H. Fuglsang-Damgaard, Ole Bjørn Kraft, Arne Sørensen, Mogens Fog, Aage F. Krebs og Valborg Hammerich: »Et taknemmeligt Folk følger i Dag sine tapre Landsmænd i Graven. De døde Heltedøden. De faldt paa Ærens Mark. De fik den skønneste Død, Døden for Fædrelandet. De gav deres Liv for Danmark. De ofrede sig for os. Deres varme, unge Hjerterblod randt stille ned i Danmarks Jord som et kosteligt Offer for Danmarks Fremtid og Frihed. Deres Blod gjorde Danmarks Jord saa usigelig dyrebare for os. Nu tager Moder Danmark sine Sønner ind til sit Hjerter, idet hun favner dem i Gravens stille Fred. De lægges til Hvile i hendes Skød. Den 29. August 1945 har Danmark faaet en ny Helligdom. Det Sted, hvor Danmarks bedste Sønner hviler efter Striden, er hellig Grund.

Det Menneske er rigt, som kender hellige Steder og hellige Timer i sit Liv. Det Folk er rigt, som kender hellige Stunder og hellige Steder i sin Historie.

Danmark var rigt, fordi det ejede Dybbøl. Alt det, der kan fylde danske Sind med Stolthed og stemme danske Hjerter til Højtid og Alvor, er samlet i dette Navn. I Dag forøges Danmarks Rigdom. Vi faar en ny national Helligdom i Ryvangen omkring de faldne Patrioter, som gav deres Liv i Kampen for Danmarks Fremtid, som vore tapre Soldater gjorde det paa Dybbøl Banker. . .«

Ryvangens Jord blev hellig Jord fra det Øjeblik, den første af vore tapre unge faldt for tyske Voldsmænds Kugler foran Marterpælene paa Ingeniørtroppernes gamle Salonskydebane, det nu af Militæret afspærrede Omraade, Henrettelsespladsen og den første Begravelsesplads, hvor Tyskerne slængte de døde hen uden mindste Respekt for Døden og uden Hensyn til de efterladte. Løfter havde man givet, Løfter om at notere baade Navne og Begravelsessted. De blev ikke holdt. Selv maatte vi finde de savnede døde siden hen, selv identificere dem. Hellig Jord . . kun ikke for Nazisterne og deres Haandlangere, om hvis Skændselsgerninger de tre nu præparerede Marterpæle den Dag i Dag vidner om dernede bag Skydevolden med det grønne Græs og de grønne Buske. En idyllisk Plet i Dag — aa ja, men det er nu svært for selv den mest ubevægelige at lade være med at blive stærkt grebet af Stedets alt andet end idylliske Steming og Karakter. Her, hvor Tyskerne havde deres Standplads, taler nu Mindepladen med den myrdede Digterpræst Kaj Munks skønne Ord: »Dreng, I Dreng, som døde, I tændte for Danmark i dybeste Mulm en lysende Morgenrøde«, om den Udaad, der aldrig vil blive glemt af danske Mænd og Kvinder.

Efter Tysklands Kapitulation saa Henrettelsespladsen ikke ud, som den gør det i Dag. Dybe Hjulspor førte op til den daværende Begravelsesplads, et oprodet, tiltrampet og tilgriset Stykke Jord, hvori man havde henslængt Ofrene og kun dækket dem nødtørftigt til. De første fik som Gravsten en Træpind med et Nummer, de sidste ikke engang det. Men den Dag kom altsaa, da Marterpælene ikke skulde blive gennemhullet af flere Skud. Den Dag kom, da Landsmænd grov dem en Grav i Haven og lagde dem ved Siden af den alfare Vej.

Paa Toaarsdagen for det danske Forsvars Nedlæggelse af Vaabnene blev 106 af de danske Patrioter i Kister hyllet i vort gamle Flag ført paa militære Lastbiler fra Christiansborg Slot. Alle Byens Kirkeklokker ringede, og et dybt bevæget Folk

sagde et tavst Farvel til dem, der havde givet det dyreste, de ejede, for deres Land. De førtes nu herud til Mindelunden. Studentersangerne sang »Altid frejdig . . .« den Sang, der ofte lød i de tidlige Morgentimer fra Henrettelsespladsen, inden den dræbende Salve faldt, og som derfor blev en »Faned« for dem, der blev tilbage. Da det sidste Vers lød, sænkedes Kisterne i Jorden.

Ja efter de Ord levede de, og efter de Ord døde de!

Det var Nazisternes Kamp mod dansk Modstandsvilje, der førte til Henrettelserne af gode, unge danske i Hverdagsdragt og udstyret med ofte helt utilstrækkelige Vaaben. Men Ryvangens militære Mandskab skulde ogsaa opleve Begivenheder nær Marterpælene, som sent vil blive glemte. Det var den 29. August 1943, da Modstandskampen for Alvor brød igennem og stod som i lys Lue. Da oplevede Mandskabet paa Ingeniørkasernen og paa Ryvangens Øvelsesplads en kort Kamp, inden Tyskerne med et Tab af fem Folk satte sig i Besiddelse af Kasernen.

»De vog dem, vi grov dem en Grav i vor Have. . .« Ja, men Have blev Ryvangen ikke, førend de døde blev jordet her. Mindelunden er jo gammelt militært Omraade, som de tilgrænsende Ingeniørkasernen, Forsvarets Gymnastikskole og Motor-skolen er det. Det var i Aarene 1893-96, man opførte den nye Ingeniørkaserne paa Ryvangens sydlige del, Vognmandsmarken. I Forbindelse med Ingeniørkasernens Opførelse erhvervedes »Ryvangsmarken«, Arealet mellem Forbindelsessporet Helle-rup-Nørrebro og Tuborgvej. Spørg blot alle de gamle Ingeniørsoldater om dette Omraade! Det er dette Terræn, der tænkes paa, naar Ryvangens Navn nævnes — og ikke Bydelen mellem Kystbanesporet og Strandvejen. »Ligesom Øvelsespladsen paa Østervold med de blomstrende Hvidtjörn paa Skraaningerne, Kirsebærgangens Idyl, Sommerfugles og Guldsmedes og Bier-nes Summen over Glacisfladernes høje Græs, Tusindfryd, Margueriter og Forglemmigejer, stod i en egen Glans for Datidens

gamle Pionerer, saaledes er for Nutidens militære Ryvangen et Sted, der omfattes med Hengivenhed«. Med disse Ord skildrer en Kender af Stedet, Oberst E. F. H. J. Bjørke denne militære Idyl.

Her færdes man paa et Omraade, der taler stærkt om Livets og Dødens Alvor. For her — midt blandt de unge Soldater — er Offerstedet, Valpladsen for en Kamp. Det var en Kamp, hvor de faa stod mod de mange, et Dybbøl, hvor Haabet om Sejr kun gjaldt dem, der blev tilbage. Og tæt op til Valpladsen, Offerstedet, ligger de mange Grave. I Ryvangen leves der. Her hviler ogsaa de Døde, og her lever Mindet om dem. . .

»Drengene, I Drengene, som døde. . .« Gode danske Drengene hviler her, og deres Navne staar indhugget paa Gravliggerne over deres Grave, men Navnene paa de øvrige, der blev fundet her, staar paa den store Fællesplade foran Aksel Poulsens Monument, saa gribende i al sin Enkelthed og saa dansk i sin Holdning som de Mænd, det er rejst over til Hæder og Minde.

Paa Nazisternes »Begravelsesplads« fandt man efter Kapitulationen 198 af de faldne. De var dels henrettet eller pint ihjel under Forhør, dels dræbt i aaben Kamp eller skudt ned under illegal Virksomhed. De 91 af dem blev ført hjem til deres kære og begravet paa Slægtens og Hjemmets Kirkegaard. De øvrige kom til at hvile her, hvor man fandt dem. Inde i den lille Lund bag Monumentet hviler 31 Koncentrationslejr-fanger. Sønner af Danmark, der ikke kunde identificeres, og som blev bragt hjem. Og i Pergolaen mod Øst er paa Mindemuren opsat Mindeplader over en Del af dem, der forsvandt sporeløst i Hitlers Helvede. Ialt rummer Mindelunden 136 Grave og 242 Mindeplader. Alle var de frivillige uden Uniform. Men alle vidner de om den Modstandskamp og den Kærlighed til Hjemstavnen, som besjæler og besjælede enhver god dansk Mand og som ogsaa besjælede alle de Tusinder under de militære Vaabenstyrker, der fik Ordre til at indstille al Modstand efter stedvise

Træfninger og Kampe om Morgenen den 9. April 1940, og som strakte Vaaben den 29. August 1943 — ikke for at slaa sig til Ro dermed, men for at gaa over i de illegale Grupper og Virksomheders Arbejdsfællesskab.

»De er her alle . . .« — saadan hedder det i et lille Skrift, der fortæller om Mindelunden og dens Tilblivelse. De er her alle — Sabotøren, Faldskærmsmanden og Vaabenmodtageren fra de stille, tit uhyggelige Nætter i den mørke Skov eller paa aaben Mark. Han er der, han, der maatte tage Likvidationsgruppens tunge nødvendige Byrde, han er der, ham den unge illegale Bladmand, de er der, Mændene fra de illegale Søtransporter, Folk fra Efterretningstjenesten og mange andre. Navne taler om Daad, der aldrig bør glemmes, men er kun et lille Antal af Kampens Ofre. Mere end 1200 af Danmarks Døtre og Sønner hviler paa Kirkegaarde Landet over, og endnu flere fik en ukendt Grav i de store Have.

I vore Kaserne findes Mindetavler med Navne paa pligt-tro Mænd, der faldt, og paa vore Gader og Veje minder Sten om, at her gav Mænd deres Liv i Kampen mod Voldsherredømmet.

Lad os, naar vi i vor forjagede Tid passerer et af disse Minde, have Stunder til at blotte vort Hoved i Ærbødighed og Taknemmelighed for den, der gav sit Liv, saa vi kunde leve i Frihed og Fred, i Mindelunden, lad os da mindes dem alle.

Vi standser foran den unge Christian Ulrik Hansens Grav og mindes de Ord, han skrev til nogle Venner fra Fængslet: »Hørte du, der faldt et Skud derude i Mørket. Ja — og en Stjerne sluktes? — nej, en Stjerne lyste i dobbelt Glans. Og Lyset bredte sig. Hørte du et Skud fra Fængselsgaarden i Morgengryet — ja, man skød en af mine Venner! — men han saa Solopgangen og modtog Paaskemorgens Velsignelse. Han, som giver den, giver ogsaa nyt Liv. . .«

Ja, af saadanne unges Død og af alle deres Daad, som satte

Livet til under Besættelsen maa, som en har sagt det engang, det Danmark gro frem, som de drømte om. Det var Folk, der som Ulrik Christian Hansen har set Guds Aasyn gennem Krudtslam. »Vi, der har set Blomsterne i Skyttegravene«, siger Ulrik Christian Hansen et Sted, »vi, der har set Guds Aasyn gennem Krudtslam, vi ved, at Han er der og i sin store Naade skaber midt i alt dette«

Saadan talte en af de unge. Hans Tale og Appel vil aldrig blive overhørt, saalænge der er danske Mænd, der med Livet som den højeste Pris gaar ind som sande Sønner af deres Fædreland for at værge og vogte det mod Ufredsmænd, hvor de saa maatte komme fra. Med denne stærke Vilje til Livet, med denne stærke Kærlighed til alt, hvad der er dem dyrebart og helligt, lader de en dyb og inderlig Tak gaa til dem, der faldt paa Ærens Mark. Fra Grav til Grav gaar de ad Mindelundens flisebelagte Gange. De standser op. De læser de mange Navne. De tier. Grebet og bevæget. Og i Sindet toner Sangen:

Kæmp for alt, hvad du har kært,
dø, om saa det gælder,
da er Livet ej saa svært,
Døden ikke heller.

TAB INDENFOR AFDELINGERNE

GENERALSTABEN

Lassen, Poul Riis, Oberst.
Ahnfeldt-Møllerup, Peder Valdemar Tøger, Kaptajn.

FODFOLKET

Livgarden:

Snerding, Sigurd, Kaptajnløjtnant, Adjutant.

1. Livgardebataillon:

Fox-Maule, Tage, Kaptajn.
Wedell-Wedellsborg, Karl Baron, Premierløjtnant.

3. Livgardebataillon:

Thyssen, Peter Schjørring, Sekondløjtnant.

1. Regiment:

Holst, Erik Christian Emanuel, Kaptajn, til Raadighed for Regimentet.
Bennike, Erik, Premierløjtnant, til Raadighed for Regimentet.

5. Regiment:

Nielsen, Arthur, Premierløjtnant ved Kanonkompagniet.
Skov, Knud, Løjtnant ved Stabskompagniet.

1. Bataillon:

Dehn-Jensen, Frode Jens, Premierløjtnant.
Bierberg, Elkan Frederik Valdemar, Sekondløjtnant.

4. Bataillon:

Lützen, Louis Palle Vilhelm Rojahn, Løjtnant af Reserv.

Jensen, Michael Westergaard, Sekondløjtnant.
Larsen, Ejnar Emanuel, Sekondløjtnant.

6. *Bataillon:*

Serup, Søren Christian Jensen, Sekondløjtnant.

7. *Bataillon:*

Kiersgaard, Henry Suell, Sekondløjtnant.

9. *Bataillon:*

Andersen, Knud Nørlem, Sekondløjtnant.

10. *Bataillon:*

Østergaard, Jørgen, Løjtnant af Reserven.
Hoff, Kaj Hannibal, Sekondløjtnant.

12. *Bataillon:*

Jensen, Helmuth Bartholdy, Premierløjtnant.

15. *Bataillon:*

Jørgensen, Frits Camillo Hermann, Kaptajnløjtnant.

17. *Bataillon:*

Hocke, Carl Heinz Johannes, Løjtnant af Reserven.

19. *Bataillon:*

Larsen, Svend Aage, Premierløjtnant.

20. *Bataillon:*

Ploug, Roar, Kaptajn af Fodfolket.
Wesenberg, Christian Løbner, Kaptajn.
Mikkelsen, Svend Erik, Sekondløjtnant.

22. *Bataillon:*

Mackeprang, Gustav Blom, Kaptajn.

27. *Bataillon:*

Thrane, Otto, Løjtnant.

Reserven:

Ågersted, Aage August, Kaptajn. (5. Bataillon).

ARTILLERIET

2. *Artilleriafdeling:*
Jensen, Eigel Bahnson Theodor, Sekondløjtnant.
3. *Artilleriafdeling:*
Ingvarsen, Carl Aage, Kaptajn.
Rasmussen, Axel Stenstrup, Kaptajn af Reserven.
Kristensen, Kristian Lykke, Sekondløjtnant.
8. *Artilleriafdeling:*
Stang, Ole, Premierløjtnant.
9. *Artilleriafdeling:*
Larsen, Ole Vagn, Sekondløjtnant.
11. *Artilleriafdeling:*
Søderberg, Holger With Otto, Sekondløjtnant.
12. *Artilleriafdeling:*
Tillmann, Jørgen Christian, Løjtnant af Reserven.

RYTTERIET

- Gardehusarregimentet:*
Hansen-Nord, Poul Arne, Premierløjtnant.
Ahlefelt-Laurvig-Lehn, Lennart Greve, Sekondløjtnant.
Tang, Vagn, Løjtnant af Reserven.
- Jydske Dragonregiment:*
Møller, Aage Moos Hansen, Ritmester.

INGENIØRTROPPERNE

- Martens, Jørgen, Kaptajn.
Friis, Alfred Rasmussen, Premierløjtnant.

TRAINAFDELINGEN

- Olstrup, Aage Helge, Kaptajn af Reserven i Artilleriet,
til Raadighed for Trainafdelingen.

HÆRENS TEKNISKE KORPS

- Berg, Carl Julius Valdemar, Kaptajn.

HÆRENS FLYVETROPPER

Jydske Flyveafdeling:

Godtfredsen, Vilhelm, Løjtnant af Reserven.
Brodersen, Gustav Friederich, Sekondløjtnant.

Ballonparken:

Gehrke, Uffe, Kaptajn af Reserven.

KILDER:

- »Haandbog for Hæren«.
- »Livgardens Æresrulle«.
- »Værnet«, udgivet af Hærens Føniksorganisation.
- »Holmens Bog« (i Holmens Kirke). Fællesorganisationen af Officerer i Danmark.
- »Vor Hær«.
- »Militært Tidsskrift«.
- »Gardetbladet« og »Gardehusaren«.
- »Officiantbladet«.
- »F.O.U. Bladet«. Organ for Forsvarets Sergenter, Oversergenter og Underofficerer.
- »Kraks Tidstavler«.
- »Gestapofangen«.
- »Pigtraad«.
- S. E. Clausen: »Begivenheder i Sønderjylland 8.-9. April 1940«. 1940.
- Arne Stevns: »9. April«. 1940.
- Nordisk Revy: »Kongen og Danmark« Nr. 5, 1940.
- K. Bahnsen og I. V. Løvgreen: »9. April Kampene ved Bjergskov og Bredevad«. 1940.
- Preben Wenck: »Den fulde Sandhed«. 1940.
- Jørgen Hæstrup: »Kontakt med England«. 1941-43.
- »En Mindebog om E. F. W. Bierberg«. 1944. Redigeret af Kai Berg Madsen.
- Haldan Lefevre: »Mændene i Danmarks Frihedsraad«. 1945.
- Svend Carstensen: »Syv Aar i Søge-lyset«. 1945.
- Niels Jørgensen: »Paa det tyske Slavemarked«. 1945.
- F. H. Kjølser: »Optakten til den 9. April«. 1945.
- »Skovshoved Kirke og Sogn«, Juli 1945, Oktober 1945 og Februar 1946.
- »Mindehøjtiden i Ryvangen«. 1945.
- »De sidste Timer«. 1945.
- A. Hartz: »— og saaledes maatte det gaa«. 1945.
- Th. Thaulow: »Livgarden under Besættelsen 1940-1945«. 1947.
- Poul Overgaard Nielsen: »...men aldrig kan et Folk forgaa«. 1945.
- W. Mich. Iversen, Kaptajn, fhv. Captain, The Buffs: »Danske Officerer i R. A. F. Tjeneste«. 1945.
- »A. S.« 9. Aargang Nr. 1 — Særnummer Juni-Juli 1945.
- »Ordrupper Bladet« Nr. 4, 1945.
- Sven Sabroe: »Ene Mand mod Gestapo«. 1945.
- Terkel M. Terkelsen: »Befrielsens Problemer«. 1945.
- P. M. Norup: »Hæren der ikke maatte kæmpe«. 1945.
- G. Sparring-Petersen: »Med Gestapo i Hælene«. 1945.
- Vibeke Malthé-Bruun: »Kim«. 1945.
- Harald M. Martinsen: »Kampen for Danmark«. 1945.
- »Mindeblad for de under Danmarks Frihedskamp faldne danske Politimænd«. 1945.
- C. J. Bech: »Da de kom —«. 1945.
- »Shellhuset«. 1945.
- Niels Hoe: »Fange i Buchenwalde«. 1945.

Billy Thalbitzer: »Med R.A.F. for Danmark«. — Historien om Jørgen Thalbitzer 1945.
 Johannes Fosmark: »Danske i tyske Koncentrationslejre«. 1945.
 Elith Olesen og Inge Theut: »Christian Ulrik Hansen«. 1945.
 Johannes Brøndsted og Knud Gedde. »De fem lange Aar«. 1945, 1946 og 1947.
 »Haandbog for Hæren og Flyvevaabnet«. 1945 og 1955.
 C. J. Bech, Morten Kamphøven og Kai Edvard Larsen: »Befrielsesdage i Sønderjylland«. 1946.
 Aage Falk Hansen: »Raske Rids Glimt af Tiden«. 1946.
 B. G. Thorborg: »Erik Bennike«. 1946.
 Erling Foss: »Fra passiv til aktiv Modstand«. 1946.
 Grænsegendarmeriet: »Mindeskraft over de som Følge af den tyske Besættelse af Danmark omkomne danske Grænsegendarmere«. 1946.
 Erling Foss: »Knæfaldet efter 9. April«. 1947.
 Axel Pontoppidan: »Kong Christian under Besættelsen«. 1947.
 Mogens Fog: »Danmark frit«. 1947.
 Aage Juul: »Paa Felttog med The Buffs gennem Italien«. 1947.
 Helge Bennike: »Soldaterære«. 1949.
 »Bopa Mindebogen«. 1950.
 Axel Pontoppidan: »Kampen ved Hokkerup den 9. April 1940«. 1950.
 »København fra Absalon til i Dag«. 1953.
 »Gestapo-Fangen«. Januar 1954.

Erik Arboe-Rasmussen: »De første«. 1954.
 Leo Buchardt, Albert Fabritius: »Helge Tønnesen«. 1954.
 Besættelsestidens illegale Blade og Bøger. 1940-1945.
 Flemming B. Muus og Varinka Wichfeld Muus i »Monika Wichfeld«. 1954.
 Erik Arboe-Rasmussen: »Mindelunden«. 1955.
 »Pigtraad«. Udgiver af Kammeraternes Hjælpefond. 1955.
 »In memoriam«. 50erne fra Porta.
 »Biografier af og Nekrologer over danske Officerer i det XIX og XX Aarhundrede I og II«. A. Malling-Jacobsen: »Grænsegendarmeriet«. Knud Hee Andersen: »Danmarks kommende Dage«. »Den hvide Brigade«. »Mindelunden«. Samraadet for Frihedskampens Veteraner. Aage Falk Hansen: »Mindets Melodier«. Samt: Henry Manners Chichester and Georges Barges-Short: »Records and Badges of the Regiment of the British Army. London. 1900. Major Barnes: A History of the Regiments and Uniforms of the British Army. London. »British Military Tattoo«, Rosenborg Eksercerplads 30. September -13. Oktober 1955. »The War Dead of The British Commonwealth and Empire«. 1939-1945.

De værdifulde Oplysninger, som Forfatteren med megen Tak har modtaget fra de Efterladte og mange andre, er afleveret til og deponeret i Hærens Arkiv i Forsvarsministeriet.

Indhold:

Kongen	13
Besættelsen	16
Officers-Biografier	19
<i>Tillæg:</i>	
Officerer og Underofficerer	155
Korletter	157
Læger	160
Grænsegendarmeriet	161
De tyske Koncentrationslejre	174
Mindelunden i Ryvangen	183
Tab indenfor Afdelingerne	191
Kilder	195